

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

EBERHARD KARLS UNIVERSITÄT TÜBINGEN

Дмитро ЯГУНОВ

**ПЕНІТЕНЦІАРНА
ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА
СОЦІАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ:
між пенологічним песимізмом
та реабілітаційною парадигмою**

МОНОГРАФІЯ

Видання друге, перероблене та доповнене

Тюбінген – Одеса
Фенікс
2025

УДК 343.8:316.34

Я31

Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 20 від 2 травня 2025 року)

Рецензенти:

Коч Світлана Вадимівна, завідувачка кафедри політології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, доктор політичних наук, професор;

Польовий Микола Анатолійович, професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор політичних наук, професор.

Ягунов Дмитро

Я31 Пенітенціарна політика як складова соціального контролю: між пенологічним песимізмом та реабілітаційною парадигмою : монографія / Дмитро Ягунов. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Тьубінген; Одеса : Фенікс, 2025. – 1016 с.

ISBN 978-617-8430-55-9

У монографії проаналізовано проблематику соціального контролю у XXI столітті крізь призму пенітенціарної політики сучасних держав та приватних наднаціональних акторів. Досліджено трансформацію модуляцій соціального контролю упродовж останніх століть та проблему свободи у суспільстві XXI століття. Дослідження адресоване політичним діячам, науковцям, викладачам, студентам, фахівцям-практикам та міжнародним експертам у сфері кримінології, кримінально-виконавчого права та соціології, публічної політики та державного управління пенітенціарною системою.

УДК 343.8:316.34

ISBN 978-617-8430-55-9

© Ягунов Д.В., 2025

© ПП «Фенікс», 2025

ЗМІСТ

ПРО ЛЮДЕЙ, ЯКІ НАДИХАЛИ	5
ABOUT THE PEOPLE WHO INSPIRED	7
ÜBER DIE MENSCHEN, DIE MICH INSPIRIERTEN	9
ПЕРЕДМОВА	11
ВСТУП	13
Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЯК ПОЛІТИКИ	
1.1. Соціальний контроль як політика	17
1.2. Концепція тотальних інституцій	127
1.3. Дуалізм сучасної політики соціального контролю	162
1.4. Трансформація модуляцій соціального контролю	171
1.5. Консеквенціалістські та ретрибутивістські теорії у контексті дослідження пенальності Постмодерну.	190
1.6. Загальна превенція як складова соціального контролю .	201
1.7. Криза реабілітаційного ідеалу та її наслідки для формування політики соціального контролю	261
1.8. Пенологічний песимізм як сутнісна ознака політики соціального контролю ХХІ століття	298
1.9. Деякі висновки до першого розділу	307
Розділ 2. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПЕНІТЕНЦІАРНУ ПОЛІТИКУ	
2.1. Категорія свободи в контексті політики соціального контролю	309
2.2. Позитивізм у політиці соціального контролю	324
2.3. Паноптична архітектура і пенальні практики суспільства Постмодерну	385
2.3. Динаміка показників пенітенціарної політики у ХХІ столітті.	393
2.5. Особливості пенітенціарної політики мусульманських країн	419

2.6. Пенітенціарна політика країн Південної Америки, Центральної Америки та Карибського басейну.	493
2.7. Політика пробації: трансформація та сучасні виклики.	553
2.8. Електронний моніторинг у політиці соціального конт- ролю	611
2.9. «Приватне» і «публічне» у національній пенітенціарній політиці	641
2.10. Десуверенізація та наднаціоналізація пенітенціарної політики у ХХІ столітті	692
2.11. Деякі висновки до другого розділу.	715

Розділ 3. СИМУЛЯКР ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПЕНІТЕНЦІАРНИМИ СИСТЕМАМИ ТА НЕФОРМАЛЬНІ В'ЯЗНИЧНІ ІЄРАРХІЇ

3.1. Феномен неформальних в'язничних ієрархій та симулякр в'язничної субкультури у сучасних відносинах влади	717
3.2. Легітимізована протизаконність в'язничних та вуличних банд.	780
3.3. Походження, субкультура, ідеологія та ієрархія білих супремасистських в'язничних банд у США	785
3.4. Афроамериканські банди у США: історія, трансформація, субкультура, ієрархія, судова практика та політичний дискурс	811
3.5. Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: субкультура, ієрархії та політичний дискурс	879

Розділ 4. КАТУВАННЯ У ВІДНОСИНАХ ВЛАДИ: ПОЛІТИКА І КОНТРПОЛІТИКА

4.1. <i>Homo disciplinatus</i> як об'єкт політики соціального контролю (до питання про симулякризацію національної політики запобігання катуванням)	911
4.2. Девіантність держави в контексті політики запобігання катуванням	927

ВИСНОВКИ.	944
-------------------	-----

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	959
-------------------------------------	-----

ПЕРЕДМОВА

*Присвячується
моїм шановним батькам*

У цьому виданні, беручи до уваги більш ніж суттєвий обсяг дослідження, я вирішив не бути занадто оригінальним.

Базовою ідеєю цього видання я вирішив залишити, як і в монографіях 2011 та 2020 років, думку Ульріха Бека про те, що сьогодні навіть теоретичні передумови «соціальної держави» та «соціального забезпечення» плавають під пекучим сонцем глобалізації та відливаються у форми, які *уможливають політичний вплив у відповідних сферах соціальних відносин*. Те, що видає себе за універсализм західного Просвітництва і прав людини, є нічим іншим, як *голосом «мертвих, старих білих чоловіків»*, які ущемляють права меншин, підносячи до абсолюту свою партійну «метарозповідь»⁴.

Проблема полягає у тому, що у 2025 році «старі білі чоловіки» перестали бути «мертвими», ще більше загостривши актуальність дослідження пенітенціарних систем та пенітенціарної політики у XXI столітті в силу радикалізації поглядів на цілі кримінального покарання, поширення застосування ув'язнення, зниження рівня толерантності до катувань та інших форм неналежного поводження (іноді до нульового рівня), знецінення реабілітаційної складової у діяльності багатьох в'язниць та системної протизаконності пенітенціарних систем у вигляді неформальних в'язничних ієрархій, глибоко інкорпорованої до сучасних пенітенціарних систем. Реабілітаційні обрії, ідеали та мрії Філадельфії та Оберну остаточно загубилися у Царстві Аїда консервативної класичної пенітенціарної думки, поступившись місцем новому символу епохи – сальвадорській мегав'язниці *CECOT*.

Говорячи про науковий аналіз будь-якої пенітенціарної проблематики, потрібно зазначити, що у XXI столітті класична юридична наука вичерпала себе у своєму намаганні ідентифікувати проблеми застосування каральних практик, так само як і проблеми пенітенціарної системи, не кажучи вже про шляхи та методи вирішення таких проблем. Головними причинами такого пенологічного «вичерпання» були та залишаються консерватизм юридич-

⁴ Бек, У. (2001). Что такое глобализация? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию. Москва. С.21.

ної науки та її перманентна самоізоляція від глобалізаційних тенденцій та впливів.

Пенітенціарна наука та практика зробили все, що від них залежало, щоб продемонструвати свою *стверджувачу* аполітичність, кристалність і непорочність свого «кримінально-виконавчого» елементу, створюючи мертві схоластичні конструкції навколо «виконання покарань», «виправлення» та «ресоціалізації». Намагаючись надати собі «науковість», пенітенціарна наука та практика не помічали, що, чим більше вони намагаються бути «науковими», тим більше вони стають *політизованими*. Традиційний (формально-юридичний) підхід до дослідження пенітенціарних систем як ізольованих національних *пенологічних акваріумів*, що перебувають осторонь глобалізаційних процесів, зазнав краху.

Ми можемо спостерігати дедалі більше випаровування віри у традиційне кримінальне правосуддя з його класичними «цілями», яке не здатне адаптуватися до умов сучасного світу та відповідати його об'єктивним умовам. Необхідно зробити крок, спрямований на модернізацію кримінального права та пенітенціарної науки. Питання полягає, які саме нові концепції та ідеї можуть їх врятувати.

Саме такий крок я намагався зробити у цій монографії.

Принаймні я намагався оцінити сучасні уявлення про злочин, цілі покарання, практики виконання покарань та методи поводження з девіантами максимально реалістично.

Квітень 2025 року

Дмитро Ягунов

ВСТУП

Ця книга є продовженням дослідження проблематики соціального контролю у ХХІ столітті, у центрі якого перебуває запроваджена нами категорія *паноптично-карцерної держави*, функції якої зводяться до максимального соціального контролю та забезпечуються різновекторними політиками, серед яких – пенітенціарна⁵.

Початок 1970-х років поставив на порядку денному вельми важливу проблему, яка зумовила проведення цього мультидисциплінарного дослідження: саме з початку 1970-х років поняття девіантності та злочинності остаточно перестали бути предметом кримінальної юстиції. Натомість зазначені категорії стали монопольною сферою *політики*: «девіанти», «злочинці», «небезпечні особи», «злочини», «покарання», «кримінальна юстиція» та інші супутні категорії стали предметом виключно *політичного дискурсу*.

Традиційна кримінальна юстиція західних та західноорієнтованих держав, заснована на задекларованих демократичних ідеях, які у світлі міжнародних стандартів набули характеру вельми дискусійних абсолютів та аксіом, виявилася неготовою як до нових обсягів та форм традиційної злочинності, так і до девіантів нової формації (небезпечних, кар'єрних та звичних злочинців, статевих і насильницьких «хижаків», терористів, мігрантів, страйкарів, хуліганів, вандалів, футбольних фанатів, байкерів, споживачів напівлегальних речовин, провайдерів і споживачів напівлегальних секс-послуг та азартних ігор тощо), що надало великого імпульсу новим політичним поглядам на цілі та методи поводження з девіантами та злочинцями, які у багатьох сферах набули радикальних форм.

З іншого боку, «новими» окремі з цих методів назвати складно, адже саме наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.ст. все частіше довелося звертатися до неприховано позитивістських ідей, сформованих ще наприкінці ХІХ століття, незважаючи на очевидну незручність та іноді навіть «аморальність» таких методів (як приклад можна згадати дедалі більше повернення до концепції небезпечного, кар'єрного або природженого злочинця).

Зміна дискурсу пенальності наприкінці ХХ століття відображає домінування *неопозитивістської ідеології* щодо девіантної поведінки та методів забезпечення соціального порядку. Так, вже декілька десятиків років західне

⁵ Ягунов, Д. (2021). Пенітенціарна політика як складова соціального контролю : автореф. дис. ... д-ра політ. наук: 23.00.02 / Ягунов Дмитро Вікторович ; ДоННУ імені Василя Стуса. Вінниця. 44 с.

суспільство не турбується *конкретним девіантом* (навіть якщо гасла про «індивідуалізацію» та «повернення злочинця до суспільства» подаються як пріоритетні). Натомість пріоритетом стала оновлена концепція захисту (убезпечення) суспільства.

Крім того, «юстиція» зазнала масового відтоку *«справедливості»*, яка була замінена на менеджеріалістські показники *економічно обґрунтованого убезпечення суспільства*, внаслідок чого «юстиція» обрала радикально правий напрямок і, як наслідок, поступилася місцем *«соціальному контролю»*, а з кінця 1990-х років – *«соціально-технологічному контролю»*, що водночас не виключало популярності старанності в «обгортанні» такої ідеології гаслами демократичних цінностей і прав людини.

Одночасно у площині теоретичного осмислення «нормалізації девіантності» у другій половині XX століття відбулася непомітна, але водночас важлива революція, яка поставила під аргументований сумнів всю історію соціального контролю західного суспільства, піддавши докорінній ревізії усталені ідеї щодо передумов та причин виникнення традиційних інститутів соціального контролю (у першу чергу – поліції, в'язниць та пробачії).

Крім того, у XXI столітті соціальний контроль над девіантами нової формації почав міцно асоціюватися з поняттями «криза» та «подолання кризи», внаслідок чого на відміну від традиційної класичної моделі кримінальної юстиції з терезами Феміди настало домінування *crisis oriented model* соціального контролю, заснованої на менеджеріалістських засадах, що додатково засвідчило перехід кримінальної юстиції зі сфери юриспруденції до царини політики, економіки та менеджменту.

На додаток перехід соціального контролю від юридичного до політичного дискурсу супроводжувався рядом субполітичних проєктів, які остаточно переключили «боротьбу зі злочинністю» та «повернення злочинців до суспільства» до політичної сфери («убезпечення суспільства», «оцінка ризиків», «менеджмент ризиків», «відповідальність місцевих громад», «медіація», «ресторативна юстиція», «відновне правосуддя» тощо). Як наголошує Ульріх Бек, адміністративно-правові засоби реалізації сучасних соціальних програм насправді пов'язані з категоріями нормалізації та нагляду⁶.

Отже, в умовах сучасного дискурсу говорити про соціальний контроль поза межами політики не уявляється можливим. Краще сказати, соціальний контроль – це власне й виключно є політика, причому особливої політизованості цьому дискурсу надає той факт, що все, що пов'язане з

⁶ Бек, У. (2000). Общество риска. На пути к другому модерну. Москва: Прогресс-Традиция. 384 с.

виконанням кримінальних покарань та функціонуванням пенітенціарних установ, є сферою політичних ігор, домовленостей та проєктів, які перебувають на великій дистанції від класичної школи кримінального права і традиційної юридичної науки з її формально-юридичними пенологічними «акваріумами».

Викладене вище обумовлює нагальну потребу у поглибленні критичного аналізу пенітенціарної політики як складової соціального контролю у рамках мільтидисциплінарного підходу з основною компонентою, що формується політичною наукою та, як наслідок, у використанні більш широкої категорії *пенальності*, до якої входить широкий комплекс елементів (система покарань, організація влади, мораль, дискурси, статистика, репрезентація тощо).

Говорячи про трансформацію соціального контролю, кримінальної та пенітенціарної політики сучасних національних держав під впливом глобалізаційних процесів у XXI столітті, необхідно наголосити, що *national state* є одним з найбільш постраждалих від глобалізації. Відтак, в'язниця як політичний інститут та публічна агенція також не може стояти осторонь глобалізаційних процесів і не відчувати впливів глобалізації.

Тенденції, що характеризують системи кримінальної юстиції значної більшості сучасних країн (зростання в'язничного населення, перетворення пробації, медіації та відновного правосуддя на допоміжні приховані атрибути ув'язнення, подальша абстрактизація загальнопревентивної парадигми, колапс реабілітаційного ідеалу та, як наслідок, докорінний перегляд традиційних цілей соціального контролю, домінування позитивістських засад у розробці та реалізації пенальної політики, дедалі більші обсяги приватизації пенітенціарних систем, переосмислення сутності та збільшення обсягів в'язничної праці) примушують під іншим кутом дивитися на сутність соціального контролю та його цілі, систему соціально-контрольних заходів до девіантів та злочинців, а також на основоположні засади функціонування національних систем кримінальної юстиції.

Беручи до уваги зазначене вище, можна впевнено сказати, що пенітенціарна політика також не може не змінюватися, враховуючи трансформацію сутності національної держави як такої.

Зазначена ідея є основою продовження нашого дослідження та формування відповідних висновків, адже ми здійснюємо спробу подивитися на сутність сучасних пенітенціарних систем та засади формування пенітенціарної політики крізь призму глобалізаційного розвитку та його наслідків.

3.2. Легітимізована протизаконність в'язничних та вуличних банд

Сучасні пенітенціарні системи характеризуються збільшенням ролі насильницьких кримінальних субкультур у в'язницях, що є ключовим викликом для більшості пенітенціарних систем. За цих умов традиційні класичні цілі кримінального покарання дедалі більше перетворюються на фікцію. Тому у цьому розділі нами ставиться за мету провести аналіз феномену вуличних та в'язничних банд як особливої форми злочинних організацій у пенітенціарних системах Сполучених Штатів Америки, які, на додаток, діють і за межами пенітенціарних установ¹⁹⁰⁵.

Вуличні та в'язничні банди є не лише елементом національного американського кримінологічного та пенологічного ландшафту. Вони становлять значну частину соціального, економічного, культурного, музичного життя і, на додаток, більш ніж важливий елемент американського політичного дискурсу.

Станом на 2007 рік у США діяло щонайменше 30 тис. банд, які об'єднували понад 800 тис. членів. У цей період латиноамериканці становили 47% усіх членів банд, афроамериканці – 31%, білі – 13%, азіати – 6%¹⁹⁰⁶.

Станом на 2009 рік вже понад 900 тис. членів банд проживали у межах місцевих громад по всій країні, а понад 147 тис. перебували у в'язницях.

Аналогічні висновки можна знайти і в спеціалізованих наукових дослідженнях¹⁹⁰⁷. Так, американські дослідники вважають, що станом на сьогодні близько 15 % американських ув'язнених пов'язані з бандами; набагато більша частина ув'язнених підтримує зв'язки з в'язничними бандами через численні інституційні обмеження¹⁹⁰⁸.

Вказана статистика кореспондує регіональній судовій практиці.

Так, у рішенні у справі *Johnson v. California* визначаються п'ять основних в'язничних банд у штаті Каліфорнія: *the Mexican Mafia* (латиноамериканська банда), *the Nuestra Familia* (латиноамериканська банда), *the Black Guerilla Family* (афроамериканська банда), *the Aryan Brotherhood* (біла супремасистська банда) і *the Nazi Low Riders Brotherhood* (біла супремасистська банда)¹⁹⁰⁹.

¹⁹⁰⁵ Penal Reform International (2023). Global Prison Trends 2023.

¹⁹⁰⁶ Federal Bureau of Investigation (2011). 2011 National Gang Threat Assessment.

¹⁹⁰⁷ Skarbek, D. (2014). The Social Order of the Underworld: How Prison Gangs Govern the American Penal System. New York.

¹⁹⁰⁸ Pyrooz, D. (2022). The Prison and the Gang. *Crime and Justice*. Volume 51.

¹⁹⁰⁹ *Johnson v. California*, 543 U.S. 499 (2005). Certiorari to the United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. No. 03 – 636. Argued November 2, 2004. Decided February 23, 2005.

При розгляді справи *Ingersoll, Jr. v. State of Maryland* судом надавалася правова оцінка свідченням експерта обвинувачення, що найбільш відомими бандами у штаті Меріленд є *the Black Guerilla Family* (афроамериканська банда), *the Bloods* (афроамериканська банда), *the Crips* (афроамериканська банда) і *the Dead Man Incorporated* (біла супремасистська банда)¹⁹¹⁰. Відтак дослідження проблематики вуличних та в'язничних банд характеризується великою актуальністю та відповідає потребам сьогодення.

У цьому підрозділі аналізуються афроамериканські вуличні та в'язничні банди відповідно до традиційної класифікації американських органів правопорядку на вуличні, в'язничні та байкерські.

Щодо останніх, то вони здебільшого вже відійшли у минуле, залишивши значну спадщину у кінематографі (можна згадати сцену у стрічці «Бронкська історія» щодо побиття членами місцевого осередку італійської мафії у Бронксі членів банди білих байкерів). Хоча, безумовно, багато традиційних американських байкерських клубів продовжують вважатися злочинними організаціями (*Bandidos* – 2,5 тис. членів; *Hells Angels Motorcycle Club* – 2,5 тис. членів; *Outlaws Motorcycle Club* – 1,7 тис. членів).

Традиційно законодавство різних штатів містить визначення поняття «вулична банда».

Прикладом може служити Кримінальний кодекс штату Айова (*Iowa Code* § 723 A. 2, 1991): «Для цілей застосування цього Статуту «злочинна вулична банда» визначається як будь-яка діюча організація, об'єднання або група з трьох або більше осіб, формальна чи неформальна, однією з основних цілей якої є вчинення одного або більше кримінальних злочинів, яка має назву, що може бути ідентифікована, або розпізнавальний знак чи символ, і члени якої індивідуально або колективно беруть участь або брали участь у злочинній бандитській діяльності»¹⁹¹¹.

У резонансній справі *State v. Lewis* про стрілянину між бандами *the Black Gangster Disciples* та *the Crips* поблизу школи детектив поліції Пол Помервіль, член оперативної групи поліції Сітла, наголосив на наступному: «Загалом «вулична банда» – це субкультурна група з особливими переконаннями, цінностями, поведінкою, мистецтвом, одягом, письмовими, вербальними та невербальними формами спілкування»¹⁹¹².

¹⁹¹⁰ John Michael Ingersoll, Jr. v. State of Maryland. Circuit Court for Dorchester County. Case No. C-09-CR-19-000259. Reported in the Appellate Court of Maryland. No. 1477 September Term, 2021. Filed: May 31, 2024.

¹⁹¹¹ State v. Browne, 494 N.W.2d 241 (1992). State of Iowa, Appellee, v. Anthony A. Browne, Appellant. No. 91-1129. Supreme Court of Iowa. December 23, 1992.

¹⁹¹² State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

Девід Піруз, відомий спеціаліст у сфері дослідження в'язничних банд, наводить наступне визначення: «В'язнична банда – це стійка група, яка поділяє колективну ідентичність, зберігає вплив на місця позбавлення волі, демонструє колективну поведінку та займається конкретно незаконною діяльністю»¹⁹¹³.

На практиці «вуличні банди» та «в'язничні банди» дуже часто амальгамуються, створюючи одне ціле¹⁹¹⁴. Так, наприклад, у в'язничній системі штату Іллінойс відома вулична банда *the Mickey Cobras* є частиною альянсу *the People Nation*, користуючись привілеями членства у загальнонаціональному в'язничному альянсі.

Проте в'язничні умови зумовлюють вимушені союзи членів різних банд саме за ознакою раси. Так, у рішенні у справі *Weicherding v. Riegel* суд підкреслив: «В'язничні банди, як правило, складаються лише з представників однієї раси»¹⁹¹⁵.

У відомій кінострічці «*Felon*» (2008) головний герой говорить слова, які можуть служити ілюстрацією проблеми: «В'язниця – це не про вуличні банди. Справа саме в расі. Латиноамериканці розділені на два табори. Є північні та південні – вони завжди у стані війни. Щодо чорних, то це суміш банд, які забули про свої чвари та об'єдналися з азіатами та жителями тихоокеанських островів. Не намагайся з'ясувати, хто є хто. Усі вони тебе ненавидять»¹⁹¹⁶.

Говорячи про методологію та новизну дослідження, ми робимо особливий наголос, що це дослідження не ставить за мету надати детальне історичне дослідження вуличних та в'язничних банд у США. Такі дослідження були проведені великою кількістю американських істориків.

Ця частина дослідження *inter alia* проведена з використанням формально-юридичного методу та методу контент-аналізу, де в основу дослідження покладено велика кількість рішень американських судів щодо діяльності вуличних та в'язничних банд, які є важливим джерелом поглядів політичних еліт та інших соціальних груп на передумови появи, історичні трансформації та сучасний стан феномену американського вуличного та в'язничного бандитизму.

Проблематика існування білих та інших в'язничних банд знайшла своє відображення у багатьох відомих кінострічках, таких як, наприклад, *Blood In*

¹⁹¹³ Pyrooz, D. (2022). The Prison and the Gang. *Crime and Justice*. Volume 51.

¹⁹¹⁴ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County No. 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

¹⁹¹⁵ Wallace Weicherding v. David Riegel, Kenneth Dobucki and Howard Peters. 7th Cir. 1998.

¹⁹¹⁶ Ягунів, А. (2024). Білі супремасистські в'язничні банди у США: походження, субкультура, ідеологія, ієрархія та судова практика. Політичне життя. 4. С. 27.

Blood Out, American Me, American History X, Felon, Shot Caller та інших відомих творах. І, здається, як на перший погляд, що ці проблеми та процеси відбулися у минуле.

Тим не менш, проблема існування та функціонування в'язничних та вуличних банд у США є живою проблемою, яка є предметом сучасної політичної полеміки та наукових досліджень. Політичні аспекти цієї проблеми заслуговують на проведення окремого дослідження – з огляду на те, що в'язничні банди стали та продовжують бути одним з пріоритетів політичного дискурсу навіть на останніх президентських виборах у США, де обидва кандидати звинувачували один одного у недостатній увазі до проблеми в'язничних банд та – більше того – навіть в опосередкованому стимулюванні поширення в'язничних банд у США – особливо банд, що мають «імпортне» походження¹⁹¹⁷.

Тому значна політична та юридична актуальність проблематики діяльності білих та інших в'язничних банд у США обумовила подальше дослідження вказаних питань у 2024 році.

У наших попередніх дослідженнях ми аналізували феномен в'язничних банд у США та інших країнах¹⁹¹⁸.

Крім того, ми проводили відмінності між неформальними ієрархіями ув'язнених та відповідними та симулякрами в'язничних субкультур у країнах Західної Європи та США, з одного боку, та пострадянськими країнами, з іншого¹⁹¹⁹.

Можна зазначити наступне:

1. В сучасних зарубіжних пенітенціарних системах неформальні в'язничні ієрархії є невід'ємним елементом, що створює конкуренцію формальним (державним або приватним) в'язничним адміністраціям.

2. Особливе місце серед неформальних в'язничних ієрархій посідають в'язничні банди, діяльність яких набула особливого поширення у країнах Південної та Північної Америки, Азії та Африки.

3. В'язничні банди є найпоширенішою формою неформальних в'язничних ієрархій, які функціонують не лише у самих пенітенціарних установах, проте поширюють свою злочинну діяльність та значний субкультурний вплив на вільне суспільство, а головне – характеризуються особливою

¹⁹¹⁷ Можна згадати відому венесуельську в'язничну банду *Tren de Aragua*, яка поширила свою злочинну діяльність ледве не на половину штатів США.

¹⁹¹⁸ Ягунов, Д., Мельничук, Т., Мелюхов, В. (2023). В'язнична банда як «бренд» (огляд неформальних в'язничних ієрархій у сучасних пенітенціарних системах). *Політичне життя*, 2. С.47-56

¹⁹¹⁹ Ягунов, Д., Польовий, М., Тупчієнко, Д., Мельничук, Т., Старенький, С., Сокальська, О., Черноусов, А., Трохимчук, В., Аніщенко, В. (2023). Феномен неформальних в'язничних ієрархій та симулякр в'язничної субкультури у сучасних відносинах влади. *European Political and Law Discourse*. 10. 4. С.5-59.

увагою до власних субкультурних кодексів поведінки членів у відносинах з «побратимами», Державою, конкурентами з інших банд та третіми особами.

4. В'язничні банди сформували новий «бренд» – «бренд» діяльності окремих, автономних та впливових суб'єктів, – без яких функціонування національних пенітенціарних систем наразі не уявляється.

5. Національні пенітенціарні адміністрації розглядають в'язничні банди як загрозу не лише для самих пенітенціарних установ, локальних та власне національних пенітенціарних адміністрацій. В'язничні банди «розчинили» кордони між злочинної діяльністю у самих в'язницях та у вільному суспільстві. Враховуючи активне залучення неповнолітніх та молоді до членства у бандах, наразі можна говорити про те, що відмінності між «вуличною бандою», «молодіжною бандою» та «в'язничною бандою» багато у чому є умовними, а самі вказані вище поняття багато у чому є синонімами¹⁹²⁰.

6. Аналіз діяльності в'язничних банд надає підстави дійти висновку про їхню особливість та відмінність від інших форм організованої злочинності. Так, наявність особливих ритуалів вербування, прийому та подальшої поведінки членів банди, неформальних кодексів, символів та особливої мови вказує на особливий характер організації та управління в'язничними бандами. З іншого боку, як свідчить аналіз їх діяльності у багатьох країнах, ритуали та символи насправді приховують їх природу як кримінальних організацій, діяльність яких спрямована в кінцевому рахунку на отримання та максимізацію прибутків, отриманих злочинним шляхом.

7. В основі діяльності в'язничних банд неодмінно перебуває отримання злочинних прибутків з їх подальшою легалізацією, а тому нерідко задекларовані етнічно або расово орієнтовані місії та задекларовані цілі в'язничних банд приховують тісну кооперацію між ззовні непримиримими ворогами щодо розподілу сфер впливу та спільної торгівлі наркотиками або зброєю. З іншого боку, ідеологічні суперечки між різними бандами можуть мати дійсно непримиримий характер, що передбачає відповідні союзи, конфедерації та квазідипломатичні відносини між різними бандами¹⁹²¹.

8. У сучасному пенальному ландшафті в'язничні банди – це феномен, який в умовах задекларованої Державою монополії на використання сили потребує саме *міждисциплінарного* дослідження через, власне, посягання на таку монополію з боку приватних акторів з числа лідерів та активних учасників в'язничних банд, які претендують на основну владу у пенітенціарних установах у багатьох сучасних країнах.

¹⁹²⁰ Ягунов, Д., Мельничук, Т., Мелюхов, В. (2023). В'язнична банда як «бренд» (огляд неформальних в'язничних ієрархій у сучасних пенітенціарних системах). *Політичне життя*, 2. С.47-56

¹⁹²¹ Ягунов, Д., Мельничук, Т., Мелюхов, В. (2023). В'язнична банда як «бренд» (огляд неформальних в'язничних ієрархій у сучасних пенітенціарних системах). *Політичне життя*, 2. С.47-56

3.3. Походження, субкультура, ідеологія та ієрархія білих супремасистських в'язничних банд у США

Перша біла супремасистська в'язнична банда – *the Aryan Brotherhood* – виникла у 1960-х роках у каліфорнійській в'язниці Сан-Квентін як реакція на десеєграцію каліфорнійських в'язниць та появу в'язничних банд на расовому ґрунті, таких як *Black Guerilla Family*.

Раса – це основний аспект, які обумовлює формування в'язничних банд, хоча останнім часом союзи банд різних рас, обумовлені інтересами *отримання прибутків* від злочинної діяльності, суттєво підривають *расовий принцип*, заснований на *ідеології*.

Так, у рішенні у справі *George v. Sullivan* суд наголосив: «Пенітенціарна система штату Вісконсин визначає банди як деструктивні групи осіб, які погрожують, примушують чи переслідують інших або займаються незаконною чи протиправною діяльністю. Такі групи становлять загрозу безпеці установ та персоналу. Більшість банд об'єднуються за расовою ознакою» (*George v. Sullivan*).

У рішенні у справі *Weicherding v. Riegel* суд також підкреслив: «В'язничні банди, як правило, складаються лише з представників однієї раси» (*Wallace Weicherding v. David Riegel, Kenneth Dobucki and Howard Peters. 7th Cir. 1998*).

У справі *Blankenship and Chunn* суд констатував, що «*the Aryan Circle* – це в'язничне угруповання, членами якого можуть бути лише білі» (*United States of America v. Blankenship and Chunn, Defendants-Appellants, 2024*).

У відомій кінострічці «*Felon*» (2008) головний герой говорить слова, які можуть служити ілюстрацією проблеми: «В'язниця – це не про вуличні банди. Справа саме в расі. Латиноамериканці розділені на два табори. Є північні та південні – вони завжди у стані війни. Щодо чорних, то це суміш банд, які забули про свої чвари і об'єдналися з азіатами та жителями тихоокеанських островів. Не намагайся з'ясувати, хто є хто. Усі вони тебе ненавидять».

Отже, першою такою білою супремасистською бандою стало «*Арійське братство*» (*the Aryan Brotherhood*), сформоване членами інших білих банд, таких як *Diamond Tooth Gang* та *Blue Birds*.

У справі *Dawson v. Delaware* Верховний Суд США прямо вказав, що «*Арійське братство*» є білою расистською групою, яка бере свій початок від однойменної каліфорнійської в'язничної банди (*Dawson v. Delaware. Certiorari to the Supreme Court of Delaware; див. також Dale Edward Flanagan v. the State of Nevada. Supreme Court of Nevada*).

Верховний Суд США також зробив акцент на тому, що «*«Арійське братство»* – це біла расистська в'язнична банда, яка виникла в Каліфорнії у відповідь на дії інших банд расових меншин».

У своїй окремій думці у рішенні *Dawson v. Delaware* суддя Томас пішов ще далі, наголосивши, що «*«Арійське братство»* існує не лише для того, щоб сприяти формулюванню абстрактних расистських думок, але й для того, щоб реагувати на банди расових меншин. Суди регулярно відзначають, що «*«Арійське братство»* є особливо жорстоким в'язничним угрупованням, що воно «вороже ставиться до чорношкірих ув'язнених, і що воно виникло під час расового насильства у в'язницях у 1960-х роках» (*Dawson v. Delaware. Certiorari to the Supreme Court of Delaware*).

У рішенні у справі *United States v. Mills* суд підкреслив, що «*the Aryan Brotherhood* – це в'язничне угруповання білих расистів-супремасистів. Спочатку воно було організоване як організація для захисту під час расового насильства у в'язницях у 1960-х роках, але зараз намагається контролювати наркотрафік у в'язничній системі насильницькими методами» (*United States of America v. Barry Mills. 11th Cir. 1983*).

У рішенні у справі *United States v. McKinney* суд підкреслив, що «*the Aryan Brotherhood* виникло в 1960-х роках у в'язничній системі Каліфорнії як засіб захисту білих ув'язнених від інших в'язничних банд. Однак з роками група поширила свою діяльність на федеральну в'язничну систему і стала менш зацікавлена в захисті, ніж у більш прибуткових видах діяльності, таких як торгівля наркотиками та здирництво, які часто супроводжувалися насильницькими методами» (*United States v. William K. McKinney. 7th Cir. 1992*).

Аналогічна констатація факту міститься також у рішеннях у справах *Kapadia v. Tally*, *United States v. McKinney*, *Sizemore v. Miller* (дуб. *United States v. McKinney. 7th Cir. 1992*; *Michael D. Sizemore v. Harold G. Miller, et al. 7th Cir. 1994*; *Amyr Kapadia v. Rodney L. Tally. 7th Cir. 2000*; *United States v. Stinson and Griffin. 9th Cir. 2011*).

У рішенні у справі *State v. Farmer* судом було наголошено, що «у вересні 1977 року в державній в'язниці почало зростати насильство на расовому ґрунті. Група ув'язнених, відома як *the Aryan Brotherhood*, що складалася з білих ув'язнених, планувала вбити Веймонда Смолла, чорношкірого ув'язненого, оскільки він став свідком нападу на іншого чорношкірого ув'язненого, скоєного членами *the Aryan Brotherhood*». Смолл також мав свідчити перед комітетом законодавчих зборів штату щодо насильства у в'язницях та діяльності банд». Двоє колишніх членів *the Aryan Brotherhood*, Домінік Холл і Денні

Фаррелл, отримали імунітет від судового переслідування у цій справі і дали свідчення на користь держави. Холл показав, що лідер *the Aryan Brotherhood* Джері Хіллер наказав йому вбити Веймонда Смолла. Апелянт хотів вступити до «*Арійського братства*», тому запропонував убити жертву, щоб отримати членство в цій організації. Інший ув'язнений, Білл Гофф, який також хотів приєднатися до банди, зголосився допомогти апелянту (*State v. Farmer. 126 Ariz. 569 (1980). Supreme Court of Arizona*).

Цікавою у цьому контексті є справа *David K. et al v. Michael Lane et al*, яка стосувалася систематичної загрози для білих ув'язнених Понтіакського виправного центру штату Іллінойс (*Pontiac*).

У зазначеній справі четверо білих ув'язнених *Pontiac* подали колективний позов від свого імені та від імені всіх інших нинішніх і майбутніх білих ув'язнених, які перебувають у відділенні суворого режиму *Pontiac* через діяльність *не-білих* банд у цій в'язниці.

За матеріалами справи відділення захисного ув'язнення Понтіакського виправного центру було призначене «для убезпечення ув'язнених, які вважаються вразливими до нападів та залякування». Ув'язнені, які перебувають у захисному блоці, відокремлювалися від приміщень, де утримуються всі інші ув'язнені, які разом називаються «*загальним населенням*» (*David K. et al v. Michael Lane et al. 7th Cir. 1988*).

Так от, як суд встановив у судовому рішенні, від 75% до 99,5% від загальної кількості ув'язнених у *Pontiac* були *членами банд*. Хоча окружний суд визнав, що ця цифра, ймовірно, ближча до 75%, відповідач-апелянт, Майкл Лейн, директор Департаменту виконання покарань штату Іллінойс, засвідчив, що близько 90% всіх ув'язнених *Pontiac* є членами банд або такими, що пов'язані з бандами (*David K. et al v. Michael Lane*).

Судом було встановлено, що лише 12% від загальної кількості ув'язнених у *Pontiac* становлять білі, проте 40% від загальної кількості білих ув'язнених перебувають під захистом, тоді як лише 9% від загальної кількості чорношкірих і 13% іспаномовних ув'язнених перебувають під захистом. Надзвичайно велика кількість білих ув'язнених, які перебувають під захистом, безпосередньо пов'язана з тим, що у *Pontiac* діють переважно афро-американські банди (*David K. et al v. Michael Lane*).

З огляду на такі приклади можна дійти висновку про ескалацію насильства між членами різних банд, яку зумовили поширення впливу як білих банд, так і білої супремасистської ідеології. У згаданому рішенні у справі *David K. et al v. Michael Lane* суд підкреслив, що «не буде перебільшенням сказати, що бандитська «ситуація у в'язницях штату Іллінойс досягла кризової стадії».

Хоча, з іншого боку, така ескалація насильства нагадувала «змагання снаряду та броні», примушуючи іспаномовні, афроамериканські та інші банди «підвищувати ставки» свого впливу – як на вулицях, так і у в'язницях.

The Aryan Brotherhood з часом поширило свій вплив на всю в'язничну систему Каліфорнії та Федеральне бюро в'язниць. До 1980-х років подібні банди з'явилися в інших в'язничних системах штатів, часто після десегрегації (сегрегація була запроваджена в деяких штатах як частина політики, спрямованої на зниження рівня насильства в тюрмах).

До ранніх білих супремасистських в'язничних банд належать «Арійські воїни» (*the Aryan Warriors*), «Арійське братство Техасу» (*the Aryan Brotherhood of Texas*), «Арійське братство Огайо» (*the Ohio Aryan Brotherhood*) та «Арійське братство Аризони» (*the Arizona Aryan Brotherhood*). Усі вони зберігають свій вплив та значущість і сьогодні.

Як показують численні приклади, деякі з цих банд привласнили собі назву оригінальної каліфорнійської банди *the Aryan Brotherhood*, але вони та інші групи з подібними назвами є окремими і незалежними від оригінального «базового» *the Aryan Brotherhood*.

Так, у згаданій вище справі *Dawson v. Delaware* Верховний Суд США зробив акцент на тому, що «окремі банди, що називають себе «Арійським братством», існують у в'язницях багатьох штатів, включаючи Делавер».

У справі *George v. Sullivan* суд вказав, що «*the Aryan Nation* вважається білою бандою у *Racine Correctional Institution* у місті Стертевант, штат Вісконсин».

У справі *Wiggins, Garner and Eugenelittle v. Sargent and Others* суд наголосив: «Немає жодних доказів того, що *Aryan Nations* мають якийсь зв'язок з бандою ув'язнених, відомою як «Арійське братство», яка згадується в деяких судових рішеннях» (*Wiggins, Garner and Eugenelittle v. Sargent and Others. 8th Cir. 1985*).

Після *the Aryan Brotherhood* банда білих супремасистів *Public Enemy Number One (PEN1)* стала однією з найбільш швидкозростаючих білих расистських банд у Південній Каліфорнії та у каліфорнійській в'язничній системі (*People v. Lamb (2024). Supreme Court of California*). У 2004 році Департамент юстиції Каліфорнії описав *PEN1* як «одну з найпотужніших та найшвидше зростаючих угруповань у в'язницях та за їх межами», і повідомив, що в її складі налічувалось близько 200 членів по всьому штату.

The Aryan Brotherhood продовжує розглядатися владою як одна з найбільш небезпечних білих банд, яка продовжує створювати образ «базової» банди та «захисника» «верховних ідей» «вищості» білої раси.

Той факт, що *the Aryan Brotherhood* та інші в'язничні банди успішно функціонують вже понад 60 років (а окремі – ще більш тривалий час) го-

ворить про те, наскільки діяльність в'язничних банд тісно переплетена з політичними відносинами та наскільки вона є вигідною для багатьох політичних акторів.

Хоча рішення у справі *United States v. Mills* було ухвалене у 1983 році, без жодних сумнівів наведений нижче постулат є ілюстрацією сьогодення: «Значні додаткові докази були потрібні, щоб спростувати версію захисту про те, що *the Aryan Brotherhood* припинило своє існування наприкінці 1970-х років» (*United States of America v. Barry Mills. 11th Cir. 1983*).

Наприклад, у рішенні у справі *The People v. Poore*, ухваленому у 2022 році, суд зазначив, що «в'язнична адміністрація «підтвердила, що він є членом *the Aryan Brotherhood*, банди білих расистів-супремасистів» (*The People v. Christopher Eric Poore (2022). Supreme Court of California*).

У справі *People v. Jason Schmaus et al* Верховний суд Каліфорнії зробив акцент на тому, що «*the Aryan Brotherhood* – це біла в'язнична банда, а *the Nazi Low Riders* – це інша біла в'язнична банда, яка виконує послуги для *the Aryan Brotherhood*». «Оскільки більшість членів «*Арійського Братства*» перебувають в умовах суворої ізоляції, *the Nazi Low Riders* та «*good woods*» – *peckerwoods*, які дотримуються в'язничних правил для білих ув'язнених, встановлених «*Арійським Братством*», діють у в'язниці відповідно до диктату «*Арійського Братства*» (*The People v. Jason Schmaus et al*).

У справі *United States v. Rentfrow and Chunn* суд підкреслив, що «*the Aryan Circle* – це біле расистське угруповання, яке виникло у в'язничній системі штату Техас. Зараз вона налічує сотні членів в американських в'язницях і на волі. Вона вербує агресивних чоловіків, досягає своїх цілей через злочинну діяльність, таку як торгівля наркотиками та вбивства, і прагне поширитися по всій території Сполучених Штатів» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi, 2024*).

Членство та ієрархія

Білі супремасистські в'язничні банди, як правило, добре організовані, з ієрархією, що суворо дотримується.

Внизу знаходяться *hang-arounds*, які асоціюються з в'язничною бандою, але не є його членами. Деякі з них шукають захисту, який пропонує банда, або сподіваються стати її членами, тоді як багато хто є партнерами у злочинних операціях, що проводяться бандою.

У згаданій вище справі *David K. et al v. Michael Lane et al* американським судом було подано приблизний алгоритм набуття членства у в'язничній банді. Хоча на прикладі цієї справи йдеться про афроамериканські банди,

принципи набуття членства у білих бандах є такими ж: «Частина ув'язнених, які потрапляють до в'язниці, але не є членами банд, врешті-решт *«обирають»* приєднатися до банди або, в просторіччі, *«їздять»* або *«бігають»* з бандою чи *«допомагають та сприяють»* банді. Ув'язнені, які співпрацюють з бандами, отримують від них захист, але повинні платити за цей захист у прямому та переносному сенсі, виконуючи різні дії, починаючи від носіння зброї та закінчуючи виконанням *«замовлень»* для членів банди. Усіх ув'язнених, які не є членами банд, *«наполегливо переконують»* і, найчастіше, *фізично* примушують приєднатися до банди» (David K. et al v. Michael Lane).

Найнижча позиція, яка має формальний статус у банді, – це *prospect* або *probate*, людина, яка проходить певні етапи для того, щоб стати повноправним членом банди. Успішні *prospects* приєднуються до банди через період від кількох місяців до року.

Як приклад можна навести рішення у справі *Arrington*, де цитується конституція «Арійського братства», яка вказує на відмінності між офіційним членом банди (*a made member*) та потенційним членом банди (*a prospective member*) (*United States v. Arrington*).

Так само, у рішенні у справі *Blankenship and Chunn* суд встановив: «Загалом *the Aryan Circle* діяла відповідно до *«конституції»*. У *«конституції»* *the Aryan Circle* викладено історію, мету, «етику», переконання та статут *the Aryan Circle*. Документ містив опис жорсткої ієрархії, яку підтверджували свідки» (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024). «Щоб приєднатися до *the Aryan Circle*, потенційні члени проходили період «пошуку», описаний в *«конституції»*, який зазвичай тривав один рік. Цей процес включав ознайомлення з діяльністю *the Aryan Circle*, написання від руки копій *«конституції»* та виконання всіх наказів» (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024).

На чітку ієрархію «асоційованих» та «повноправних» членів вказав, наприклад, Верховний Суд Каліфорнії у справі *Christopher Eric Poore*: «Обвинувачений був асоційованим членом *the Aryan Brotherhood* і намагався стати його повноправним членом» (*The People v. Christopher Eric Poore*, 2022).

У справі *Delgado-Brunet v. Clark, Hilliard, Baxter, and Beckman* суд використує категорію «ув'язнений зі зв'язками з «Арійським братством»» (*Delgado-Brunet v. Clark, Hilliard, Baxter and Beckman*. 7th Cir. 1996).

У справі *Rentfrow and Chunn* суд вказав на те, що «у той самий час Рентфроу також був ув'язненим у *USP Yazoo City* та був кандидатом на членство у *the Aryan Circle*» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi*, 2024).

Будь-який кандидат на членство у в'язничній банді проходить перевірку біографії, під час якої банда отримує та перевіряє документи кандидата – зазвичай судові документи, звіти про розслідування або перевірки кримінальної історії – щоб переконатися, що він раніше не співпрацював з органами правопорядку або не займався іншою поведінкою, забороненою в'язничною бандою (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024).

Членство у банді не є подарунком, його потрібно «заробити», вчинивши певний злочин, де нерідко таким є вбивство ув'язненого з конкуруючої банди.

На зазначений ритуал прямо вказав американський суд у справі *United States v. Silverstein*: «Щоб претендувати на членство у *the Aryan Brotherhood* потрібно було «*make bones*». Як пояснив один з ув'язнених: «По суті, це означає, що ти когось вб'єш. Вони розрізняють «бур'ян» від «стебла». Ти повинен мати інстинкт вбивці. Це для того, щоб бути серед еліти, а не якимось там білим хлопцем» (*United States v. Silverstein*. 7th Cir. 1984).

У справі *The People v. Poore* суд також зробив акцент на зазначеному обов'язковому елементі членства у банді: «Очікуючи на умовно-дострокове звільнення, підсудний сказав ув'язненому Майклу Хемметту, іншому члену *the Aryan Brotherhood*, що він хоче стати повноправним членом банди і «стрільцем». Як правило, для вступу до *the Aryan Brotherhood* «абітурієнти» повинні були вчинити насильницькі злочини» (*The People v. Christopher Eric Poore*).

У справі *Rentfrow and Chunn* суд вказав на те, що *prospect* – це людина, яка проходить випробувальний термін, під час якого вона врешті-решт «*фобити криваву роботу*», щоб досягти повного членства». «На суді численні свідки засвідчили, що Рентфроу за вказівкою Чунна завдав М.М. 13 ножових поранень (оскільки «А» і «С» – перша і третя літери алфавіту), щоб заслужити членство у *the Aryan Circle*. М.М. вижив після нападу, але отримав травми, небезпечні для життя» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi*, 2024).

У справі *Blankenship and Chunn* суд також підкреслив: «Щоб вступити до банди, *prospect* повинен був, серед іншого, «відпрацювати», вчинивши насильство за вказівкою члена *the Aryan Circle*» (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024).

Дійсних членів банди часто називають «залатаними» (*patched*), посилаючись на татуювання банди, які багато хто робить. Окрім щомісячних внесків, в'язнична банда вимагає від членів відвідувати районні збори раз на місяць, а від членів, що займають високі посади, – щорічно національні

збори. В'язнична банда також відстежує вчинки та діяльність членів за допомогою реєстрів, де вказується імена членів, їхня інституційна приналежність, номери «нашивок» і «дати випуску» (*United States of America v. Blankenship and Chunn, Defendants-Appellants*, 2024).

До вищих рангів належать *enforcers*, які відповідають за виконання неформальних покарань або наказів *shot-callers*, що мають повноваження віддавати накази та завдання членам банди.

Деякі банди використовують військові звання, такі як «солдат», «лейтенант», «капітан», «майор», «комісар» тощо. Вище керівництво часто має власну колективну назву, наприклад, «Комісія» (*the Commission*), «Кільце» (*the Ring*), «Рада» (*the Council*) або «Старійшини» (*the Elders*).

Так, у справі *United States v. Silverstein* суд прямо вказав на те, що один з обвинувачених «був членом «Комісії» з трьох осіб, яка керувала *the Aryan Brotherhood*» (*United States v. Silverstein. 7th Cir. 1984*).

У рішенні у справі *United States v. Mills* суд підкреслив, що «під час операції з продажу наркотиків Марзлофф обдурив Томмі Сільверстейна, «комісара» «Арійського братства» в іншій в'язниці. Томмі Сільверстейн видав «замовлення» на Марзлоффа. Замовлення було передано Мілсу, також «комісару» «Арійського братства» (*United States of America v. Mills. 11th Cir. 1983*).

У справі *United States v. Stinson and Griffin* судом було встановлено, що «на початку 1980-х років каліфорнійське *Aryan Brotherhood* було реорганізовано таким чином, щоб ним керувала комісія з трьох членів. Комісія мала вирішальне слово щодо наказів «Арійського Братства» вбивати, наказів забезпечувати дотримання правил «Арійського Братства», а також щодо бізнес-діяльності «Арійського Братства»» (*United States v. Stinson and Griffin. 9th Cir. 2011*).

У справі *United States v. Rentsfrow and Chunn* суд наголосив на тому, що обвинувачений «був одним з п'яти членів вищого керівництва *the Aryan Circle* на національному рівні та лідером філіалу банди у федеральній в'язниці в місті Язу-Сіті, штат Міссісіпі» (*United States v. Rentsfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi, 2024*).

Так само у справі *Blankenship and Chunn* суд підкреслив, що «Чунн був «віце-президентом» «федеральної системи» *the Aryan Circle* та членом його «оперативної групи» – конфіденційної та обраної групи членів, «здатних до певних актів насильства», яка виконувала роль кілерів у *the Aryan Circle*. «Бланкеншип був «майором» *the Aryan Circle*, який мав владу над членами *the Aryan Circle* у Департаменті виконання покарань штату Міссурі та відділенні *the Aryan Circle* у федеральних в'язницях». «Чунн обіймав високу посаду у *the Aryan*

Circle. Він приймав рішення про те, коли розпочинати «війну» з іншими в'язничними бандами, видавав накази про напади на інших та продавав наркотики у в'язниці» (*United States of America v. Blankenship and Chunn, Defendants-Appellants*, 2024).

Залежно від ефективного лідерства в банді та контролю над її членами, білі расистські в'язничні банди вимагають суворого дотримання ієрархії, а також законів і правил. Нерідко білі расистські банди мають письмові статuti або конституції. Нехтування наказами банди може призвести до побиття, вигнання (яке може включати насильницьке видалення татуювання банди з тіла вигнаного члена) або навіть смерті. Багато членів та асоційованих членів білих супремасистських в'язничних банд були вбиті своїми ж членами.

Серед всього іншого, не зважаючи на поширеність знань та інформації про в'язничні банди, їхні закони «вимагають від своїх членів завжди заперечувати існування організації і вчиняти неправдиві свідчення, крадіжки і вбивства від імені кожного члена» (*United States v. Abel*, 469 U.S. 45. 1984).

У судових процесах США поширена практика, коли одні члени банди намагаються викликати інших для надання свідчень — не завжди правдивих: «Свідки, знайомі з *the Aryan Brotherhood*, засвідчили, що особи, пов'язані з бандою, часто намагалися викликати інших членів банди як свідків, оскільки виїзди за межі в'язниці давали членам банди можливість займатися незаконним бізнесом» (*The People v. Christopher Eric Poore*).

Щодо кримінальної відповідальності за надання завідомо неправдивих свідчень у суді, то примарність залякуючого ефекту такого покарання дуже яскраво пояснив суд у справі *United States v. Silverstein*: «Але не страх перед звинуваченнями у неправдивих свідченнях змусив Метьюза зупинитися. Коли він вирішив не давати свідчень, він мотивував це правом П'ятої поправки, а не страхом перед звинуваченням у неправдивих свідченнях. І важко уявити, що він дійсно міг побоюватися наслідків такого переслідування. Метьюз відбуває три довічні ув'язнення поспіль (принаймні одне з них — за вироком штату) за два або три вбивства (в матеріалах справи немає чіткої відповіді на це питання). Додаткове покарання, яке могло б виникнути в результаті засудження за неправдиві свідчення, на практиці дорівнювало б нулю» (*United States v. Silverstein*, 732 F.2d 1338).

Оскільки в'язничні білі супремасистські банди все частіше виходять на вулиці, довгострокова тенденція полягає в тому, що банди здійснюють більший контроль і керівництво цією частиною своїх членів. Це дозволяє кільком таким бандам займатися великомасштабною організованою злочинністю, у тому числі розповсюдженням наркотиків.

Ідеологія

Як випливає з їхніх назв, білі супремасистські в'язничні банди не просто засновані на *расовому принципі*, як багато інших банд, проте сповідують білу супремасистську ідеологію. Перші банди мали вульгарну версію вищості білої раси, але з часом вони перейняли більшість ідей та символів інших, більш традиційних груп білих расистів.

«Вищість білої раси» – це термін, який використовується для характеристики різних систем переконань, центральним елементом яких є один або декілька з наступних ключових постулатів: 1) білі повинні домінувати над людьми іншого походження, особливо там, де вони можуть співіснувати; 2) білі повинні жити в суспільстві лише для білих; 3) білі люди мають власну «унікальну» «культуру», яка вища за інші культури; 4) білі люди генетично вищі за інших людей.

Як повноцінна ідеологія «вищість білої раси» набагато ширша, ніж простий расизм чи фанатизм. Більшість прихильників білого супремасизму сьогодні також вважають, що білій расі загрожує небезпека зникнення через зростаючий «потік» не-білих, «яких контролюють і якими маніпулюють євреї», і що для порятунку білої раси необхідно вжити негайних заходів.

Ступінь засвоєння членами білих супремасистських в'язничних угруповань ідеології білого расизму може бути дуже різним, особливо якщо основні мотиви вступу до такої групи не пов'язані з расизмом. Часто в банді може бути контингент членів, повністю занурених у білу расистську ідеологію, а також більша частина членів, які можуть просто демонструвати расизм або фанатизм. Різні в'язничні банди можуть бути більш або менш ненависними до різних рас, хоча всі вони, як правило, вороже ставляться до афро-американців і «чорних» банд у в'язниці. Деякі білі супремасистські в'язничні банди мають невелику кількість іспаномовних членів.

Деякі в'язничні банди, такі як *Ghost Face Gangsters* у Джорджії, мають відносно слабку прихильність до ідей переваги білих та існують десь на межі між білими супремасистськими в'язничними бандами та білими бандами, заснованими на расовій приналежності.

Більшість білих расистських в'язничних банд – це, в першу чергу, організовані злочинні угруповання, а в другу – групи ненависті.

Білі супремасистські в'язничні банди використовують задекларовані «переваги» білої раси, щоб посилити лояльність до банди і зменшити ймовірність того, що член банди може донести на групу. Саме цей практичний акцент на вищості білої раси для підтримки злочинних мотивів і операцій допомагає пояснити, як білі расистські банди можуть укладати угоди та

створювати союзи з не-білими в'язничними або вуличними бандами (як правило, іспаномовними). Банди бачать можливості для максимізації своїх прибутків, навіть якщо, як на перший погляд, співпраця з не-білими бандами суперечить ідеологічним переконанням білих расистів.

Релігія

Діяльність білих, так само як і афро-американських банд, нерідко приховується за ширмою релігійної громади або релігійного руху, що, власне, не є дивним.

Будь-яка нова релігійна спільнота або група формує новий виклик перед адміністрацією пенітенціарних установ щодо дотримання балансу між правом на свободу світогляду і віросповідання людини та убезпеченням персоналу та ув'язнених.

На зазначені аспекти, зокрема, було вказано у рішенні у справі *George v. Sullivan*: «Упродовж усього часу існування *Racine Correctional Institution* [цього закладу] доводилося стикатися з пропагандою, яку надсилали ув'язненим організації, що нібито є релігійними за своєю природою, але насправді проповідують світську ідеологію, наприклад, вищість однієї раси над іншою». «Безпека *Racine Correctional Institution* постійно піддається загрозі через діяльність банд. Управління безпекою було б серйозним випробуванням, якби банда могла відкрито діяти, називаючи себе релігією» (*George v. Sullivan*).

Субкультура

Говорячи про важливість висвітлення субкультури в'язничних банд (у тому числі «білих»), вважаємо за доцільне навести фрагмент з рішення у справі *United States v. Mills*, в якому суд підкреслив: «*The Aryan Brotherhood* є таємною організацією в рамках в'язничної системи, *культура* якої є дивною й чужою для непрофесійних присяжних навіть у її найбільш очевидних аспектах» (*United States of America v. Barry Mills, 11th Cir. 1983*).

Не зважаючи на пріоритет економічних завдань порівняно з ідеологічними, тим не менш субкультура білих в'язничних банд є цементуючим розчином для їх існування, причому існування вельми успішного.

На важливість культурних символів може, наприклад вказувати навіть назва однієї з найбільш жорстоких в'язничних банд сучасної Америки – *the Soldiers of Aryan Culture*: «Один з офіцерів одразу впізнав у пасажирі без сорочки Мітчелла, людину, про яку офіцер вже знав як про злочинця і члена *the Soldiers of Aryan Culture*, жорстокої банди білих расистів-супремасистів» (*State v. Robert Mitchell, 2019 UT*).

З роками білі супремасистські в'язничні банди також розвинули власну окрему субкультуру, запозичивши деякі елементи зі старої субкультури байкерських банд і створивши іншу, засновану на спільному досвіді перебування у в'язниці. Ця субкультура є спільною для членів та асоційованих членів білих супремасистських в'язничних банд. Вона включає спільну мову та сленг, спільну ідеологію, участь у схожих звичаях, використання спільних символів, аббревіатур та цифрових кодів тощо.

У справі *People v. Jason Schmaus et al* Верховний суд Каліфорнії відобразив показання одного з обвинувачених, що ««Арійське братство» – це біла в'язнична банда, яка встановлює правила для білих ув'язнених і прагне контролювати їх. Ці правила включають в себе не ділитися чашкою або сигаретою з чорношкірим ув'язненим, не свідчити проти іншого про злочин і не терпіти людей, які скоюють злочини проти дітей і жінок, наприклад, гвалтівників. Докази свідчать про те, що в'язнична банда має власну структуру, економіку та правила. Члени банди – як в межах, так і поза межами в'язничної системи – розробили схеми, які в багатьох випадках дозволяють обходити в'язничні правила і закон» (*The People v. Jason Schmaus et al, Court of Appeal of the State of California*)

Як правило, чоловіки, які беруть участь у цій субкультурі, називають себе *peckernwoods*, або просто *woods*.

Цей термін виник як принизлива лайка, спрямована проти білих людей, але був сприйнятий членами та асоційованими членами білих супремасистських в'язничних банд, які носять його як знак пошани. Один давній вірш білих супремасистських в'язничних банд, адаптований для різних груп, проголошує: «*We are peckernwood soldiers, down for our cause*».

Wood демонструє лояльність до в'язничної банди та завойовує його повагу, вбиваючи когось, кого хоче вбити банда (*The People v. Jason Schmaus et al*).

У справі *Simmang v. the State of Texas* можна знайти таке: «Він засвідчив, що має досвід роботи з *the Aryan Brotherhood of Texas*, групою, що загрожує безпеці, і *the Peckernwoods*, клікою, яку *the Aryan Brotherhood* та *Aryan Circle* (інша група, що загрожує безпеці) використовують як вербувальну базу» (*Dustin Anthony Simmang v. the State of Texas. Court of Appeals of Texas. San Antonio, 1997*).

Жінки, які є частиною цієї субкультури, називають себе *featherwoods*, або просто «нір'ям»: «*Johnson-Fritz was a female member of the Aryan Brotherhood known as a Featherwood*» (*State v. Renee Johnson-Fritz (2022). Court of Appeals of Kansas*).

Ув'язнені у конкретній в'язниці, які поділяють цінності цієї субкультури, можуть колективно називати себе *woodpile*.

У згаданий вище справі *People v. Jason Schmaus et al* Верховний Суд Каліфорнії роз'яснив субкультурну специфіку білих банд, наговоривши, що *peckerwood* або *wood* – це білий ув'язнений, який має певну прихильність до *the Aryan Brotherhood* або *the Nazi Low Riders*, або до їхніх переконань.

На відповідному судовому процесі один з обвинувачених засвідчив, що «Бітті не був членом ані «*Арійського братства*», ані «*Нацистських Лоу-Райдерів*», але він був [одним з] *wood* (*The People v. Jason Schmaus et al*).

Wood, який хоче приєднатися до в'язничної банди, працює на неї, наприклад, передаючи записки, написані ув'язненими («*повітряні змії*»), і повідомляючи про порушення правил «*Арійського братства*». Ці правила передбачають нетерпимість – і навіть вбивство – ув'язнених, причетних до сексуальних злочинів, таких як розбещення дітей або зґвалтування (*The People v. Jason Schmaus et al*).

Білі супремасистські в'язничні банди та субкультура, яку вони створили, роблять сильний акцент на *ідеї банди як сім'ї*. Члени та співники можуть називати групу *сім'єю*, а один одного – *братом* і *сестрою*. Цей сімейний акцент також підсилює важливе поняття лояльності до групи. Також сильно підкреслюються такі поняття, як довіра, честь, лояльність, братерство, повага і любов. Багато банд можуть використовувати деякі з цих або подібних термінів як гасла.

Так, у справі *The People v. Woodyard* судом підкреслюється ідея, що банда – це, у першу чергу, родина для ув'язненого члена банди: «Банда, членами або співниками якої були Вудьярд і багато його співників, давали можливість Вудьярду та його співникам продавати наркотики, щоб допомогти членам банди встати на ноги після звільнення з в'язниці (і завоювати довіру банди), отримувати гроші для передачі іншим членам банди, а також отримувати гроші для переказів на в'язничні рахунки членів банди» (*The People v. Jacob Benjamin Woodyard* (2023). *Colorado Court of Appeals*).

The Aryan Circle використовує слова (в різному порядку) «братерство, солідарність, лояльність і відданість», а члени можуть навіть витатувувати ці слова на своєму тілі. Члени та поплічники багатьох банд можуть підписувати листи або повідомлення в Інтернеті словами *LLHR* (*love, loyalty, honor and respect*).

Це не є випадковим, що так багато з цих термінів пов'язані з груповою лояльністю.

Деякі з цих понять і гасел були вперше використані байкерськими бандами, як, наприклад, гасло «*God Forgives, Brothers Don't*», яке привласнило собі *the Aryan Brotherhood*.

«*My Honor is Called Loyalty*» – одне з гасел *the Aryan Circle* – походить від *Waffen-SS* у нацистській Німеччині (*Meine Ehre heißt Treue*). Інші гасла були створені самими членами банд, наприклад, «*Вічно Вірний*» та «*Завжди Сильний*» – обидва гасла *the Ghost Face Gangsters*. Знову ж таки, ідея вірності групі домінує у зазначених гаслах.

В'язничні банди перетворили багато з цих гасел і концепцій на аббревіатури, цифрові коди або інші подібні вирази. Ці закодовані вирази також стали частиною субкультури, що лежить в основі білих супремасистських в'язничних банд, оскільки члени використовують їх для ідентифікації себе і один одного, а також для зміцнення групових зв'язків. Навіть вивчення різних кодів, аббревіатур і ручних знаків створює зв'язок з іншими членами групи.

Соціальні мережі, а також селфі та групові фотографії, розміщені на них, збільшили використання знаків рукописання білими супремасистськими в'язничними бандами. Подібно до того, як члени вуличних банд «*блимають*» рукою, члени білих супремасистських в'язничних банд використовують знаки, щоб показати свою приналежність до банди.

У рішенні у справі *People v. Lamb* суд надав особливу увагу символам належності до в'язничної банди *Public Enemy Number One (PEN1)*: «На суді було представлено значну кількість інших доказів фанатизму та насильницької злочинної діяльності *PEN1*. У той час як відеоролики містили підбурювальні зображення расистських символів та емблем білого супремасизму, присяжним були надані докази того, що Ламб мав такі зображення витату-йовані на своєму власному тілі. Присяжним було відомо, що Ламб мав слова «*кров*» і «*чест*» зі свастикою посередині на шії, ще одну свастику під правим оком, ще одну свастику на правій руці, кельтський хрест зі словом «*skin*» і татуюванням «*P.D.S.*» (для *PEN1 Death Squad*) над правим оком, «*L.A.S.*» (*Los Angeles Skins*) на лівій руці, «*W.P.*» (*White Power or Pride*) на спині та «*Death Squad*» на нозі (*People v. Lamb* (2024). *Supreme Court of California*).

На важливість татуювання для членів білих банд вказано судом у рішенні у справі *State v. Mitchell*: «Завдяки демонстративним татуюванням Мітчелла, поліцейські знали, що Мітчелл був членом *SAC* – жорстокої банди білих расистів-супремасистів» (*State v. Robert Mitchell*, 2019 UT).

«Дійсні члени отримували право носити «*нашивку*» *the Aryan Circle* – як правило, татуювання у вигляді ромба зі свастикою на внутрішній стороні, що містить коло з блискавками або «*AC*»» (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024).

Крім того, на важливість татуювання для членів білих банд вказано судом у рішенні у справі *Rentfrow and Chunn*: «Після того, як *prospect* стає повноправним членом, він отримує татуювання «*Арійського кола*», яке називається «*нашивкою*». Татуювання включає в себе контур ромба зі свастикою всередині ромба та буквами «*АС*» в центрі». «Один зі свідків показав, що Чунн зробив Рентфроу татуювання *the Aryan Circle*, щоб продемонструвати повне членство Рентфроу в банді. Уряд також представив присяжним фотографію Рентфроу з татуюванням *the Aryan Circle*» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi*, 2024).

Додатково на важливість субкультурних символів у діяльності в'язничних банд та боротьби з ними вказує вельми цікава справа *Campos v. Coughlin*, яка стосувалася використання в'язничними бандами вервиць як *символів ідентифікації членства в бандах*.

Так, за словами представників в'язничної адміністрації, деякі ув'язнені носили релігійні буси, щоб за кольором бус можна було *ідентифікувати приналежність до певного угруповання*. Вона дійшла висновку, що ці вервиці сприяли бандитському насильству, суперництву та конфронтації, оскільки ув'язнені могли ідентифікувати членів конкуруючих банд за кольором вервиць, які вони носили.

Відповідачі стверджували, що діяльність банд спричиняє «*тертя, суперництво і навіть насильство серед ув'язнених, тим самим загрожуючи безпеці та порядку в установі*». Таким чином, директива про заборону носіння вервиць є спробою відповідачів зменшити рівень бандитського насильства та сприяти «*зацікавленості DOCS у припиненні діяльності банд та інших несанкціонованих угруповань*».

Проте суд вирішив справу на користь ув'язнених, зазначивши, що в'язнична адміністрація не продемонструвала, яким чином директива, що забороняє носіння вервиць навіть під одягом, сприяє переконливому інтересу держави в найменш обмежувальний спосіб. Ув'язнені-позивачі довели, що носіння вервиць під одягом вирішило б занепокоєння в'язничної адміністрації. Суд наголосив, що «*носіння вервиць у такий спосіб дозволяє уникнути їх публічної демонстрації і, отже, легкої ідентифікації членів банди, водночас дозволяючи позивачам сповідувати свою релігію*». Крім того, побоювання в'язничної адміністрації, що вона не зможе гарантувати, що вервиці не будуть помічені або виставлені напоказ, якщо носити їх під одягом, не мають під собою достатніх підстав. Міркування в'язничної адміністрації про те, що вервиці можна побачити, коли ув'язнені роздягаються, або що їх можна побачити крізь

одяг, є, якщо розглядати їх у найсприятливішому світлі, *просто непереконливими*» (*Campos v. Coughlin*, 854 F. Supp. 194. S.D.N.Y. 1994).

Непримиримість до осіб, які вчинили сексуальні злочини, та гомосексуалістів

Як у пострадянських субкультурних в'язничних нормах вчинення особою сексуального злочину нарікає таку особу на дуже складні для неї наслідки.

Проте якщо у пострадянській в'язничній культурі такі наслідки пов'язані з автоматичним потраплянням до неформальної касты «опущених» та подальшим регулярним приниженням (*S.P. v. Russia*; *D. v. Latvia*), то у випадку американських в'язничних субкультурних відносин це нерідко пов'язане із загрозами для життя: «За звичаями білої в'язничної банди, покаранням за сексуальний злочин є смерть» (*The People v. Jason Schmaus et al*).

Так, справі *Schmaus et al* була прямо пов'язана з тим, що «обвинувачені поділяли переконання *the Aryan Brotherhood* та *Nazi Low Riders*. Через те, що потерпілий порушив ці переконання, вчинивши сексуальний злочин, обвинувачені вбили його, коли усі вони перебували у в'язниці» (*The People v. Jason Schmaus et al*).

На суді обвинувачений та свідок з боку обвинувачення показали, що «*wood*», незалежно від того, чи є він членом «*Арійського братства*» або «*Нацистських Лоу-Райдерів*», може отримати повагу та інші вигоди від білих в'язничних банд, вбиваючи тих, хто порушує кодекс поведінки банди, який включає заборону на вчинення злочинів на сексуальному ґрунті: «Гленн свідчив, що Гемптона вбили, бо він був гвалтівником» (*The People v. Jason Schmaus et al*).

У справі *United States v. Rentfrow and Chunn* у центрі уваги було вбивство членами в'язничної банди *the Aryan Circle* особи, яка, як вважалося, була гомосексуалістом: «У день відповідних подій до *USP Yazoo City* перевели нового ув'язненого, М.М., Чунн і Джеремі Денніс, ймовірний член *the Aryan Circle*, зайшли до камери М.М., щоб зустрітися з ним. Після цього вони нібито сказали іншим, що М.М. не може залишатися у блоці через їхнє переконання, що він є гомосексуалістом. Члени *the Aryan Circle* відмовляються ділитися в'язничні камери з гомосексуалістами, тому вони здійснюють акти насильства проти таких осіб з метою змусити адміністрацію в'язниці вивести таких осіб з камери» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi*).

Союзи та конфедерації

З огляду на кількість в'язничних та вуличних банд у США – як білих, так й інших – усі вони вступають до тривалих або короткотермінових союзів. Як правило такі союзи обумовлені економічними та іншими суто раціональними інтересами.

Так, у справі *Silverstein* суд прямо у судовому рішенні встановив, що «*the Aryan Brotherhood* та *the Mexican Mafia* є союзниками, серед іншого, у своїй ворожості до чорношкірих ув'язнених, які мають власні банди» (*United States v. Silverstein*. 7th Cir. 1984).

У рішенні у справі *Robinson v. Prunty* суд подав правову позицію ув'язненого-апелянта, в якій наголошувалося, що у в'язниці існує кілька банд на расовому ґрунті. *Sureños* – це в'язнична банда, що складається з «*п'яхотинців Мексиканської мафії*». Більшість білих ув'язнених є членами банд, що пропагують перевагу білої раси, таких як «*Арійське братство*» або «*Скінхеди*». Білі банди сформували союз із *Sureños*, і що члени цих банд жорстоко протистоять афро-американським ув'язненим і мексиканським ув'язненим з Північної Каліфорнії (*Robinson v. Prunty and Other Defendants-appellants*. 9th Cir. 2001).

У рішенні у справі *People v. Lamb* відображено союз PEN1 з *the Aryan Brotherhood* та *Nazi Lowriders* (*People v. Lamb*, 2024).

Станом на сьогодні вважається, що союзниками *the Aryan Brotherhood* є такі банди як *Dirty White Boys*, *Gambino crime family*, *Hells Angels MC*, *Irish Mob*, *the Mexican Mafia*, *Nazi Lowriders*, *Public Enemy № 1*, *Sureños*, *Vagos MC*.

Навпаки, ворогами *the Aryan Brotherhood* є такі банди як *the Black Guerrilla Family*, *the Dead Man Incorporated*, *Black P. Stones*, *Bloods*, *Crips*, *DC Blacks*, *Nuestra Familia*.

Прикладом може служити рішення у справі *United States v. Sahakian*, де лідер *the Aryan Brotherhood* в одній з в'язниць замовив вбивство афро-американського ув'язненого як «послугу» іншій в'язничній банді – *the Mexican Mafia*. Причому виконавцями злочинного замовлення, виданого лідером *the Aryan Brotherhood* на користь *the Mexican Mafia*, були ув'язнені саме з *the Dirty White Boys*.

Комплексність ситуації, наведеної вище, розкрита у судовому рішенні: «Двома найбільш відомими бандами, що таємно діяли у в'язниці Маріон наприкінці 90-х років, були *the Aryan Brotherhood*, що складалося переважно з білих ув'язнених, і *the DC Blacks*, до складу яких входили переважно афро-американські ув'язнені. *The Aryan Brotherhood* вело усний «розстрільний список» чорношкірих ув'язнених, на яких, у разі зустрічі, слід було напасти та/або вбити. Для того, щоб посилити свої насильницькі тенденції, члени *the Aryan*

Brotherhood та пов'язаних з ним банд, таких як *the Dirty White Boys*, носили зброю, відому як «*shank*», яку члени банд часто носили в ректальній порожнині, щоб приховати її від офіцерів в'язниць. 18 травня 1999 року Террі Ламар Вокер, чорношкірий ув'язнений з в'язниці *Marion*, був зарізаний ув'язненим Річардом Макінтошем, який був озброєний «*shank*», в той час як інший ув'язнений, Карл Кнорр, тримав його. Свідками всього інциденту були двоє співробітників виправної установи, які впізнали в ув'язнених, що брали участь у нападі, членів банди *the Dirty White Boys*» (*United States of America v. Sabakian. 7th Cir. 2006*).

На цьому прикладі можна побачити, наскільки ідеологія поступається бізнес-інтересам.

Так, ворогом білої банди *Dead Man Incorporated* є біла банда *the Aryan Brotherhood*. Водночас союзником *Dead Man Incorporated* є радикальна афро-американська банда *Black Guerrilla Family*.

Так само, союзником *the Aryan Brotherhood* є *Mexican Mafia*, яка складається переважно з іспаномовних американців, що не заважає білій банді упродовж тривалого часу співпрацювати з «мексиканцями».

Можна додати, що у в'язниці Сакраменто (Каліфорнія) наразі утримується Рональд Дін Янделл, ув'язнений лідер «*Арійського братства*», відомий своєю політичною діяльністю: він допоміг укласти мирну угоду між конкуруючими в'язничними угрупованнями та був лідером голодування у всій в'язниці на початку 2010-х років.

Жінки та в'язничні банди білих расистів

Більшість білих супремасистських в'язничних банд не допускають жінок до рівня «*залатаних*» (*patched*) членів, а ті деякі з них, які допускають жінок до рівня офіційних членів, зазвичай не дозволяють їм займати керівні посади. Незважаючи на ці обмеження, в кожній білій супремасистській в'язничній банді є жінки, і вони часто відіграють ключові ролі – від допомоги у створенні та підтримці групових зв'язків до участі у злочинній діяльності.

Жінки підтримують членів в'язничної банди за ґратами, допомагають ув'язненим спілкуватися між собою, публікують та поширюють інформаційні бюлетені та інші матеріали, а також беруть участь у злочинній діяльності, наприклад, проносять контрабанду до в'язниць. Без участі жінок білим супремасистським в'язничним бандам було б набагато складніше діяти.

Лише за останні кілька років десятки жінок, пов'язаних з білими радикальними в'язничними бандами, були заарештовані за різноманітними зви-

нуваченнями. Часто ці жінки є дружинами, подругами або навіть матерями членів білих супремасистських в'язничних банд. Хоча не всі вони беруть безпосередню участь у злочинній діяльності, вони особливо корисні, допомагаючи членам банди за ґратами. Дві найпоширеніші такі ролі – контрабанда та зв'язок, але жінки також допомагали у втечах з в'язниці і навіть у вбивствах.

Наприклад, у 2019 році Рене Джонсон-Фріц переслала повідомлення від свого ув'язненого чоловіка Фредеріка Фріца, лідера *the Kansas Aryan Brotherhood*, ув'язненому в іншій виправній установі. Це був наказ вбити іншого ув'язненого. Наказ був виконаний членом банди, який завдав жертві понад 20 ножових поранень (жертва вижила після нападу). У грудні 2021 року Рене Джонсон-Фріц визнала себе винним у підбурюванні до скоєння вбивства та була засуджена до 59 місяців позбавлення волі (*State v. Renee Johnson-Fritz* (2022). *Court of Appeals of Kansas*).

Того ж року Кеннан Гілленд, членкиня арканзаської в'язничної банди *the New Aryan Empire*, допомогла втекти з в'язниці її лідеру Веслі Галлету та його поплічнику. Гілленд підбрала двох членів банди після їхньої втечі, відвезла їх за 130 миль від в'язниці і забезпечила їх їжею та речами. У липні 2020 року Гілленд визнала себе винним за двома пунктами звинувачення у пособництві та сприянні втечі.

У вересні 2019 року Івонн Пол, мати високопоставленого члена *the Georgia Aryan Brotherhood*, була однією з трьох жінок, звинувачених у спробі контрабанди тютюну та незаконних препаратів до в'язниці округу Полк у Джорджії.

У лютому 2020 року Обрі Браун і троє чоловіків-членів та співників в'язничної банди *the Ghost Face Gangsters* увірвалися до будинку матері та її 14-річної доньки, вимагаючи поговорити з чоловіком, якому належав будинок. Повернувшись до свого автомобіля, один з чоловіків здійснив кілька пострілів по будинку, влучивши в доньку, яка стояла біля вхідних дверей, вбивши її. Усім чотирьом підозрюваним і ще одному чоловікові, який брав участь у плануванні вторгнення, було висунуто звинувачення у вбивстві, незаконному позбавленні волі, нападі з обтяжуючими обставинами та зберіганні зброї (*U.S. Attorney's Office, Northern District of Georgia. Wednesday, August 31, 2022. Press Release*).

У справі *The People v. Poore* Верховний Суд Каліфорнії вказав на те, що один з фігурантів справи «звів підсудного зі своєю дружиною, яка часто виступала посередником між ув'язненими *the Aryan Brotherhood* та людьми поза межами в'язниці» (*The People v. Christopher Eric Poore*, 2022).

Злочинна діяльність

Білі расистські в'язничні банди регулярно займаються різноманітною злочинною діяльністю як за ґратами, так і на волі, де така діяльність має виключно або переважно організований характер.

У рішенні *The People v. Woodyard* судом було зроблено важливий акцент: «Банда була підприємством, а продаж наркотиків — *рекетом*, який сприяв цьому підприємству» (*The People v. Jacob Benjamin Woodyard* (2023). *Colorado Court of Appeals*).

У рішенні у справі *McKinney* суд підкреслив: «Щоб зрозуміти суть вбивства, присяжні повинні були знати щось про минуле та діяльність «*Арійського братства*». Отже, деякі докази уряду були зосереджені на загальній діяльності «*Арійського братства*», в тому числі на його перетворенні на в'язничну банду, яка займалася торгівлею наркотиками і здирництвом, а також на засобах контролю і дисциплінування своїх членів і соратників — засобах, які в деяких випадках включали вбивства» (*United States v. William K. McKinney*. 7th Cir. 1992).

Дійсно, всі такі банди, окрім найменших, можна вважати діючими злочинними підприємствами, тобто формами організованої злочинності. Діяльність організованої злочинності включає в себе нелегальне розповсюдження наркотиків, створення та координацію злочинних груп, крадіжки особистих даних та інші злочини.

Білі супремасистські в'язничні банди також скоюють насильницькі злочини проти конкуруючих банд різних типів, а також проти своїх членів.

Більше того, члени банд можуть застосовувати летальне насильство проти співробітників пенітенціарних установ, поліції чи будь-кого іншого, хто стає на шляху злочинної діяльності або намагається запобігти втечі з в'язниці або з-під арешту. Так, 22 листопада 2024 року 62-річний Рональд Дін Янделл, ув'язнений лідер в'язничної банди «*Арійське братство*» напав на двох співробітників виправної установи, які супроводжували його назад до камери.

Оскільки вони також є білими расистами, вони можуть скоювати злочини на ґрунті ненависті як за ґратами, так і на вулицях.

Злочини на ґрунті ненависті

Члени білих в'язничних банд беруть участь у злочинах на ґрунті ненависті, спрямованих проти людей інших рас, етнічних груп чи віросповідань. Часто такі злочини на ґрунті ненависті, вчинені членами банди, є

спонтанною насильницькою реакцією на незаплановану зустріч, а не заздалегідь спланованими діями.

Окремі ув'язнені з *the Aryan Brotherhood* «були причетні до попередніх випадків вбивств у в'язницях, один з яких був скоєний під егідою *the Aryan Brotherhood* (*United States v. Mills. 11th Cir. 1983; United States v. Fountain. 7th Cir. 1981*). Ще одне вбивство чорношкірого ув'язненого членами *the Aryan Brotherhood* описано у справі *State v. Farmer (126 Ariз. 569. 1980)*.

Хоча сьогодні вони трапляються рідше, умисні злочини на ґрунті ненависті, скоєні членами в'язничних банд білих расистів-супремасистів, все ж трапляються.

Так, у 2010 році Стівен Скот Кантрелл, член *the Aryan Brotherhood of Texas*, намагаючись здобути статус у банді, вчинив серію підпалів, спрямованих проти етнічних та релігійних меншин. Кантрелл був засуджений після того, як визнав себе винним у пошкодженні релігійної власності та втручанні в житлові права, що є порушенням федерального законодавства про злочини на ґрунті ненависті. Кантрелла також зобов'язали виплатити потерпілим 550780 доларів у якості компенсації. 28 грудня 2010 року він підпалив церкву «Віра в Христа», яка є переважно афро-американською церквою, намагаючись вбити афроамериканця-інваліда. Кантрелл зізнався, що влаштував пожежу з наміром вбити афроамериканця-інваліда, який, на його думку, жив у притулку при церкві. Кантрелл обшукав церкву, написав великими літерами на стіні церкви поруч з кабінетом пастора серію погрозливих і расистських повідомлень, а також «помітив» церкву посиланнями на «*Арійське братство*». Хоча чоловік не постраждав, апеляційний суд залишив вказане рішення в силі (*Steven Scott Cantrell, Appeals from the United States District Court for the Western District of Texas*).

Традиційні злочини

Члени в'язничних банд білих расистів-супремасистів вчиняють злочини за вказівкою керівників банди, а також злочини за власним бажанням та ініціативою. Такі злочини варіюються від наркотиків (виготовлення, розповсюдження, контрабанда та вживання) до нелегальної зброї, крадіжок особистих даних, насильницьких нападів та вбивств. Серед них також часто спостерігається високий рівень рецидиву злочинів, про що свідчить довга кримінальна історія багатьох членів угруповання.

Наприклад, Уільям Гленн Чунн і Джессі Пол Бланкеншип, обидва високопоставлені члени в'язничної банди *the Aryan Circle*, брали участь у різних насильницьких злочинних діях з 2010 по 2021 рік.

Уільям Чунн, техасець та один із найвищих лідерів *the Aryan Circle* видавав накази про напади на конкурентів і членів *the Aryan Circle*, яких підозрювали в нелояльності. Він також видавав накази про напади на людей, яких підозрювали у співпраці з органами правопорядку. Джессі Бланкеншип з Міссурі скоїв кілька насильницьких злочинів від імені *the Aryan Circle*, які просунули його в лавах банди. Він застрелив двох людей, брав участь у викраденні людини та спалив «напивку» на тілі члена «*Арійського кола*», який мав погані стосунки з бандою. У листопаді 2021 року федеральний суд присяжних визнав Чунна винним у рекеті з посиленням покаранням за замах на вбивство; Бланкеншип був засуджений за звинуваченнями, пов'язаними з рекетом і викраденням людей (див. також *United States of America v. Aaron Matthew Rentfrow and William Glenn Chunn*).

Упродовж 2020 року п'ять членів найбільшого в'язничного угруповання білих расистів в Орегоні *the European Kindred* були заарештовані у зв'язку зі злочинною діяльністю, яка включала торгівлю наркотиками, пограбування та отримання нелегальної зброї. За даними влади, один з членів в'язничної банди, Ерік Келлі, також планував «вбити кількох людей». Чоловіки перевозили наркотики через кілька штатів Тихоокеанського Північного Заходу.

Діяльність членів в'язничних банд білих расистів не обмежується злочинами на ідеологічному або расовому ґрунті. Як зазначалося вище, члени угруповання часто вдаються до широкого спектру традиційної злочинної поведінки, включаючи вбивства, квартирні крадіжки тощо. Деякі з них також беруть участь у політичному насильстві: з понад 900 осіб, заарештованих за участь у насильницькому повстанні в Капітолії США 6 січня 2021 року, щонайменше двоє були пов'язані з в'язничними бандами білих расистів-супремасистів (зокрема *Dead Man Incorporated*).

Крайня жорстокість

Насильницький характер банд білих расистів у поєднанні з їхньою активною злочинною діяльністю, яка регулярно призводить до контактів з органами правопорядку, занадто часто призводить до ситуацій, пов'язаних з екстремальним насильством, включаючи вбивства, скоєні з різних мотивів, а також насильницькі сутички з органами правопорядку.

У Сполучених Штатах Америки щороку білі расисти несуть відповідальність за більшість вбивств, пов'язаних з екстремізмом, і значну частину з них скоюють члени в'язничних банд білих расистів. Лише за останнє десятиліття члени в'язничних банд білих расистів відповідальні за майже третину (76) вбивств, пов'язаних з білим расизмом. Більше того, оскільки про вбив-

ства за стінами в'язниць не завжди добре повідомляють, справжня кількість, ймовірно, ще вища.

Деякі з вбивств, скоєних в'язничними бандами, пов'язані з насильством щодо конкуруючих або ворожих груп, або з внутрішнім насильством через боротьбу за владу чи особисту ворожнечу.

Насильницька природа білих в'язничних банд розкрита у рішенні у справі *State v. Mitchell*: «На слуханні офіцери засвідчили, що SAC – це банда білих расистів, але не обговорювали конкретно, чи має SAC репутацію насильницького угруповання. У цьому випадку, однак, ми можемо взяти до уваги, що SAC є насильницькою бандою. Інші суди вже зазначали, що SAC є насильницьким угрупованням». «Члени SAC частіше, ніж інші особи, можуть бути озброєні, заявивши, що, з його досвіду, «члени банди зазвичай носять зброю». «У цьому випадку офіцери точно знали, що Мітчелл був членом жорстокої банди білих расистів, і тому ми надаємо фактору банди більшої ваги, ніж це було б виправдано, якби офіцери лише підозрювали причетність до банди або якби банда, про яку йдеться, не була відома як насильницька» (*State v. Robert Mitchell*. 2019 UT).

Одне з нещодавніх вбивств, скоєних в'язничною бандою, було скоєно ув'язненим, який розлютив «Арійських воїнів» з Невади. У жовтні 2021 року член *the Aryan Warriors* Ентоні «Магсі» Вільямс визнав себе винним у вбивстві іншого ув'язненого у 2016 році. Вільямс та його співкамерник Тарік «Торк» Гойкочеа заманили жертву до замкненої камери, де завдали їй 52 ножових поранення. Перед вбивством жертва сказав своїй дівчині, що боїться, що на нього нападуть члени банди, тому що він не хоче приєднатися до їхньої банди. Суддя засудив Вільямса до довічного ув'язнення без права на дострокове звільнення.

Члени банди можуть легко натрапити на свою власну банду.

Так, п'ятеро членів і дві жінки *the Universal Aryan Brotherhood*, що базується в Оклахомі, жорстоко забили до смерті іншого члена банди в грудні 2019 року, напавши на нього з бейсбольною битою та вистріливши к нього. Потім вони відвезли жертву до іншого місця, де за допомогою нагрітої металевої праски випалили з тіла жертви татуювання в'язничної банди. Влада висунула їм звинувачення у вбивстві першого ступеня та супутні звинувачення.

Насильницькі сутички з поліцією часто трапляються серед членів білих супремасистських в'язничних банд. Зазвичай вони відбуваються, коли поліція реагує на злочинну діяльність за участю членів банди. В інших випадках члени розшукуваних банд можуть вдаватися до насильства, щоб уникнути затримання.

Окремо можна сказати, що «внутрішнє» насильство є однією з основних характеристик в'язничних банд, у тому числі білих. У рішенні у справі *People v. Lamb* було наголошено, що «лідери *PEN1* застосовували кричуще насильство, щоб залякати і відмовити інших членів банди, соратників і широку громадськість від спілкування з поліцією або дачі свідчень у суді» (*People v. Lamb* (2024). *Supreme Court of California*).

У культурі білих супремасистських банд існує «відплата», включно з насильницькими санкціями. Між актом неповаги і розплатою міг пройти тривалий період. Розголошення інформації про банду стороннім особам або органам правопорядку розглядалося як зрада (*People v. Lamb*).

Так, у справі *Rentfrow and Chunn* сторона обвинувачення зробила особливий наголос на тому, що «*The Aryan Circle* не допускає співпраці з органами правопорядку. Така співпраця може мати серйозні наслідки, включно зі смертю» (*United States v. Rentfrow and Chunn. Appeal from the United States District Court for the Southern District of Mississippi*, 2024).

У справі *United States v. Barry Mills* предметом судового розгляду був *inter alia* факт того, що «член *the Aryan Brotherhood*, ув'язнений в одній федеральній в'язниці, передав замовлення на вбивство іншому члену *the Aryan Brotherhood* в іншій в'язниці, незважаючи на поштову цензуру та обмеження на листування між ув'язненими» (*United States of America v. Barry Mills. 11th Cir. 1983*).

Боротьба з білими супремасистськими в'язничними бандами

З в'язничними бандами загалом боротися надзвичайно важко, оскільки їхні члени можуть легко діяти як за ґратами, так і на волі. Ув'язнення одного з членів банди може просто змінити місце їхньої злочинної діяльності. Так, у справі *Blankenship and Chunn* суд констатував, що «*the Aryan Circle* не обмежує своє членство лише ув'язненими» (*United States of America v. Blankenship and Chunn*, 2024). Тому не дивно, що *в'язничні банди* білих расистів є одними з найбільш довгоживучих угруповань білих расистів у Сполучених Штатах.

Упродовж багатьох років в'язничні чиновники намагалися розділити членів банд між різними в'язницями — або навіть різними в'язничними системами — і бачили, що така тактика призводить лише до розростання банд. Інші чиновники намагалися ізолювати членів банд в окремому закладі або помістити задокументованих членів банд до адміністративної ізоляції, тобто до одиночних камер. Ця тактика мала певний успіх, але зараз вона менш здійсненна через судові позови та адміністративні рішення, що обмежують одиночне ув'язнення.

Більш прогресивним є те, що деякі пенітенціарні установи запровадили програми виходу з банд, але хоча вони можуть принести користь окремим

особам, вони мало що роблять для того, щоб перешкодити загальній діяльності таких угруповань.

Однією з тактик, яку використовують в'язничні адміністратори – як на рівні штатів, так і не федеральному рівні – для боротьби з діяльністю в'язничних банд білих расистів як за ґратами, так і на волі, є проведення розслідувань і судових переслідувань за фактами *рекету*. Оскільки в'язничні банди білих расистів займаються організованою злочинною діяльністю, наприклад, розповсюдженням наркотиків, вони є вразливими до таких переслідувань, на відміну від багатьох інших білих расистських угруповань. За останні 20 років у багатьох штатів відбулося чимало великих міжвідомчих розслідувань рекету, які призвели до масових арештів членів та співників білих в'язничних банд.

Висновки

Багато членів білих банд продовжують займатися бандитською діяльністю, перебуваючи в ув'язненні. Члени сім'ї відіграють ключову роль у наданні допомоги або сприянні діяльності банди та вербуванні під час ув'язнення членів банди. У деяких виправних установах члени банд приймають радикальні релігійні погляди під час ув'язнення.

Білі банди заохочують своїх членів, соратників та родичів влаштовуватися на роботу до органів правопорядку, судової системи або на легальну роботу з метою збору інформації про конкуруючі банди та операції органів правопорядку. Значну кримінальну загрозу продовжує становити проникнення банд на військові об'єкти, оскільки члени щонайменше 53 банд були виявлені на військових об'єктах. Члени банд, які вивчають сучасну зброю і бойові прийоми в армії, ризикують застосувати ці навички на вулиці, коли повертаються до своїх громад.

Члени білих банд набувають потужну зброю та спорядження військового зразка, що становить значну загрозу через можливість смертельних сутичок з правоохоронцями та цивільними особами. Зазвичай вогнепальна зброя купується шляхом нелегальних закупівель, через підставних осіб або посередників, а також шляхом крадіжок у приватних осіб, транспортних засобів, житлових приміщень та комерційних установ. Члени банд також нападають на військовослужбовців та працівників органів правопорядку, об'єкти та транспортні засоби, щоб отримати зброю, боєприпаси, бронежилети, поліцейське спорядження, значки, форму та офіційні посвідчення.

Білі банди стають дедалі більш пристосованими та витонченими, застосовуючи нові та вдосконалені технології, щоб непомітно сприяти зло-

чинній діяльності, розширювати свої злочинні операції та зв'язуватися з іншими членами банд, злочинними організаціями та потенційними новобранцями по всій країні й навіть по всьому світу.

Упродовж майже п'яти десятиліть в'язничні банди білих расистів складають один з основних сегментів руху білих расистів, хоча вони багато в чому відрізняються від «традиційних» груп білих расистів. Хоча вони, як правило, виникають і діють у в'язницях, більшість цих банд так само активні на вулицях, як і за ґратами, в тому числі беруть участь у насильстві та інших злочинних діях.

Хоча за своєю природою ці в'язничні банди є *біло-расистськими*, вони, як правило, є різновидом організованої злочинності і часто на перше місце ставлять *прибуток*, а не ідеологію.

Існування в'язничних банд є *реальністю*, з якою адміністрація в'язниць стикається щодня. Намагаючись реалістично вирішувати проблеми, пов'язані з бандами, персонал в'язниці реагує на «*діяльність*» банд, але не реагує на *ненасильницькі* прояви членства у банді (*David K. et al v. Michael Lane et al*).

3.4. Афроамериканські банди у США: історія, трансформація, субкультура, ієрархія, судова практика та політичний дискурс

В силу політичних, соціальних та економічних особливостей та великої території афроамериканські банди, на дослідженні яких сфокусована ця стаття, виникали у різні етапи, поступово створюючи той політико-економічний *комплекс протизаконності*, який існує сьогодні у США та впливає на усі прошарки американського суспільства.

Якщо говорити про *Північно-Східний регіон* (переважно Нью-Йорк), перші банди з'явилися ще у XVIII столітті. Проте лише після реалізації політики десегрегації вони стали проявляти себе у тому обсязі, щоб говорити про них як про окремий політичний та соціальний феномен. Починаючи з 1930-х років найбільш інтенсивна діяльність банд у Нью-Йорку перемістилася з центру міста (Мангеттен) до північних (Східний Гарлем та Бронкс) і південно-східних (Бруклін) районів мегаполісу. Проте, що є більш важливим, більша кількість банд з'явилося після прибуття афроамериканських переселенців з Півдня та груп латиноамериканських мігрантів (з Латинської Америки, Карибського басейну та Пуерто-Рико) у 1930-1940-х роках.

Власне, феномен афроамериканських вуличних та в'язничних банд як такий у Північно-Східному регіоні з'явився у 1950-х роках, коли наприкінці 1950-х років у рамках проекту розчищення нетрів кілька тисяч бідних пурториканських та афроамериканських родин були переселені до багатоповерхових соціальних будинків у Східному Гарлемі. Після чергової хвилі міграції афроамериканців, що почалася в 1950-х роках, афроамериканські банди стали поширеними у Східному Гарлемі та інших сегрегованих громадах Нью-Йорка. Загалом, на той час 67% нью-йоркських банд були пурториканцями або афроамериканцями.

Щодо *Середнього Заходу* (переважно Чикаго), то перші вуличні банди Чикаго виникли серед білих мігрантів за етнічною ознакою, переважно ірландців та німців. Якщо спочатку це були погано організовані групи, то до 1860-х років виникли більш загрозливі банди ірландської та німецької молоді. У 1880-х роках великі ірландські банди вже мали потужний вплив на вулицях навколо складів – грабували чоловіків, що йшли з роботи, билися між собою і тероризували німецьких, єврейських та польських мігрантів, які оселилися там з 1870-х по 1890-ті роки. Ці банди постійно воювали між

собою, але час від часу об'єднувалися для боротьби з сусідніми «чорними» бандами¹⁹²².

Афроамериканські мігранти прибули після Громадянської війни в США, щоб уникнути сегрегаційних утисків та обмежень від *Jim Crow laws* у південних штатах. Але впливові «чорні» банди, ймовірно, не з'явилися до 1920-х років, де поштовхом до створення афроамериканських банд у цьому регіоні стали расові заворушення 1919 року. Афроамериканці створили свої банди, щоб протистояти вороже налаштованим білим бандам, які тероризували афроамериканські громади.

Вплив афроамериканських вуличних банд на афроамериканську громаду був мінімальним, в кращому випадку, до 1940-х років. Жодна з чиказьких банд, класифікованих дослідниками у 1920-х роках, не мала мексиканського походження, і лише 7% (63 банди) були афроамериканцями¹⁹²³.

У період 1910-1930 років понад мільйона афроамериканців перебралися з сільського Півдня на міську Північ у пошуках роботи. Чикаго поповнилося майже 200 тис. афроамериканцями. Все це дало місту величезну кількість афроамериканського міського населення – поряд з Нью-Йорком, Клівлендом, Детройтом, Філадельфією та іншими містами Північного Сходу та Середнього Заходу. Афроамериканські банди почали формуватися для протидії агресивній білій молоді, але ці відносно неорганізовані групи спочатку не могли протистояти добре організованим білим бандам.

Проблема афроамериканських банд у Чикаго вибухнула в 1960-х роках, коли банд та, відповідно, насильства стало більше. Чиказькі вуличні банди афроамериканців розрослися до таких розмірів, що становили загрозу не лише для самих себе, але й для громади афроамериканців.

Поява *the Black Panthers* «прищепила чорношкірим гордість». Зростання расової свідомості та расові заворушення також сприяли швидкому зростанню банд у Чикаго¹⁹²⁴.

Західний регіон (переважно Лос-Анджелес) вважався землею процвітання через можливості працевлаштування на фабриках. Натомість інституційна нерівність у сфері житла, освіти та зайнятості та обмежувальні житлові угоди, узаконені в 1920-х роках, зробили більшу частину Лос-Анджелеса недоступною для більшості меншин. Чорношкірі мешканці оскаржували

¹⁹²² Howell, J., Moore, J. (2010). History of Street Gangs in the United States. *National Gang Center Bulletin*. Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice. May 4, 2010.

¹⁹²³ Howell, J., Moore, J. (2010). History of Street Gangs in the United States. *National Gang Center Bulletin*. Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice. May 4, 2010.

¹⁹²⁴ Zohrabi, A. (2012). Resistance and Repression: The Black Guerrilla Family in Context. *Hastings Race and Poverty Law Journal*. 9. 1. 7. P.170-172.

ці угоди, що призводило до жорстоких сутичок між білими мешканцями та групами афроамериканської молоді.

Вже наприкінці 1940-х років афроамериканські банди Лос-Анджелеса починають набувати рис вуличних банд, а згодом – і в'язничних. У 1960-х роках афроамериканські банди вже міцно закріпилися у соціальних житлових проектах для малозабезпечених верств населення. *Вулична банда* (а не сім'я чи церква) стала найважливішою соціальною мережею для міської молоді¹⁹²⁵.

До 1970-х років вуличні банди з'явилися в більшості населених пунктів Каліфорнії. Наслідки житлової сегрегації (особливо в державних житлових проектах), жорстокість поліції та насильство на расовому ґрунті після конфліктів за громадянські права 1960-х років створили на початку 1970-х років живильне середовище для формування банд¹⁹²⁶.

У 1980-х роках афроамериканські банди стали основною вуличною силою, а у гетто південно-центрального Лос-Анджелеса банди та інші вуличні угруповання поєднали гангстерську культуру з торгівлею наркотиками та їх споживанням.

Щодо *Південного регіону*, то взагалі як такий бандитизм у південних штатах, ймовірно, не з'явився до 1970-х років. Станом на 1980 рік лише Маямі та Сан-Антоніо вважалися містами, які характеризувалися серйозними проблемами з бандами. Проте вже починаючи з 1995 року в кількох південних штатах різко зросла активність банд у багатьох містах і округах. До кінця 20-го століття Південний регіон зрівнявся з іншими великими регіонами за поширеністю бандитської активності, а Х'юстон перетворився на головний центр банд¹⁹²⁷.

Війна the Crips і the Bloods

Станом на сьогодні війна між *the Crips* і *the Bloods* є не лише елементом національного американського кримінологічного та пенологічного ландшафту. Війна між *the Crips* і *the Bloods* є невід'ємною складовою американської судової практики¹⁹²⁸. Для американських судів є аксіомою те, що «відносини

¹⁹²⁵ Cureton, S. (2009). Something Wicked This Way Comes: A Historical Account of Black Gangsterism Offers Wisdom and Warning for African-American Leadership. *Journal of Black Studies*, 40(2). P.347-361.

¹⁹²⁶ Howell, J., Moore, J. (2010). History of Street Gangs in the United States. *National Gang Center Bulletin*. Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice. May 4, 2010.

¹⁹²⁷ Howell, J., Moore, J. (2010). History of Street Gangs in the United States. *National Gang Center Bulletin*. Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice. May 4, 2010.

¹⁹²⁸ People v. Bento (1998). № B108078. Second Dist., Div. Four. Jun 29, 1998. Superior Court of Los Angeles County, No. BA119730, Charles E. Horan, Judge.

між *the Crips* і *the Bloods* є вибухонебезпечні»¹⁹²⁹. Так само усталена ідея про «давнє суперництво *the Bloods* з іншою бандою під назвою *the Crips*» також сприймається як об'єктивна реальність, що триває вже понад півстоліття¹⁹³⁰.

Проте, щоб описати важливість війни між *the Crips* і *the Bloods* для американського суспільства, кримінального права та кримінології недостатньо. Війна між *the Crips* та *the Bloods*, що триває вже майже 60 років, – це важлива частина американського соціального, економічного, культурного, музичного життя і, на додаток, більш ніж суттєвий елемент американського політичного дискурсу.

The Crips і *the Bloods*, дві вуличні банди, що складаються переважно з афроамериканців, засновані в Лос-Анджелесі (Каліфорнія) і ведуть війну між собою з 1970-х років. Війна складається з дрібних локальних конфліктів між «сетами» обох банд і відбувається переважно у великих містах США, особливо в Лос-Анджелесі, а також в інших країнах.

Бандитська культура поєдналася з торгівлею кокаїном та його споживанням в афроамериканських гетто. Поява різноманітних вуличних угруповань поділила масив афроамериканських банд на два табори – *the Crips* та *Bloods*, проте у наукових джерелах існують протилежні версії про те, як саме сформувалися вказані банди.

Вважається, що колишній лідер південно-каліфорнійського відділення *the Black Panther Party* «Банчі» Картер створив банду *the Crips* у 1969 році через розчарування нездатністю *the Black Panther Party* досягти своїх цілей.

У 1966 році Боббі Сіл та Г'ю Ньютон створили організацію в афроамериканській громаді Окленда (Каліфорнія). Вони назвали організацію «*Партія чорних пантер для самооборони*», але пізніше скоротили назву до «*Партія чорних пантер*», намагаючись представити партію як справжню політичну організацію, а не як воєнізовану структуру¹⁹³¹.

На початку 1960-х Картер був членом вуличної банди *the Slauson* в Лос-Анджелесі. Він став членом «*Renegades*» банди *the Slauson*, жорсткого внутрішнього кола банди, і отримав прізвисько «Мер гетто». Зрештою Картер був засуджений за розбійний напад і був ув'язнений на чотири роки у в'язниці Соледад. Під час ув'язнення Картер потрапив під вплив *the Nation of Islam* та

¹⁹²⁹ People of the State of Colorado v. Jesus Mendoza. Colorado Court of Appeals, Div. IV. 876 P.2d 98 (1994). No. 91CA0318. March 24, 1994. Rehearing denied May 12, 1994.

¹⁹³⁰ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

¹⁹³¹ Seale v. Gramercy Pictures, 964 F. Supp. 918 (E.D. Pa. 1997). United States District Court, E.D. Pennsylvania. May 15, 1997.

прийняв іслам. Пізніше він відмовився від ісламу, посилаючись на ідейні протиріччя, та зосередився на визвольній боротьбі афроамериканців. Після звільнення Картер познайомився з Г'ю Ньютоном, одним із засновників *the Black Panther Party*, та приєднався до партії у 1967 році.

На початку 1968 року Картер сформував південно-каліфорнійський осередок *the Black Panther Party* та став лідером цієї групи. Як і всі осередки *the Black Panther Party*, південно-каліфорнійський осередок вивчав політику, читав партійну літературу, проходив тренінги з вогнепальної зброї та надання першої медичної допомоги. Вони також започаткували програму «Безкоштовні сніданки для дітей», яка забезпечувала харчуванням бідних мешканців громади. Осередок був дуже успішним, до квітня 1968 року до нього вступало 50-100 нових членів щотижня. Директор ФБР Дж. Едгар Гувер назвав *the Black Panther Party* «найбільшою загрозою внутрішній безпеці країни», і партія стала мішенню секретної операції ФБР¹⁹³².

У 1968-1969 роках мали місце численні сфальсифіковані арешти та обшуки без ордерів, а кілька членів партії були вбиті в сутичках з поліцією. «Програма «Сніданок для дітей», – писав Гувер у внутрішній записці ФБР у травні 1969 року, – представляє найкращу й найвпливовішу діяльність *the Black Panther Party*, яка, як така, є потенційно найбільшою загрозою для зусиль влади, спрямованих на нейтралізацію *the Black Panther Party* та знищення того, за що вона виступає». Програма сніданків була фактично припинена шляхом щоденних арештів її членів, хоча ці звинувачення зазвичай знімалися упродовж тижня. Пізніше, у 1969 році, Гувер надіслав накази місцевим відділенням ФБР «використовувати всі можливості для створення розбрату в лавах *the Black Panther Party*» та «вжити творчих і жорстких контррозвідвальних заходів, спрямованих на те, щоб підірвати *the Black Panther Party*».

У травні 1969 року Алекса Реклі, урядового інформатора і члена «Пантер», було знайдено вбитим. Чотирнадцять членів «Пантер», включно з національним головою Боббі Сілом, були заарештовані, звинувачені та засуджені за вбивство у Нью-Гейвені (штат Коннектикут)¹⁹³³.

Наприкінці 1960-х – на початку 1970-х років ФБР продовжувало розслідування діяльності *the Black Panther Party*, «організації, яка виступала за на-

¹⁹³² The Black Panther Party, et al., Appellants, v. William French Smith, Attorney General of the United States, et al, 661 F.2d 1243 (D.C. Cir. 1981). Argued February 13, 1981. Decided July 8, 1981.

¹⁹³³ John R. Williams, Plaintiff-Appellee, v. Federal Bureau of Investigation, William H. Webster, Director, FBI, New Haven Field Office of the FBI, L. Greybrockman, Special Agent in Charge of New Haven Field Office, FBI, United States Department of Justice, Griffin B. Bell, Attorney General of the United States, Defendants-Appellants, 730 F.2d 882 (2d Cir. 1984).

сильницьку революцію»¹⁹³⁴. Діяльність *the Black Panther Party* в американській судовій практиці неодмінно зображувалася у стилі воєнізованого формування, метою якого було насильницьке повалення влади: «Він розповів, що був членом «Чорних пантер» та інших чорношкірих бойових організацій»¹⁹³⁵.

У Південній Каліфорнії *the Black Panther Party* були суперниками афроамериканської націоналістичної групи під назвою *the US Organization*, або *the Organization Us*. Під час зустрічі Спілки чорношкірих студентів у Каліфорнійському університеті 17 січня 1969 року Картер та Хагінс, інший член *the Black Panther Party*, висловлювали принизливі коментарі про Рона Каренгу, голову *the US Organization*. Почалася сутичка, під час якої Картер та Хагінс були застрелені.

На початку 1970-х років *the Black Panthers* та інші радикальні організації більше не вважалися серйозною загрозою, і органи правопорядку на всіх рівнях почали зосереджуватися на *бандах*, – нових «ворогах суспільства номер один»¹⁹³⁶. Нечисленні можливості працевлаштування для молодих афроамериканців у південно-центральному Лос-Анджелесі призвели до формування банд, які претендували на території в місті, охороняючи їх від інших банд. Вуличні банди також були для них способом реагування на насильство білих у місті після того, як політичні групи, що відстоювали владу афроамериканців, як-от *the Black Panthers*, втратили політичний вплив та авторитет.

Спочатку *the Crips* були організовані як громадська асоціація самодопомоги, але після смерті Картера керівництво *the Crips* переорієнтувалося на продаж наркотиків та зброї, що супроводжувалося системним насильством.

Незабаром спалахнула ворожнеча між вуличними бандами. Війна почалася, коли брак економічних можливостей у південно-центральному Лос-Анджелесі призвів до формування таких банд, як *the Crips*, які претендували на міську територію та охороняли її від інших банд.

Сусідські групи, які виступали проти *the Crips*, утворили «парасолькову» організацію, щоб об'єднатися¹⁹³⁷. *The Bloods* були сформовані у відповідь на

¹⁹³⁴ John R. Williams, Plaintiff-appellee, v. Federal Bureau of Investigation, William H. Webster, Director, FBI, New Haven Field Office of the FBI, L. Greybrockman, Special Agent in Charge of New Haven Field Office, FBI, United States Department of Justice, Griffin B. Bell, Attorney General of the United States, Defendants-Appellants, 730 F.2d 882 (2d Cir. 1984).

¹⁹³⁵ Yusuf Oziz Shabazz, Appellant, v. United States of America, Appellee, 446 F.2d 77 (8th Cir. 1971). US Court of Appeals for the Eighth Circuit – 446 F.2d 77 (8th Cir. 1971). August 20, 1971.

¹⁹³⁶ Hinton, E. (2021). Los Angeles Had a Chance to Build a Better City After the Rodney King Violence in 1992. Here's Why It Failed. *Time*. May 18, 2021.

¹⁹³⁷ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

масові перестрілки, які влаштовували *the Crips*. Афроамериканці складали майже 95% членів цих двох банд.

Стенлі «Тукі» Вільямс став лідером *the Crips*. Він «правив вогнем і мечем», залучаючи до угруповання вразливу молодь та влаштовуючи стрілянину по всьому місту.

У відповідь на *the Crips* утворилося кілька угруповань, в тому числі *the Bloods*.

The Crips традиційно носили синій одяг, а *the Bloods* – червоний.

Первісне угруповання *the Bloods* – *the Piru Street Boys*, або просто *the Piru* – було сформоване студентом Сильвестром Скоттом після того, як він і його однокурсник Бенсон Оуенс зазнали нападу з боку *the Crips*. Згодом Оуенс сформував фракцію *the Bloods* у Західному Пайру. У рішенні с праві *Taybron v. Commonwealth of Virginia* суд наголосив, що «*the Bloods* – це національно відома банда, яка виникла на Західному узбережжі, і що «у *the Bloods* є кілька різних банд, які підпадають під визначення *the Bloods*, так само, як *the Gangster Disciples* або *the Vice Lords*»¹⁹³⁸.

The Crips і *the Bloods* розпочали війну один з одним, щоб захистити свою територію. Обидві банди почали наслідувати практику маркування території, яку розробили ранні мексиканські американські банди Лос-Анджелеса¹⁹³⁹. Вони воювали один з одним з використанням дешевих пістолетів, ножів, коктейлів Молотова, а також за допомогою рукопашного бою. Вони також брали активну участь у крадіжках, що сприяло створенню рекету для вимагання грошей у місцевого бізнесу.

У 1979 році Вільямс вчинив чотири вбивства, за які у 1981 році йому було винесено смертний вирок, виконаний у 2005 році у в'язниці Сан-Квентін.

У 1970-х роках органи правопорядку посилено патрулювали південно-центральний район після того, як цивільні особи взяли участь у «колективному насильстві» проти місцевої влади в 1960-х і 70-х 19.

У 1972 році в окрузі Лос-Анджелес було створено окремий «бандитський» підрозділ поліції Лос-Анджелеса для боротьби з насильницькими угрупованнями. Переслідування банд, у свою чергу, призвело до збільшення кількості членів та чисельності банд у Уоттсі, Комптоні, Інглвуді та інших районах Лос-Анджелеса та сусідніх містах.

Інші регіони США не постуналися прикладами

¹⁹³⁸ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

¹⁹³⁹ Howell, J., Moore, J. (2010) History of Street Gangs in the United States. *National Gang Center Bulletin*. Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice. 4, May 2010.

Так, можна навести об'єднану справу *Jeff Fort et al. v. Daley et al, Bey et al. v. Daley et al*, в якій демонструється реакція місцевої влади на публічні демонстрації вуличних банд: «Позивачі є членами вуличної банди *the Black Stone Rangers*, іноді відомої як *the Black P. Stone Nation*. Стверджується, що члени групи позивача брали участь у мирному марші протесту по парковій алеї в центрі бульвару Гарфілд в Чикаго під наглядом і з дозволу місцевої поліції, коли прибули співробітники Відділу по боротьбі з організованою злочинністю і заарештували їх. Стверджується, що позивачі брали участь у мирній дискусії з директором середньої школи Форествіль у Чикаго на запрошення останнього, коли на місце події прибули співробітники Відділу по боротьбі з організованою злочинністю, не запрошені керівництвом школи, і заарештували позивачів. Єдиним інцидентом була незначна бійка, під час якої з учня випадково збили окуляри та розбили одну лінзу»¹⁹⁴⁰.

У 1977 році у Лос-Анджелесі було створено поліцейський підрозділ *CRASH*, який займався боротьбою з бандами переважно у житлових проєктах Уоттса – *Imperial Courts, Nickerson Gardens* та *Jordan Downs*.

На початку 1980-х років відомий і до сьогодні наркоторговець *Ricky Donnell* «*Freeway Ricky*» *Ross* представив крек бандам *the Bloods* і *the Crips*, і обидві банди стали його дистриб'юторами. Житлові проєкти перетворилися на *open air drug markets* – місця, де неприховані операції з наркотиками відбувалися на відкритому повітрі¹⁹⁴¹.

У середині 1980-х років у банд з'явилася більш досконала зброя, в тому числі автоматична. Кількість доступної зброї збільшила кількість смертей у перестрілках, що призвело до загибелі багатьох цивільних осіб та посилення реакції поліції. Адміністрація Рейгана підтримала виключення багатьох американців зі списків соціальної допомоги, талонів на харчування та програм шкільних обідів, що посилювало конфлікт.

Наприкінці 80-х років Каліфорнія значно збільшила свої витрати на поліцію та пенітенціарну систему. Незважаючи на те, що до 1992 року було заарештовано 25% членів банд Лос-Анджелеса, заходи з контролю над бандами вважалися невдалими.

Війна між *the Crips* та *the Bloods* розгорілася після виходу в 1988 році фільму «*Colors*», сюжет якого розповідає про ці дві головних банди Лос-Анджелесу. У саундтреку до фільму відомий репер *Ice T* наголошував, що «жит-

¹⁹⁴⁰ Jeff Fort et al., Petitioners-Appellants, v. Richard J. Daley et al., Respondents-Appellees. Charles Edward Bey et al., Petitioners-Appellants, v. Richard J. Daley et al., Respondents-Appellees, 431 F.2d 1128 (7th Cir. 1970). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 431 F.2d 1128. August 7, 1970.

¹⁹⁴¹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

тя – це фешевек, що минає швидко коли мій дробовик розлітається», і що «банди Лос-Анджелеса ніколи не помруть – тільки розмножаться»:

*I am a nightmare walking, psychopath talking
King of my jungle just a gangster stalking
Living life like a firecracker, quick is my views
Then dead as a deathpack, the colors I choose
Red or Blue, Cuz or Blood, it just don't matter
Sucker die for ur life when my shotgun scatters (Colors)
The gangs of L.A. would never die – just multiply, colors
Colors...*

Ще більше збільшило залучення дітей та молоді до вуличних банд випуск американським хіп-хоп гуртом *N.W.A* у 1988 році альбому *Straight Outta Compton*, що стало однією з важливих подій на шляху формування гангстерської культури національного та глобального рівня:

*Зараз ви станете свідками сили вуличних знань
Прямо з Комптона ..., з банди, що зветься «Нігер з характером»
Тисни на спусковий гачок, і тіла вивозять.
Тебе теж, хлопче, якщо спробуєш мене зачепити...
Ніколи не знаєш, коли я буду готовий до вбивства.
Ось вам реп про вбивство, щоб ви танцювали...
АК-47 – це інструмент, не виставляй мене дурнем
Я вбиваю нігерів щодня, щотижня, щомісяця, щороку.
Поки ці тупі виродки не зрозуміють,
Що я в біса крутий з великої літери.*

До 2012 року в місті налічувалося від 20 до 25 різних банд, які мали певну приналежність, – або до *the Crips*, або до *the Bloods*. Війна продовжувалася через конфлікти у сфері розповсюдження наркотиків.

Влітку 1987 року – у відповідь на епідемію креку – офіцери поліції Лос-Анджелеса розпочали операцію «*Hammer*», яка мала на меті «зіпсувати життя» членам банд, заарештовуючи їх за дрібні правопорушення, такі як порушення правил дорожнього руху. Щодня відбувалася велика кількість арештів. Офіцери поліції також здійснювали рейди, під час яких вандалізували місцеві будинки; подібна «бандитська» поведінка призводила до масо-

вого насильства та підпалів. У розпал цієї операції у квітні 1988 року тисяча поліцейських заарештувала 1453 особи у південно-центральному Лос-Анджелесі (нині Південний Лос-Анджелес) за одні вихідні. До 1990 року під час рейдів було заарештовано понад 50 тис. осіб. Критики стверджували, що операція була расистською, оскільки в ній широко використовувалося расове «просіювання», спрямоване проти афроамериканської та іспаномовної молоді¹⁹⁴².

Реакцією на насильство серед деяких банд було почуття солідарності, що призвело до дискусій (починаючи з літа 1988 року) про припинення вогню у війні між членами *the Bounty Hunter Bloods*, *the Grape Street Crips*, *the Hacienda Village Pirus* та *the PJ Watts Crips*.

У роки, що передували перемир'ю 1992 року, незважаючи на розмови про мирні переговори, злочинність, пов'язана з бандами, перебувала на піку в Лос-Анджелесі.

У 1990 році Департамент шерифа округу Лос-Анджелес ідентифікував 22,6 тис. *the Crips* і 8,3 тис. членів *the Bloods* у межах своєї юрисдикції. На той час обидві банди почали боротися за територію зі зростаючою, переважно іспаномовною бандою *the 18th Street*, яка вже на той час налічувала 6 тис. членів.

На початку 1990-х програма *Amer-I-Can*, очолювана колишнім гравцем Національної футбольної ліги Джимом Брауном, проводила зустрічі, присвячені «принципам відповідальності та самовизначення». Багато хто з учасників цих зустрічей згодом організував перемир'я, яке відбулося 28 квітня 1992 року між *the Grape Street Crips* та їхніми суперниками, *the PJ Watts Crips*, а також обома їхніми спільними суперниками – «сетами» *the Bloods* – *the Hunter* та *the Hacienda*.

29 квітня 1992 року у Лос-Анджелесі відбулися масові заворушення через виправдання поліцейських, які побили Родні Кінга. Вони включали масові мародерства та підпали, і були 04 травня припинені масованою присутністю правоохоронців. Тим часом, починаючи з ночі перемир'я і продовжуючи під час заворушень, *the Crips* і *the Bloods* разом проводили вечірки у рамках різних спільних проєктів.

The Crips та *the Bloods* вирішили, що заворушення були «можливістю змінити на краще себе та свою спільноту». Під час заворушень по всьому місту з'явилися графіті, що рекламували перемир'я. 03 травня 1992 року до перемир'я приєдналися члени *the Pirus*.

¹⁹⁴² The Royal Gazette (2023). Operation Hammer (1987-1990): Racial Profiling at Its Worst / Black History Month. *The Royal Gazette*, February 07, 2023.

16 і 17 травня 1992 року, коли Національна гвардія була виведена з Лос-Анджелеса, *the Crips* і *the Bloods* спонсорували суботній «п'якнік єдності» і недільний сімейний захід, на який були запрошені члени громади. Понад 5 тис. людей прийшли на ці заходи, в тому числі члени обох банд. Остаточний договір між бандами містив етичний кодекс, що включав фрази: «Я беру на себе обов'язок шанувати, підтримувати та захищати дух червоного, синього і фіолетового», «вивчати «чорну спадщину» й «тривалу боротьбу за свободу і справедливість». Він також забороняв «*блимати*» ручними знаками банд¹⁹⁴³.

Організатори громади створили «Спілку проти зловживань поліції» та «Молодіжну громадську службу боротьби з бандами» з метою зупинити насильство в майбутньому. Вони також наполягали на розширенні можливостей працевлаштування, щоб зменшити кількість людей, які втягувалися у бандитські конфлікти через можливість заробляти гроші на наркоторгівлі. Реформи, проведені громадою після бунту, тимчасово знизили рівень насильства та привели до об'єднання членів обох банд. У 1993 році кількість смертей у Лос-Анджелесі, пов'язаних з бандами, зменшилася на 10%, що стало першим зниженням з 1984 року.

Після перемир'я компанія «Eurostar» випустила кросівки з кольорами банд або кольорами панафриканського прапора, щоб популяризувати перемир'я, інвестувавши 600 тис. доларів у лінію кросівок. Гроші мали піти на оплату оренди та навчання працівників з думкою, що колишні члени банди врешті-решт самі візьмуть контроль над бізнесом. Проте обіцянка не була виконана, оскільки влітку 1993 року компанія «Eurostar» збанкрутіла¹⁹⁴⁴.

Поліція Лос-Анджелеса стверджувала, що перемир'я включало в себе обіцянку членів банди вчиняти акти насильства проти офіцерів поліції. Це призвело до посилення поліцейського патрулювання, що йшло всупереч бажанням громадських активістів. Також було заарештовано багато людей, які святкували перемир'я, сподіваючись, що офіцери поліції розліються та вчинятимуть акти насильства.

У середині травня 1992 року члени *the Crips* та *the Bloods* підготували проєкт нової міської програми *Rebuild LA*, в якому просили інвестувати 3,728 мільярда доларів у громади, що постраждали від банд. *Rebuild LA* вирішила не працювати з бандами, тому пропозиція провалилася. *Rebuild LA* інвестувала в постраждалі громади набагато менше, ніж обіцяла, і до 1997 року розпа-

¹⁹⁴³ Щодо ручних знаків банд та ритуальної значущості «*блимання* або «*миготіння*» див. нижче.

¹⁹⁴⁴ Hinton, E. (2021). Los Angeles Had a Chance to Build a Better City After the Rodney King Violence in 1992. Here's Why It Failed. *Time*. May 18, 2021.

лася¹⁹⁴⁵. Один з організаторів перемир'я сказав, що, незважаючи на зниження рівня бандитського насильства, «ця громада зараз більш безнадійна, ніж була раніше», і що «у них немає надії на те, що щось зміниться». Перемир'я, укладене в 1992 році, тривало близько десяти років.

У рішенні у справі *State v. Johnson* відображені події цього періоду: «Джонсон брав активну участь у захисті «території» *the BGD* від вторгнення членів *the Crips* приблизно за 9 місяців до стрілянини у цій справі. Він був відповідальним за арешт двох членів *the Crips*, під час арешту «блимав» перед ними знаками банди та попереджав їх триматися подалі від «території» *the BGD*, а пізніше похвалився офіцеру, який проводив арешт, що він є членом *the BGD*. Під час судового розгляду також були надані докази того, що стрілянина 13 березня 1990 року сталася одразу після того, як кілька членів *the BGD* помітили кількох членів *the Crips* на «території» *the BGD*, що всі вони «блимали» бандитськими знаками, і що один з них втік, але незабаром з'явився з заявником Джонсоном, який мав при собі пістолет»¹⁹⁴⁶.

У 1993 році член *the Bounty Hunter Watts Bloods* застрелив двох офіцерів поліції Комптона під час зупинки на дорозі. Вони стали першими офіцерами поліції Комптона, які були вбиті при виконанні службових обов'язків за 65-річну історію департаменту.

Війна між *the Bloods* та *the Crips* поширювалася і на інші штати, зокрема Техас: «Офіцер Дон Дойл засвідчив, що Санта-Ріта «є бандитським районом» для *the Bloods* та *the Crips*, і що ці банди жорстоко конкурують між собою»¹⁹⁴⁷.

У вересні 1996 року у Лас-Вегасі було вбито відомого репера та актора *Tupac Shakur*, музика якого виходила на лейблі *Death Row Records*, який очолював Сьюдж Найт. У свою черг Шакур, Найт і *Death Row Records* були пов'язані з *the Piru*.

У 2021 році в репортажі *Los Angeles Times* стверджувалося, що вбивство було скоєно *the Crips* в рамках війни між *the Crips* та *the Bloods*. Нібито перед вбивством Орlando Андерсон, член *the Crips*, брав участь у побитті та пограбуванні одного з охоронців Шакура членами *the Crips*. Після цього Андерсон погрожував зірвати з шиї охоронця медальйон *Death Row Records*, що було розцінене *the Bloods* як «образа». Перед вбивством 07 вересня Шакур від-

¹⁹⁴⁵ Chadburn, M. (2017). The destructive force of Rebuild LA. How the nonprofit created after the 1992 'riots' failed the community it was supposed to help. Apr 27, 2017. URL: <https://la.curbed.com>

¹⁹⁴⁶ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

¹⁹⁴⁷ Ray Charles Davis v. the State of Texas. Appeal from 299th District Court of Travis County. Jon N. Wisser, Judge Presiding.

відав боксерський матч у готелі *MGM Grand* у Лас-Вегасі. Коли він виходив зі своїми охоронцями, один з них помітив Андерсона, і Шакур підійшов до Андерсона. Шакур запитав Андерсона: «*Ти з Півдня?*», а потім побив його за допомогою Найта. Стверджується, що місцеві *the Crips* вирішили вбити Шакура того ж дня.

У 1997 році члени «сету» *the 118 East Coast Crips* розстріляли шкільний автобус, сподіваючись вбити членів «сету» *the Bounty Hunter Bloods*, але замість цього вбили 17-річну дівчину, випадкову перехожу.

У 2003 році у двох інцидентах у районі Нікерсон Гарденс були обстріляні патрульні поліції Лос-Анджелеса.

У 2000 році ФБР притягло до відповідальності з подальшим засудженням 30 членів *the Bounty Hunter Bloods* за розповсюдження та змову з метою розповсюдження креку. У 2004 році на банду було накладено судову заборону, яка обмежувала пересування її членів.

25 грудня 2005 року був застрелений Бранден Буллард, ватажок *the Grape Street Crips*. Це призвело до жорстокої ворожнечі між *the Bounty Hunter Bloods* та *the Grape Street Crips*, яка тривала кілька місяців. Перший член *the Bloods* помер упродовж години після вбивства Булларда. Ворожнеча призвела до 20 перестрілок, у яких загинуло 8 осіб. Це призвело до того, що член міської ради району, Дженіс Хан, створила «Оперативну групу Уоттса з боротьби з бандами» – групу сусідської варти, очолювану родичами членів банди. До складу групи входила Синтія Менденхолл, яка була високопоставленим членом *the PJ Crips* у 1980-х роках.

26 квітня 2006 року син Менденхолл, Ентоні Оуенс, був застрелений під час стрілянини, яку вчинив «сет» *the Carver Park Compton Crips*. До лікарні, в якій перебував Оуенс, навідувалися *the PJ Crips*, *the Grape Street Crips* та *the Bounty Hunter Bloods*. Менденхолл повідомила натовпу, що Оуенс помер і благала їх не шукати помсти.

У 2006 році Чарлі Бек, колишній співробітник *CRASH*, став заступником начальника Південного бюро поліції Лос-Анджелеса. Він працював з адвокатом Конні Райс над розробкою «плану підготовки, сертифікації та розгортання працівників, які займаються боротьбою з бандами, в гарячих точках міста».

Місцева влада також змінила методи боротьби з бандами, витративши 21 мільйон доларів з річного бюджету свого офісу на міську програму скорочення банд і розвитку молоді. *The New York Times* описало цю програму так: «Школи в районах з найбільшою присутністю банд тепер систематично виявляють дітей з групи ризику для надання додаткових послуг; праців-

ники, які займаються боротьбою з бандами, отримують міське фінансування; а місто забезпечує літні заходи в рамках програми «Літні нічні вогні», завдяки якій парки та центри відпочинку в районах з високим рівнем злочинності залишаються відкритими до пізньої ночі».

У 2009 році Бек очолив поліцію Лос-Анджелеса. Його перебування на посаді було успішним: з 2011 по 2013 рік кількість насильницьких злочинів знизилася на 30%.

У 2011 році в Сан-Дієго (штат Каліфорнія) почався конфлікт, коли член банди, пов'язаної з *the Bloods*, був убитий бандою *the Crips*.

У 2012 році у селищі Гемпстед, штат Нью-Йорк, та його околицях стався великий конфлікт, в результаті якого до кінця року було застрелено 56 осіб (40 з них – в межах Гемпстеда). 10 з них померли, а троє стали повністю або частково паралізованими. Війна закінчилася, коли *the Crips* заманили двох лідерів *the Bloods* у засідку під виглядом переговорів про перемир'я.

У 2013 році репер з гурту O.F.T.B. і член *the Bounty Hunter Bloods* Кевін «Фліпсайд» Уайт був застрелений, ймовірно, членами *the Grape Street Watts Crips*.

До 2014 року 20 тис. людей загинули від війн між бандами.

У квітні 2015 року департамент поліції Балтімора оголосив про «реальну загрозу» насильства з боку *the Crips*, *the Bloods* і *the Black Guerilla Family*, заявивши, що ці три банди створили союз. Була популярна теорія, що це оголошення було фейковим і використовувалося для відволікання уваги громадськості від поганого іміджу поліції.

У червні 2015 року у виправному центрі в Нью-Йорку сталася велика бійка між *the Crips* і *the Bloods*.

У 2016 році поліція міста Едмонтон (Канада) повідомила, що між *the Crips* та *the Bloods* почалася боротьба за місцеву наркоторгівлю.

Того ж року *the Crips* та *the Bloods* в Атланті співпрацювали під час протестів *Black Lives Matter* у зв'язку зі смертю Антона Стерлінга та Філандо Кастіле.

У грудні 2017 року Брендон Лі Леонард, лідер *the Bloods* у Франкліні (штат Вірджинія), був застрелений і залишений у канаві за будинком своєї дівчини через деякий час після того, як вступив у конфронтацію з членом конкуруючої банди, пов'язаної з *the Crips*. Через кілька годин після того, як Леонарда знайшли мертвим, в будинку члена банди, який бився з Леонардом, сталася стрілянина. Ніхто не постраждав, але куля ледь не зачепила матір члена банди. Наступного дня двох членів *the Crips* застрелили.

Конфлікт призупинився до 2019 року, коли один із членів *the Crips* опублікував у соціальних мережах табло, на якому «*the Crips* виграють у *the Bloods* з рахунком 1:0». Через кілька днів, на день народження Леонарда, член *the Crips* опублікував відео, в якому він заспівав Леонарду «*Happy Birthday*», а потім імітував звуки пострілів. Пізніше того ж дня він був серйозно поранений під час перестрілки, влаштованої членом *the Bloods*.

31 березня 2019 року популярний репер Ніпсі Хасл, член банди *the Rollin' 60s*, що входили до структури *the Crips*, був убитий в Креншоу (Лос-Анджелес) Еріком Холдером-молодшим, іншим членом банди *the Rollin' 60s*. Ніпсі Хасл був популярний як серед *the Crips*, так і серед *the Bloods* за його мирні стосунки з *the Bloods*, які включали виведення їх на сцену для спільних виступів. Його смерть призвела до найактивніших мирних переговорів між бандами з часів перемир'я 1992 року.

У 2020 році Хав'єн Келвін Райт з ніком «*J-Dub*», перспективний репер з *the Bloods* з Форт-Уорта (штат Техас) був застрелений біля свого будинку. Конфлікт навколо Райта, до якого почали залучатися члени банд зі східної та південної частин Форт-Уорта, призвів до того, що 10 травня в міському парку «Віллідж-Крік» зібралося понад 400 осіб. У парку сталася стрілянина, в результаті якої було поранено п'ять осіб.

У лютому 2022 року в Лос-Анджелесі була проведена мирна зустріч за сніданком з конкуруючими *the Rollin' 60s* та *the Inglewood Family* в ресторані на Мангеттен-Біч.

Ця зустріч була доволі успішною, хоча 03 квітня 2022 року у Сакраменто, штат Каліфорнія, кілька озброєних людей вбили 6 та поранили 12 осіб у масовій стрілянині. У 2024 році детектив поліції Сакраменто Шон Макговерн, даючи свідчення на суді над трьома обвинуваченими у стрілянині, розповів більше подробиць про цю справу, заявивши, що стрілянина була пов'язана з конфліктом між місцевими бандами *the Garden Blocc (the Crips)* та *the Del Paso Heights (the Bloods)*.

Доцільно додати, що окремі банди нерідко декларували своє членство у *the Crips* або *the Bloods* саме з метою отримання статусу частини блоку та користування «привілеями», що випливають з членства у цьому блоці, включаючи ефект «моральної паніки» серед населення, сформованої за багато десятиліть: «*The Dub Street Blood Family* не мала формальної приналежності до сумнозвісної лос-анджелеської вуличної банди *the Bloods*, але її члени вважали себе *the East Coast Bloods*»¹⁹⁴⁸.

¹⁹⁴⁸ United States v. Graham, № 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

Деякі американські банди, не будучи афроамериканськими в принципі, нерідко асоціюють себе з *the Crips*, прикладом чого може служити *the Asian Boyz*, банда камбоджійців з Південної Каліфорнії, яких нерідко називають *the ABZ Crips*. Цілком очікувано, що їхніми союзниками є «титультні» *the Crips*, а ворогами – *the Bloods*

Цікавим є те, що ворожнеча між *the Crips* та *the Bloods* не заважають їм мати спільних зарубіжних партнерів у злочинній діяльності.

Так, як *the Crips*, так і *the Bloods* підтримують зв'язки з *the King Cobras* – відомою тихоокеанською бандою з Нової Зеландії. *The King Cobras* була заснована самоанцями в Понсонбі (Нова Зеландія) деє у 1950-х роках, що робить їх найстарішою бандою у цій країні. Спочатку до неї входили лише самоанці, але згодом до неї приєдналися й інші полінезійці. *The King Cobras* зарекомендували себе як дуже жорстокі й небезпечні злочинці, причетні до резонансних випадків торгівлі наркотиками, зокрема метамфетаміном, кокаїном і марихуаною.

Альянси вуличних банд: the Folk Nation і the People Nation

Кількість в'язничних та вуличних банд у США є настільки значною, що є природним, об'єктивним та очевидним, що вони об'єднуються між собою у федерації та конфедерації, що зумовлено питаннями убезпечення власних членів, захопленням територій і намаганням збільшити прибутки від злочинної діяльності, особливо від торгівлі наркотиками.

У листопаді 1978 року було створено *the Folk Nation* – це альянс вуличних банд з Чикаго, який з часом поширився по всій території Сполучених Штатів, особливо на Середньому Заході США.

The Folk Nation було сформовано у *Stateville Correctional Center*. Ларрі Гувер, ватажок *the Gangster Disciple Nation*, створив ідею альянсу та переконав багатьох лідерів великих афроамериканських, білих та латиноамериканських банд з Чикаго приєднатися до нього. Саме цей факт служить додатковим доказом того, наскільки поняття «вулична банда» та «в'язнична банда» є взаємопов'язаними та у багатьох випадках ідентичними.

The Folk Nation була створена для захисту та протидії вторгненню альянсу *the People Nation* до сусідніх районів.

У справі *State of Tennessee v. Shackelford* суд процитував експерта обвинувачення з приводу вказаних альянсів: «*The Crips* були вуличною бандою, яка почала свою діяльність у 1970-х роках в Лос-Анджелесі. *The Crip* і *the Bloods* – основні банди, які виникли не в Нью-Йорку і не в Чикаго. Вони виникли на

західному узбережжі в Лос-Анджелесі. У них є кілька підгруп. Їх буквально сотні. Якщо вам потрібна організаційна схема, то є дві «нації». Це *Folk Nation* та *People Nation*. *Folk Nation* – це підгрупи *the Gangster Disciples* та *the Crips*. *People Nation* – це *the Bloods*, *the Vice Lords*, *the Latin Kings*, *the Pirus* тощо»¹⁹⁴⁹.

Під парасольку *the Folk Nation* входять різні «фамілії» банд:

– *Almighty Familia* (*Almighty Ambrose Nation*, *Almighty Brazer Nation*, *Almighty Harrison Gent Nation*, *Almighty Imperial Gangster Nation*, *Almighty Insane Pope Nation*, *Almighty Krazy Getdown Boy Nation*, *Almighty Latin Eagle Nation*, *Almighty Simon City Royal Nation*);

– *Gangster Familia* (*Gangster Disciple Nation*, *Gangster Morgan Boy Nation*, *Gangster Party People Nation*, *Gangster Sin City Boy Nation*, *Gangster Two-Six Nation*);

– *Insane Familia* (*Insane Ashland Viking Nation*, *Insane C-Note Nation*, *Insane Deuce Nation*, *Insane Dragon Nation*, *Insane King Cobra Nation*, *Insane Orquesta Albany Nation*, *Insane Outlaw Gangster Nation*, *Insane Spanish Cobra Nation*, *Insane Young Latino Organization Cobra Nation*);

– *Maniac Familia* (*Maniac Latin Disciple Nation*, *Maniac Campbell Boy Nation*, *Maniac Young Latino Organization Disciple Nation*).

Крім того, до альянсу входять банди, які не належать до жодної з «фамілій» (*Aztec Soul Nation*, *Black Disciple Nation*, *Black King Cobra Nation*, *Boss Pimp Nation*, *Crips*, *Hoodlum Nation*, *Insane Gangster Satan Disciple Nation*, *Insane Gangster City Knight Nation*, *Insane Guess Boy Nation*, *Insane Latin Jiver Nation*, *Insane Majestic Nation*, *Insane Racine Boy Nation*, *Insane Two One Boy Nation*, *Insane Two-Two Nation*, *La Raza Nation*, *Latin Dragon Nation*, *Universal Latin Lover Nation*, *Latin Soul Nation*, *Tiny Rascal Gang (in Michigan)*, *Latin Styler Nation*, *Milwaukee King Nation*, *Ridgeway Lord Nation*, *Spanish Gangster Disciple Nation*).

У свою чергу, *the People Nation* – це альянс в'язничних та вуличних банд, заснований в середньо-західних і південних штатах як реакція на створення альянсу *the Folk Nation*.

The People Nation є союзником *the United Blood Nation (the East Coast Bloods)*, а також ворогом *the Folk Nation*.

До *the People Nation* входять такі банди як *Almighty Bishop Nation*, *Almighty Black P. Stone Nation*, *Almighty Familia Stone Nation*, *Almighty Four Corner Hustlers Nation*, *Almighty Gaylord Nation*, *Almighty Insane Latin Count Nation*, *Almighty Insane Pope Nation*, *Almighty Insane Unknown Nation*, *Almighty Latin Angel Nation*, *Almighty Latin King and Queen Nation*, *Almighty Latin Pachuco Nation*, *Almighty Latin Stone*

¹⁹⁴⁹ State of Tennessee v. Dashun Shackleford. Appeal from the Criminal Court for Knox County No. 109937 Steven Wayne Sword, Judge. Filed March 18, 2022.

Nation, Almighty Noble Knight Nation, Almighty Party Player Nation, Almighty Saint Nation, Almighty Spanish Lord Nation, Almighty Spanish Vice Lord Nation, Almighty Stoned Freak Nation, Almighty Twelfth Player Nation, Almighty True Warlord Nation, Almighty Vice Lord Nation, Almighty Villa Lobo Nation, Almighty Kxpone Mafia Nation, Bloods, Chi-West Nation, Mickey Cobra Nation.

У справі *State of Tennessee v. Reynolds* судом надавалася оцінка розподілу банд на два альянси: «*The Folk Nation* – це, по суті, те, звідки походять *the Gangster Disciples*. *The Gangster Disciples* насправді були двома різними бандами, які об'єдналися в Чикаго та сформувалися в одну. *The Gangster Disciple Nation* потрапила під «парасольку» *the Folk Nation*»¹⁹⁵⁰.

Хоча зазначені вище альянси мають афроамериканське походження та складаються у тому числі з афроамериканських банд, їх складовими також є інші банди, зокрема латиноамериканські: «Щодо *the Latin Counts*, Шехт засвідчив, що це банда *People*, яка діє під егідою *the People Nation*»¹⁹⁵¹.

Членство

Питання членства у банді має велике практичне значення, адже розмір та вид кримінального покарання прямо залежить від того, чи було злочин вчинено просто *членом банди* або чи було злочин вчинено членом банди саме *у рамках діяльності банди*. Невипадково у рішенні у справі *US Ex Rel. Clemons v. Walls* суд першої інстанції зробив наголос, що «питання членства в банді є дуже провокаційним»¹⁹⁵².

У рішенні у справах *United States v. Bingham* та *United States v. Herle*, які стосувалися війни між афроамериканськими (у даному випадку – *the DC Blacks*) та білими (у даному випадку – *the Aryan Brotherhood*) бандами суд наголосив: «Аналогічно, ми вважали, що саме по собі членство в банді не може довести, що особа вступила в злочинну змову з метою нападу на членів конкуруючих банд. Але у справі *Garcia*, на відміну від цієї справи, уряд не зміг довести існування домовленості між обвинуваченим та членами банди *the Bloods* про стрілянину в членів банди *the Crips*. Відповідно, «загальна практика підтримки один одного в бійках» була недостатньою для того, щоб довести, що

¹⁹⁵⁰ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County № 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

¹⁹⁵¹ State of Illinois v. Bryce Jamesson. Appellate Court of Illinois, Second District. Appeal from the Circuit court of Du Page County.

¹⁹⁵² US Ex Rel. Clemons v. Walls, 202 F. Supp. 2d 767 (N.D. Ill. 2002). US District Court for the Northern District of Illinois – 202 F. Supp. 2d 767, May 2, 2002.

Гарсія та його товариші з банди *the Bloods* змовилися напасти на членів конкуруючої банди з летальною зброєю»¹⁹⁵³.

Питання членства в афроамериканських бандах в цілому є аналогічним тому, що ми розкривали у наших наукових працях про білі супремасистські банди у США¹⁹⁵⁴. В основі ієрархії афроамериканських вуличних та в'язничних банд так само перебувають категорії *повноправного членства* та *асоційованого членства*.

Окрему категорію посідають особи, які «бігають з бандою», тобто надають інформаційні послуги або послуги з переховування речей тощо з метою отримати захист від банди, отримати у майбутньому членство у банді або навіть просто захистити себе від насильства банди, яка контролює той чи інший район: «Особи, пов'язані з бандою, – це ті, хто спілкується з членами банди, але не є її повноправними членами»¹⁹⁵⁵.

Наприклад, у рішенні у справі суд встановив, що «у червні 1993 року апелянт Джонсон був членом банди *the 84 Swan Blood*. Апелянт Бенто тоді також був афільюваний з бандою *the 84 Swan Blood*. Сміт був членом банди, відомої як *the Main Street Crips*. Брат Сміта також був членом тієї ж банди. Фінлі жив через дорогу від Сміта. Фінлі був членом банди, відомої як *the 20 Outlaws*, але потім приєднався до банди *the 84 Swan Blood*»¹⁹⁵⁶.

У рішенні у справі *United States v. Wilson and Williamson*, яка стосувалася банди *the Bloods*, суд встановив, що «основним правилом членства у вуличній банді *the Bloods* була помста будь-кому, хто «не поважав» їх або був частиною «опозиції»»¹⁹⁵⁷.

Членство у банді вимагає відповідного ритуального вчинення злочину, нерідко проти члена конкуруючої банди: «Статус та лідерство в групі досягаються шляхом вчинення актів насильства»¹⁹⁵⁸. «У структурі *the Black*

¹⁹⁵³ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and Submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

¹⁹⁵⁴ Ягунов, Д. (2024). Білі супремасистські в'язничні банди у США: походження, субкультура, ідеологія, ієрархія та судова практика. Політичне життя. 4. С. 27.

¹⁹⁵⁵ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

¹⁹⁵⁶ People v. Bento (1998). № B108078. Second Dist., Div. Four. Jun 29, 1998. Superior Court of Los Angeles County, No. BA119730, Charles E. Horan, Judge.

¹⁹⁵⁷ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

¹⁹⁵⁸ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

Gangster Disciples існує ієрархія між її членами. Член банди підвищує свою позицію в цій ієрархії та зміцнює свій статус шляхом вчинення насильницьких дій проти членів конкуруючого угруповання»¹⁹⁵⁹.

Мінімум, що потрібно зробити, це пройти ритуальне 31-секундне побиття кандидата на членство у банді своїми ж «побратимами», які вже є повноправними членами банди.

Саме такий ритуал продемонстрований у кінострічці «Кольори» 1988 року про суперництво між *the Bloods* та *the Crips*. Причому ритуальне 31-секундне побиття кандидата на членство у банді своїми ж «побратимами» – це не вигадка режисера, а усталені соціальні практики: «У *the DSBF* був ритуал ініціації, правила, рукостискання та знаки для рук. «Посвята» передбачала 31-секундну демонстрацію лояльності, яка зазвичай полягала у бійці з членом організації або вчиненні акту насильства проти сторонніх. 31-секундна ініціація була запозичена з *the Blood Code*. Після ініціації члени повинні були дотримуватися щонайменше двох правил: не красти у *the DSBF* та не спілкуватися з поліцією. Якщо одне з правил порушувалося, то за це відповідав один із «уповноважених» за неформальні санкції, який одночасно наглядав за виконанням 31-секундного побиття»¹⁹⁶⁰.

У цій справі судом були взяті до уваги показання свідків обвинувачення щодо ритуалів отримання членства у банді: «Докази уряду щодо *the Bloods* та її зв'язку з *the DSBF* не обмежувалися свідченнями правоохоронців. Два свідки, які співпрацювали з урядом, – Граймс і Коуклі – також засвідчили, що банда обвинувачених була пов'язана з *the Bloods*». Граймс розповів присяжним, що *the DSBF* була «бандою крові», яка використовувала ритуал ініціації (31-секундне побиття), що «походить від *the Bloods Code*»¹⁹⁶¹.

У справі *State v. Taylor* суд надав правову оцінку тому, що «члени банди – це ті, хто був «змішаний», тобто піддався ритуальному нападу з боку інших членів угруповання»¹⁹⁶².

¹⁹⁵⁹ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

¹⁹⁶⁰ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

¹⁹⁶¹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

¹⁹⁶² State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

У рішенні у справі *United States v. Wilson and Williamson* суд встановив, що «для того, щоб стати членом будь-якої з банд, спочатку потрібно було пройти «ініціацію», яка передбачала побиття новачків членами банди»¹⁹⁶³.

При розгляді справи *US v. Huskey* присяжні заслухали докази того, що члени *the United Blood Nation* повинні «відпрацьовувати» своє членство у банді, включаючи вчинення насильницьких злочинів, як частину членства в банді¹⁹⁶⁴.

Окремі судові рішення містять цікаві приклади, наскільки членства у бандах впливає на усталені соціальні зв'язки між різними мешканцями громади, коли один товариш приєднується до однієї банди, а другий – до банди-конкурента: «Гудман був членом банди *the Crips*. До подій, що стали приводом для цієї справи, Гудман та Брайант мали давню дружбу. Гудман регулярно проводив час на перехресті Елліс Авеню і Хопкінс Плейс в Ірвінґтоні. І в різний час Брайант продавав наркотики на тому ж перехресті. Гудман та інші члени *the Crips* безуспішно намагалися переконати Брайанта приєднатися до *the Crips*. У 2000 році, коли Брайант був засуджений до позбавлення волі, він не був членом жодної банди. Однак Брайант став членом банди *the Bloods*, перебуваючи в ув'язненні»¹⁹⁶⁵.

Ієрархія

У справі *State v. Johnson*, у центрі якої була стрілянина між бандами поблизу школи, суд зробив принциповий та особливий наголос на тому, що «у структурі *the Black Gangster Disciples* існує ієрархія між її членами. Член банди підвищує свою позицію в цій ієрархії»¹⁹⁶⁶.

У справі *State v. Taylor* суд зробив наголос на тому, що напад члена однієї банди на високопоставленого члена банди-конкурента «дає змогу покращити своє становище»¹⁹⁶⁷.

У справі *United States v. Wilson and Williamson* суд ретельно проаналізував питання ієрархії у банді *the Bloods*: «Кожна банда мала свою ієрархію. Новий

¹⁹⁶³ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

¹⁹⁶⁴ US v. Huskey. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

¹⁹⁶⁵ State of New Jersey v. Quran Goodman (2010). Superior Court of New Jersey, Appellate Division. Decided August 09, 2010.

¹⁹⁶⁶ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

¹⁹⁶⁷ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

член починав як *Tiny Gangster* і міг підвищити свій ранг до *Baby Gangster*, *Young Gangster*, *Young Original Gangster*, *Original Gangster* та, за деяких виняткових обставин, до «подвійного» або «потрійного» *Original Gangster*. Член організації просувався по «сходинах», «докладаючи зусиль», тобто «воюючи, в основному, з опозицією, тобто *the Crips*». Члени нижчого рангу мали *Big Homie* – свого роду наставника, вищого за рангом. Наприклад, «якщо *Original Gangster* скаже: «*Перейди через вулицю та здійсни постріл у цю людину*», ти повинен це зробити»¹⁹⁶⁸.

Чітка та сувора ієрархія – це невід’ємний елемент навіть афроамериканських релігійних організацій, яких органи правопорядку вважають саме вуличними та в’язничними бандами.

У рішенні у справі *the US v. Mcanderson, Hawkins, Fort and Cranshaw* можна встановити, що «*the El Rukns* – це чиказька вулична банда, яка налічує трохи більше 100 членів. У 1980-х роках Джефф Форт став беззаперечним лідером банди; під керівництвом Форта *the El Rukns* стала ретельно структурованим підприємством. Форт, «Імам», перебував на вершині ієрархії. Під ним перебували «генерали», «офіцери-муфтії», «посли» і «солдати», або «ельси»¹⁹⁶⁹.

У рішенні у справі *State of Iowa v. Doss* можна знайти ще один приклад важливості питання ієрархії у в’язничній банді як для цілей функціонування самої банди, так і для судової практики: «Під час розслідування вбивства кілька *Vice Lords* були поміщені до сегрегації у 20-му блоці. Серед них були обвинувачений Гері Тайсон та беззаперечний лідер банди Аллен Ленглі. Відповідач Досс був «*Vice Lord General*», найвищим званням, якого можна було досягти в цій організації у межах в’язниці»¹⁹⁷⁰.

Справа *State v. Johnson* є резонансною в аспекті того, що стрілянина між бандами відбулася у публічному місці, а саме поблизу школи, що зумовило призначення злочинцям максимальних строків покарання.

Так, 13 березня 1990 року Антуан Джонсон зробив кілька пострілів з пістолета по двох автомобілях, якими керували Марвін Джонс та Тайфа Гріффіт, члени *the Crips*, яке конкурувало з *the Black Gangster Disciples*. Він обстріляв інший автомобіль, за кермом якого був Джермейн Скотт. Інцидент

¹⁹⁶⁸ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

¹⁹⁶⁹ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Leon Mcanderson, Roosevelt Hawkins, Jeff Fort, Alan Knox, Andreico Cranshaw, Defendants-Appellants, 914 F.2d 934 (7th Cir. 1990). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 914 F.2d 934. Argued February 16, 1990. Decided September. 28, 1990.

¹⁹⁷⁰ State of Iowa v. Murray Lee Doss. 355 N.W.2d 874 (1984). Supreme Court of Iowa. No. 83-477. September 19, 1984.

стався перед початковою школою під час шкільних занять. Вже за три дні прокурор звинуватив Джонсона за двома пунктами нападу першого ступеня – в обох випадках із застосуванням летальної зброї¹⁹⁷¹.

За результатами розгляду справи суд встановив наступні фактичні обставини справи та зробив наступні правові висновки: 1) Антуан Джонсон – відомий член вуличної банди *the Black Gangster Disciples*; ... 4) У структурі *the Black Gangster Disciples* існує ієрархія між її членами. Член банди підвищує свою позицію в цій ієрархії та зміцнює свій статус шляхом вчинення насильницьких дій проти членів конкуруючого угруповання; 5) Антуан Джонсон вчинив ці напади на членів конкуруючих банд, намагаючись утвердити домінування *the Black Gangster Disciples* над *the Crips* та просунути свою власну позицію в організації *the Black Gangster Disciples*¹⁹⁷².

У рішенні у справі *United States v. Graham* суд також наголосив: «*The Dub Street Blood Family* мали субординацію. На вершині ланцюга був свого роду «виконавчий директор». Під ним знаходилися *Top Smackers* або *Top Shottas* – високоставлені заступники, які відповідали за щоденні операції з наркотиками. Потім йшли *L.T.s.* – «лейтенанти», які були другими в команді під час наркотранзакцій і, як правило, збирали гроші та зберігали наркотики та вогнепальну зброю. Хоча з часом ця субординація стала більш рухливою, завжди існував визначений лідер»¹⁹⁷³. «Під час перебування Граймса у *the DSBF* Гласс був «лейтенантом», який керував щоденними операціями з наркотиками. Гласс збирав гроші, призначав зміни, надавав наркотики та зброю»¹⁹⁷⁴.

У справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* експерт сторони обвинувачення засвідчив, що «хоча кожне угруповання мало окрему ієрархію, члени обох угруповань нижчого рангу відповідали на накази вищих за рангом членів будь-якого угруповання»¹⁹⁷⁵.

У справі *US v. Huskey* міститься детальний опис ієрархії вуличної та в'язничної банди *the United Blood Nation*¹⁹⁷⁶.

¹⁹⁷¹ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

¹⁹⁷² State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

¹⁹⁷³ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

¹⁹⁷⁴ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

¹⁹⁷⁵ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

¹⁹⁷⁶ US v. Huskey. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

Так, судом було встановлено у відповідному судовому рішенні, що «*the United Blood Nation* мають ієрархічну структуру, на чолі – в порядку убубання – *Godfather, High OG (original gangster)* та *Low OG*».

«Зіркові генерали» знаходяться під кожним *Low OG*, від п'ятизіркового генерала найвищого рангу до однозіркового генерала найнижчого рангу.

Члени банди називають себе «*мітками*» (*tags*) або відповідними ніками. Вони дотримуються кодексу, який вимагає від них, серед іншого, дотримуватися субординації, захищати репутацію банди та сплачувати внески.

Члени можуть платити внески, продаючи наркотики та вчиняючи інші злочини. Вони також повинні «*працювати*» на банду, тобто брати участь у злочинній діяльності, такій як напади, пограбування, перестрілки або вбивства, і взагалі «*фобити те, що їм кажуть*» – як частина їхнього членства і для підвищення в ранзі. Дріко Хаскі був *original gangster* «нижнього рівня», який «наглядав за районом Шелбі». Рене Льюїс був «однозірковим генералом». Льюїс торгував наркотиками і брав участь у пограбуваннях за вказівкою високопоставлених членів *the United Blood Nation*. Аландус Сміт був високопоставленим членом *Nine Trey*, якого по-різному описували як «п'ятизірковий генерал» або «чотиризірковий генерал». Джонатан Рей був членом *Nine Trey* невідомого рангу»¹⁹⁷⁷.

У справі *United States v. Andrews*, що стосувалася діяльності банди *the El Rukns*, суд підкреслив у відповідному рішенні, що «банда *the El Rukns* була високодисциплінованим та організованим об'єднанням, яке існувало виключно з метою вчинення злочинів»¹⁹⁷⁸. «Злочинна діяльність *the El Rukns* здійснювалася через формальну субординацію, яку очолював Джефф Форт»¹⁹⁷⁹. «П'ятеро з обвинувачених обіймали «посади» на другому та третьому рівнях командування, іменуючись відповідно «генералами» та «офіцерами». Таким чином, ці обвинувачені «керували і сприяли діяльності підприємства, а також здійснювали владу над підлеглими членами»¹⁹⁸⁰.

В об'єднаній справі *Illinois v. Fields* та *Illinois v. Hawkins* судом надавалася правова оцінку наявності ієрархії у банді *the El Rukns*: «Він засвідчив, що розмовляв з Ноксом, генералом *the El Rukns*, який сказав йому, що Джефф Форт погодився не завдавати шкоди родині Самнера, якщо Самнер буде

¹⁹⁷⁷ US v. Huskey. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

¹⁹⁷⁸ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

¹⁹⁷⁹ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

¹⁹⁸⁰ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

співпрацювати»¹⁹⁸¹. «[Обвинувачений] Філдс ... стверджує, що суд першої інстанції припустився помилки, коли дозволив Самнеру дати свідчення про те, що він бачив Нокса, генерала банди *the El Rukns*, який сидів у залі суду під час судових свідчень Самнера»¹⁹⁸².

У справі *United v. Franklin and Houston* суд також вказав, що «*the El Rukns* дотримувалися суворої ієрархії з єдиним лідером, Джеффом Фортом, якого підтримувала низка обраних «генералів», серед яких були обвинувачені Х'юстон і Франклін»¹⁹⁸³.

Неформальні покарання

Як у будь-якій неформальній ієрархії, стабільність афроамериканських вуличних банд залежить від системи покарань, що накладалися членами банди за рішенням неформального суду.

Приклад такого «правосуддя» та виконання «вироку» наведено у рішенні у справі *United States v. Wilson and Williamson*: «Якщо член банди порушував правила, його очікував «суд присяжних» з інших членів банди. Більшістю голосів вони могли вигнати його з банди. Або просто покарати. Наприклад, один член банди, відомий як Джо-Джо, проявив неповагу до свого *Big Homie*; інші члени вивели Джо-Джо в поле, утворили навколо нього коло і побили його. Наприкінці Джо-Джо «не міг встати» і «кашляв кров'ю»»¹⁹⁸⁴.

Релігія

Релігійні питання є невід'ємними від історичного, політичного та кримінологічного аналізу проблематики діяльності американських вуличних та в'язничних банд.

Можна нагадати, що *the Crips* – один зі стовпів сучасного афроамериканського бандитського ландшафту – були створені внаслідок ідеологічних суперечностей між ідеями ісламу та ідеями визвольної боротьби афроамериканців.

¹⁹⁸¹ The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

¹⁹⁸² The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

¹⁹⁸³ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Eddie L. Franklin and J.L. Houston, Defendants-Appellants, 197 F.3d 266 (7th Cir. 1999). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 197 F.3d 266. Argued September 13, 1999. Decided November 22, 1999.

¹⁹⁸⁴ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

Іслам є третьою за величиною релігією в США після християнства та іудаїзму¹⁹⁸⁵. У 2017 році двадцять штатів, переважно на Півдні та Середньому Заході, повідомили, що іслам є найбільшою нехристиянською релігією¹⁹⁸⁶. За даними перепису населення США 2020 року, у 2020 році в США проживало близько 4,45 млн американців-мусульман різного віку, що становило 1,34% від загальної кількості населення США. За різними оцінками, мусульманське населення США зростатиме набагато швидше, ніж можна собі уявити станом на сьогодні. До 2040 року мусульмани можуть замінити іудеїв як друга за чисельністю релігійна група в країні після християн¹⁹⁸⁷.

Зазначені тенденції не можуть не впливати як на вуличні, так і в'язничні банди, адже саме релігія виступає сильним інструментом єднання багатьох афроамериканців, і особливо у рамках ісламу.

У цьому контексті можна навести приклад

Наприкінці 1950-х років у Чикаго була заснована банда *the Blackstone Rangers*, яка згодом трансформувалася на *the Almighty Black P. Stone Nation* (часто скорочено *BPS*, *BPSN*, *Black Peace Stones*, *Black P.Stones*, *Stones*). Станом на сьогодні *the BPSN*, яку органи правопорядку вважають найпотужнішою й найсучаснішою вуличною бандою Чикаго, фінансує себе за рахунок широкого спектру злочинної діяльності і є частиною великого чиказького бандитського альянсу, відомого під назвою *the People Nation* (союзники – *the Bloods*, окремі «сети» *the Black Disciples*, *the Vice Lords*, *the Four Corner Hustlers*, *the Latin Kings*, *the Chicago Outfit*; вороги – *the Folk Nation*, *the Gangster Disciples*).

І саме згодом від *the Black P. Stone Nation* «відпочувалася» ісламська фракція банди, яка назвала себе «*El Rukns Tribe of the Moorish Science Temple of America*» (або просто *El Rukns*, «колона» або «основа» арабською мовою).

Органи правопорядку вважають, що, незважаючи на релігійну основу, *the El Rukns* – жорстоке вуличне угруповання, яке займалося торгівлею наркотиками та краденим майном, було створене в 1960-х роках. Відділення ФБР у Чикаго, Спрінгфілді, Іллінойсі та Міннеаполісі розслідували діяльність банди у співпраці з місцевою поліцією та федеральними органами по боротьбі з наркотиками.

З рішення у справі *the US v. Mcanderson, Hawkins, Fort and Cranshaw* можна встановити, що «*the El Rukns* – це чиказька вулична банда, яка налічує тро-

¹⁹⁸⁵ Pew Research Center (2018). The size of the U.S. Jewish population. *Pew Research*. May 11, 2021.

¹⁹⁸⁶ U.S. Religion Census (2022). U.S. Religion Census. Retrieved November 12, 2022.

¹⁹⁸⁷ Mohamed, B. (2018). New estimates show U.S. Muslim population continues to grow. *Pew Research*. Source – www.pewresearch.org

хи більше 100 членів¹⁹⁸⁸. Банда почала свою діяльність у 1960-х роках під назвою *the Blackstone Rangers*. У 1970-х роках вони були відомі як *Black P. Stone Nation*. У 1980-х роках Джефф Форт став беззаперечним лідером банди, а організація була перейменована на *El Rukns*, що означає «наріжний камінь». Під керівництвом Форта *the El Rukns* стала ретельно структурованим підприємством¹⁹⁸⁹. Форт, «Імам», перебував на вершині ієрархії. Під керівництвом Форта *the El Rukns* також прийняли певні елементи *the Black Muslim faith*. Їхня штаб-квартира була відома як «*Мечеть*», і там час від часу проводилися релігійні служби, освітні заняття та соціальні збори¹⁹⁹⁰.

Цікавим є те, що про штаб-квартиру *the El Rukns* згадується у судовій практиці, наприклад, в об'єднаній справі *Illinois v. Fields* та *Illinois v. Hawkins*¹⁹⁹¹.

Крім того, можна згадати, що у 1977 році Міккі Когвел, ватажок чиказької вуличної банди *the Cobras Stones* був убитий Фортом через те, що не хотів стати членом банди *the El Rukns* (послідовники на початку 80-х років Міккі Когвела змінили назву *the Cobras Stones*, ставши на його честь *the Mickey Cobras*).

У справі *Cranshaw v. United States* суд зробив посилання на те, що *the El Rukns* є «чиказькою вуличною бандою»¹⁹⁹².

У справі *Morgan v. Illinois* вулична банда *the El Rukns* була визначена судом як «одна з найжорстокіших банд Чикаго»¹⁹⁹³.

У справі *United States v. Eddie L. Franklin and J.L. Houston* суд також визнав факт, що «*the El Rukns* були вуличною бандою, що діяла на південній стороні Чикаго»¹⁹⁹⁴.

У справі *United States v. Andrews* суд вказав на те, що «кожен з обвинувачених був пов'язаний з *the El Rukns*, сумнозвісною вуличною бандою, що

¹⁹⁸⁸ United States v. Burnside, 824 F. Supp. 1215 (N.D. Ill. 1993). U.S. District Court for the Northern District of Illinois – 824 F. Supp. 1215. June 4, 1993.

¹⁹⁸⁹ United States v. Cranshaw, 817 F. Supp. 723 (N.D. Ill. 1993). US District Court for the Northern District of Illinois – 817 F. Supp. 723. March 25, 1993.

¹⁹⁹⁰ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Leon McAnderson, Roosevelt Hawkins, Jeff Fort, Alan Knox, Andreico Cranshaw, Defendants-Appellants, 914 F.2d 934 (7th Cir. 1990). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 914 F.2d 934. Argued February 16, 1990. Decided September. 28, 1990.

¹⁹⁹¹ The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

¹⁹⁹² Reico Cranshaw, Petitioner-Appellant, v. United States of America, Respondent-Appellee, 23 F.3d 410 (7th Cir. 1994). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 23 F.3d 410. Submitted April 28, 1994. Decided May 11, 1994.

¹⁹⁹³ Morgan v. Illinois, 504 U.S. 719 (1992). Argued January 21, 1992. Decided June 15, 1992.

¹⁹⁹⁴ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Eddie L. Franklin and J.L. Houston, Defendants-Appellants, 197 F.3d 266 (7th Cir. 1999). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 197 F.3d 266. Argued September 13, 1999. Decided November 22, 1999.

базується в Чикаго. Члени *the El Rukns* вчинили незліченну кількість актів рекету, включаючи 20 вбивств, 12 замахів на вбивство, 11 змов на вбивство, один акт викрадення людини, широкомасштабну торгівлю наркотиками та численні акти перешкоджання правосуддю»¹⁹⁹⁵.

У справі *United States v. Boyd* суд проаналізував клопотання, подані обвинуваченими, засудженими за серйозними звинуваченнями, що випливають з їхньої участі у «сумнозвісній вуличній банді *the El Rukns* та їхньої співпраці з нею»¹⁹⁹⁶. Судом було встановлено, що засудження члена *the El Rukns* за те, що він застрелив потерпілого за планом *the El Rukns* для залякування членів *the King Cobras*, підтверджується доказами, представленими на суді урядом. Суд зробив особливий акцент, що якщо обвинувачений стверджує, що уряд не довів, що стрілянина була пов'язана з *the King Cobras* та спробою *the El Rukns* попередити конкуруючу банду про те, що їй не слід продавати героїн у певному місці, то «цей аргумент не спрацьовує»: «Хоча Куксі може інтерпретувати докази інакше, ніж присяжні, уряд надав докази того, що Кларк був членом *the King Cobras* і що стрілянина була пов'язана з наркоконкурентцією між *the King Cobras* та *the El Rukns*»¹⁹⁹⁷.

У справі *Toney v. Peters* вказувалося, що *the El Rukns* є винятково кримінальною організацією, що не має нічого спільного зі свободою віросповідання: «У заяві зазначалося, що Тоні був членом банди *the El Rukns* упродовж 16 років до 1983 року і що Девід Келлі також був членом *the El Rukn*. [Проте] Тоні дав свідчення і показав, що заява була неправдивою; він підписав її в рамках угоди зі слідчими про те, що його звинуватять у ненавмисному вбивстві, а не в умисному вбивстві. Він розповів, що співробітники поліції сказали йому, що, оскільки на місці злочину був знайдений ніж, вони звинуватять його лише в ненавмисному вбивстві і переселять його сім'ю, якщо він підпише заяву і буде співпрацювати з розслідуванням інших злочинів, скоєних за участю банди *the El Rukn*. Він заявив, що співробітники поліції били його під час допиту»¹⁹⁹⁸.

¹⁹⁹⁵ *United States v. Andrews*, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

¹⁹⁹⁶ *United States v. Boyd*, 792 F. Supp. 1083 (N.D. Ill. 1992). U.S. District Court for the Northern District of Illinois – 792 F. Supp. 1083. March 10, 1992.

¹⁹⁹⁷ *United States v. Boyd*, 792 F. Supp. 1083 (N.D. Ill. 1992). U.S. District Court for the Northern District of Illinois – 792 F. Supp. 1083. March 10, 1992.

¹⁹⁹⁸ *Alvin Toney, Petitioner-Appellee, Cross-Appellant, v. Howard A. Peters, Iii, Director, Department of Corrections, State of Illinois, Respondent-Appellant, Cross-Appellee*, 48 F.3d 993 (7th Cir. 1995). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 48 F.3d 993. Argued November 8, 1994. Decided Feb. 23, 1995.

В об'єднаній справі *Illinois v. Fields* та *Illinois v. Hawkins* судом також була надана детальна оцінка злочинній діяльності банди *the El Rukn*¹⁹⁹⁹.

Так, Ентоні Самнер, колишній член банди *the El Rukn*, показав, що він розмовляв з обвинуваченим Хокінсом в його будинку за кілька днів після стрілянини. Він показав, що Хокінс розповів йому, що Хокінс, Філдс, Джордж Картер і Хенк Саддлман «дістали» Сміта. Самнер також дав свідчення про те, як він став свідком обвинувачення. Він зізнався, що в травні 1985 року поліція провела обшук у будинку в Клівленді, в якому він переховувався разом з кількома іншими членами банди *the El Rukn*. На допиті в поліції Самнер звинуватив себе та інших членів банди *the El Rukns* у вчиненні різних злочинів²⁰⁰⁰.

Зокрема, Самнер звинуватив обвинувачених Хокінса і Філдса у вбивстві Джерома Сміта і Талмана Хікмана. Самнер також звинуватив себе, Хокінса і Філдса в іншому подвійному вбивстві. Згодом Самнер дав свідчення перед великим журі, в яких звинуватив різних членів банди *the El Rukns* у більш ніж семи кримінальних справах. Самнер також засвідчив, що супроводжував обвинувачених Хокінса і Філдса до будинку Джозефа Вайта і Ді Еггарс Вон і був присутній, коли обвинувачені вбили цих людей²⁰⁰¹.

Самнер показав, що «згодом він уклав угоду зі слідством, згідно з якою звинувачення у вбивстві були зняті в обмін на угоду Самнера дати правдиві свідчення про всі дії, пов'язані з членами банди *the El Rukn*, і визнати себе винним у змові з метою придбання наркотиків»²⁰⁰².

Водночас дискусії в американському суспільстві та професійній юридичній спільноті щодо цілей та задач *the El Rukns* знайшли своє відображення навіть у судовій практиці. Так, у справі *United States v. Lee* судом було прямо вказано на «тривале й запутане судове переслідування вуличної банди *the El Rukn*»²⁰⁰³.

¹⁹⁹⁹ The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

²⁰⁰⁰ The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

²⁰⁰¹ The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

²⁰⁰² The State of Illinois, Appellee, v. Nathson Fields, Appellant. The State of Illinois, Appellee, v. Earl Hawkins, Appellant. Supreme Court of Illinois. 135 Ill. 2d 18 (1990). 552. Opinion filed February 16, 1990. Rehearing denied April 9, 1990.

²⁰⁰³ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Ervin Lee, Defendant-Appellant, 46 F.3d 674 (7th Cir. 1995). US Court of Appeals for the Seventh Circuit – 46 F.3d 674. Argued November 30, 1994. Decided February 2, 1995.

Інший приклад можна знайти у справі *Earnest Beamon, Jr. v. Michael Dittmann*, яка стосувалася діяльності *the Five Percent Nation*²⁰⁰⁴.

Так, як зазначила сторона обвинувачення, «до в'язничних банд та угруповань, що загрожують безпеці, відноситься *the Five Percent Nation*. Департамент виконання покарань вважає її групою ненависті»²⁰⁰⁵

The Five Percent Nation (також відома як *the Nation of Gods and Earths*) була заснована після того, як її лідер, *Father Allah* відколовся від *the Nation of Islam*. Деякі вчення *Father Allah* ґрунтуються на так званих «120 уроках».

В'язничні адміністрації забороняють ув'язненим мати будь-які матеріали про *the Five Percent Nation* з трьох причин. По-перше, *Five Percenters* пропагують расову вищість чорношкірих, навчаючи, серед іншого, що білі люди – це зло, а чорношкірі – божественні. По-друге, *Five Percenters* використовують коди, відомі як «*Вища математика*» і «*Вищий алфавіт*», які приховують від не підготовленого персоналу проблемний зміст. І по-третє, в інших штатах деякі ув'язнені, які ідентифікують себе як *Five Percenters*, багато років тому брали участь у насильстві та незаконній діяльності²⁰⁰⁶.

Згадана вище банда *the Mickey Cobras* наразі має власну унікальну письмову конституцію і статут, які демонструють сильний ісламський вплив.

У деяких випадках намагання сторони обвинувачення «прив'язати» питання релігійного екстремізму до діяльності банд викликає критику суду при ухваленні відповідних рішень, прикладом чого може служити справа *Wainwright v. Lockhart*, де брошура, яку Штат намагався долучити як доказ, було рукописною копією ісламської релігійної брошури «Питання з Корану для мавританських дітей». На обкладинці брошури Уейнрайта було намальоване від руки зображення кинджала, з якого у калюжу капає темна речовина. Поруч із кинджалом великими літерами було написано «*Bloods*»²⁰⁰⁷.

Прокурор помилково вважав, що буклет пов'язує Уейнрайта з вуличною бандою *the Bloods*, виходячи з дуже натягнутої інтерпретації прокуро-

²⁰⁰⁴ Earnest Beamon, Jr. v. Michael Dittmann, No. 16-3545 (7th Cir. 2017). United States Court of Appeals for the Seventh Circuit. Chicago, Illinois 60604. Order. Submitted December 21, 2017. Decided December 21, 2017.

²⁰⁰⁵ Earnest Beamon, Jr. v. Michael Dittmann, No. 16-3545 (7th Cir. 2017). United States Court of Appeals for the Seventh Circuit. Chicago, Illinois 60604. Order. Submitted December 21, 2017. Decided December 21, 2017.

²⁰⁰⁶ Earnest Beamon, Jr. v. Michael Dittmann, No. 16-3545 (7th Cir. 2017). United States Court of Appeals for the Seventh Circuit. Chicago, Illinois 60604. Order. Submitted December 21, 2017. Decided December 21, 2017.

²⁰⁰⁷ Kirt Douglas Wainwright v. A.I. Lockhart, Director, Arkansas Department of Correction, 80 F.3d 1226 (8th Cir. 1996).

ром тексту буклету, а також з його особистого переконання, що *the Bloods* є частиною ісламської релігійної громади²⁰⁰⁸.

Окружний суд дійшов висновку, що «прокурор живився «бандитською істерією», яка панувала в громаді на той час, і сам купився на неї». Як наслідок, буклет так і не був допущений до справи, а суд першої інстанції проінструктував присяжних, що вони повинні ігнорувати «будь-які аргументи, заяви або зауваження адвокатів, які не мають під собою жодного підґрунтя в доказах»²⁰⁰⁹.

Проте не можна сказати, що побоювання та відповідні зусилля органів влади щодо протидії вуличним та в'язничним бандам, створеним за релігійною ознакою, не мають підстав.

Так, сумним прикладом є справа *State v. Were*, що подає приклад в'язничного бунту, спланованого та розпочатого групою членів мусульманської банди: «Як тільки бунт почався, до нього приєдналися дві інші в'язничні банди – *the Aryan Brotherhood* та *the Black Gangster Disciples*. Сандерс, Каммінгс і Варє були лідерами мусульманської банди під час бунту»²⁰¹⁰.

Субкультура та символізм

Субкультура та відповідні символи в'язничних та вуличних банд посідають особливе місце в їх функціонуванні та підтримці їх життєдіяльності.

У справі *United States v. Roach* судом було наголошено, що «Мануель Роуч був давнім членом *the Northside Crips*, вуличної банди з Вічіти, штат Канзас. Він зізнався, що веде «бандитський спосіб життя». На судовому процесі над Роучем детективу поліції було дозволено виступити в якості експерта з питань *бандитської культури*. Присяжні визнали Роуча винним за п'ятьма пунктами обвинувачення, пов'язаними з володінням вогнепальною зброєю, босприпасами та наркотиками»²⁰¹¹.

У резонансній справі *State v. Lewis* про стрілянину між бандами *the Black Gangster Disciples* та *the Crips* поблизу школи, детектив поліції – свідок обвинувачення – зробив особливий наголос на тому, що «загалом «вулична банда» – субкультурна група з особливими переконаннями, цінностями, пове-

²⁰⁰⁸ Kirt Douglas Wainwright v. A.I. Lockhart, Director, Arkansas Department of Correction, 80 F.3d 1226 (8th Cir. 1996).

²⁰⁰⁹ Kirt Douglas Wainwright v. A.I. Lockhart, Director, Arkansas Department of Correction, 80 F.3d 1226 (8th Cir. 1996).

²⁰¹⁰ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²⁰¹¹ United States v. Roach, No. 08-3029 (10th Cir. 2009). Appeal from the United States District Court for the District of Kansas.

дінкою, мистецтвом, одягом, письмовими, вербальними та невербальними формами спілкування²⁰¹².

У рішенні у справі *Johnson v. California* зроблено наголос, що «культура в'язничних банд є насильницькою і жорстокою»²⁰¹³. Потрібно з самого початку наголосити, що насильство та крайня жорстокість широко використовуються не лише для залякування ворогів, проте й для «цементування» власних структур, «виховування» лояльності до «братів» та довічної ненависті до ворогів.

Розроблення ієрархії субкультурних норм в американських вуличних та в'язничних бандах є настільки глибоким, що на порядку денному можна поставити великим сумнів, чи поступаються американські в'язничні та вуличні банди радянським та пострадянським в'язничним ієрархіям у регламентуванні життя — як на волі, так і в умовах тотальних інституцій.

Є важливим наголосити, що питання символізму у діяльності банд відображено навіть на рівні закону.

Прикладом може служити Кримінальний кодекс штату Айова (*Iowa Code* § 723 A. 2, 1991): «Для цілей застосування цього Статуту «злочинна вулична банда» визначається як будь-яка діюча організація, об'єднання або група з трьох або більше осіб, формальна чи неформальна, однією з основних цілей якої є вчинення одного або більше кримінальних злочинів, яка має назву, що може бути ідентифікована, або розпізнавальний знак чи символ, і члени якої індивідуально або колективно беруть участь або брали участь у злочинній бандитській діяльності»²⁰¹⁴.

Як можна побачити із законодавчого визначення, банда — це не просто велика кількість членів, ієрархія, розподіл ролей тощо. Це — *назва, розпізнавальний знак або символ*. Банда — це *бренд*, який коштує великих грошей та вимагає значних й довготривалих інвестицій.

Крім того, доказом наскільки субкультура вуличних та в'язничних банд впливає на американську юстицію є те, що навіть в офіційних судових рішеннях нерідко вказується не лише ім'я та прізвище обвинуваченого, проте і його субкультурне «ім'я» у банді, яке має велике репутаційне значення не лише для самого члена банди, проте й і для банди в цілому.

²⁰¹² State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

²⁰¹³ Johnson v. California, 543 U.S. 499 (2005). Certiorari to the United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. No. 03 – 636. Argued November 2, 2004. Decided February 23, 2005.

²⁰¹⁴ State v. Browne, 494 N.W.2d 241 (1992). State of Iowa, Appellee, v. Anthony A. Browne, Appellant. No. 91-1129. Supreme Court of Iowa. December 23, 1992.

Так, в об'єднаній справі *United States v. Smith, Bazemore and Hurtt* на титульному аркуші вказуються відповідні субкультурні «імена»: *Michael Smith, Jr. – a/k/a Mikey, a/k/a Lil Mike, a/k/a Mik; Mark Bazemore – a/k/a Uncle Mark; Timothy Hurtt – a/k/a Uncle Tim, a/k/a Tim*²⁰¹⁵.

Ідеологія

В американській судовій практиці, коли йдеться про доведення фактів вчинення злочинів саме у складі банди, робиться наголос на соціальній небезпеці, що несуть вуличні та в'язничні банди не лише в силу фактів вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів та поширення наркоторгівлі на вулицях, проте й через поширення на дітей та молодь відповідної ідеології, яка вже давно «переросла» кордони кримінальної субкультури.

Так, у справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* сторона обвинувачення наголошувала саме на ідеології *the Bloods*, яка почала рухати різними групами молоді, які копіювали *the Bloods*²⁰¹⁶.

Ідентифікація членів банд: татування, кольори та уніформа

Кольори в діяльності банд мають принципове значення. Невипадково відповідна кінострічка, яка у 1980-х роках була націлена на розкриття проблематики та вирішення гострих соціальних питань діяльності банд, має назву «*Кольори*».

У рішенні у справі *People v. Bento* суд підкреслив, що «між *the Main Street Crips* та *the 84 Swans* була активна ворожнеча. Банда *the Main Street Crips* мала синій колір, а банда *the 84 Swan Blood* – червоний»²⁰¹⁷.

Іноді *the Crips* носять одягу чорного кольору або комбінацію синього та чорного²⁰¹⁸.

У рішенні у справі *United States v. Graham* суд також підкреслив, що одним з основних ідентифікаторів членства у банді є «кольори»²⁰¹⁹. «Як са-

²⁰¹⁵ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Michael Smith, Jr., a/k/a Mikey, a/k/a Lil Mike, a/k/a Mik, Defendant-Appellant. № 16-4746; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Mark Bazemore, a/k/a Uncle Mark, Defendant-Appellant. № 16-4764; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Timothy Hurtt, a/k/a Uncle Tim, a/k/a Tim, Defendant-Appellant. № 16-4765. Appeals from the United States District Court for the District of Maryland, at Baltimore. Argued October 30, 2018. Decided March 27, 2019.

²⁰¹⁶ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰¹⁷ *People v. Bento* (1998). № B108078. Second Dist., Div. Four. Jun 29, 1998. Superior Court of Los Angeles County, No. BA119730, Charles E. Horan, Judge.

²⁰¹⁸ *Ray Charles Davis v. the State of Texas*. Appeal from 299th District Court of Travis County. Jon N. Wisser, Judge Presiding

²⁰¹⁹ *United States v. Graham*, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

мопроголошені *the East Coast Bloods*, члени *the DSBF* воліли носити червоний колір»²⁰²⁰. У цій справі офіцер поліції – свідок обвинувачення – надала свідчення про *the Bloods* та їх зв'язок з *the DSBF*. Вона засвідчила, що «*the DSBF* ідентифікують себе як *the Bloods*. Вона також пояснила, що носіння червоної бандани є «ознакою *the Bloods*», і показала членів банди, які «ідентифікували себе як члени *the Bloods*. З її досвіду, *the Bloods* носять червоне «більшу частину часу, але не весь час»²⁰²¹.

У справі *New Jersey v. Goodman* суд також зробив наголос, що «*the Crips* і *the Bloods* є конкуруючими бандами, кожна з яких використовує певні кольори та мову в якості бандитських символів»²⁰²².

У справі *State v. Taylor* зазначено, що у системі координат вуличних банд «людина може носити колір району для самозахисту або для того, щоб полегшити собі життя»²⁰²³.

Крім кольорів як таких важливе значення має свого роду уніформа, яка має відображати відповідні кольори. Проте дуже часто банди обирають одягу того чи іншого бренду, щоб було легко розпізнати «брата» або ворога, чим часто користуються члени банд-конкурентів.

Так, у рішенні у справі *US Ex Rel. Clemons v. Walls* подано приклад того, як члени банд використовують кольори та одягу своїх ворогів, щоб підібратися ближче та скористатися ефектом неочікуваного нападу: «6 жовтня 1994 року Колумб та Антван Харт йшли до свого будинку, коли Антван помітив чоловіка. Чоловік був одягнений у чорне і мав на голові чорну бейсболку, зсунуту вправо, з написом «*I'm Real*», що вказувало на те, що в цьому районі він був членом банди *the Gangster Disciples*. Чоловік підійшов до Колумба і Антвана ззаду і сказав «*GD*», очевидно, маючи на увазі «*the Gangster Disciples*». Коли чоловік наблизився до Колумба на відстань близько двох футів, він витягнув з-за пояса пістолет і сказав: «Я не *GD*. Ніколи не міг бути *GD*», і вистрілив у Колумба, який впав на землю і помер»²⁰²⁴.

При розгляді справи *US Ex Rel. Clemons v. Walls* сторона обвинувачення викликала офіцера поліції Джона Блура як свідка-експерта для надання

²⁰²⁰ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰²¹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰²² State of New Jersey v. Quran Goodman (2010). Superior Court of New Jersey, Appellate Division. Decided August 09, 2010.

²⁰²³ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

²⁰²⁴ US Ex Rel. Clemons v. Walls, 202 F. Supp. 2d 767 (N.D. Ill. 2002). US District Court for the Northern District of Illinois – 202 F. Supp. 2d 767, May 2, 2002.

свідчень про чиказькі вуличні банди. Зокрема, Блур описав «*фальшиві пранори*» як тактику, коли член банди заходить на територію суперника, видаючи себе за члена конкуруючої банди, щоб виманити його на відкриту місцевість та влаштувати засідку (наприклад, піднявши капелюх на манер конкуруючої банди)»²⁰²⁵.

Дуже часто знаряддям ідентифікації служить бандана, яка звисає з кишені джинсів – блакитна або синя у *the Crips*, червона – у *the Bloods*.

Так, під час розгляду справи *Beasley v. State of Texas* потерпілий показав, що «він та його друзі помітили, що апелянт та його друг були одягнені в джинси, чорну бейсболку *Raiders* та куртку *L.A. Lakers*. Обидва чоловіки також мали *сині бандани*, що звисали з їхніх задніх кишень». Згодом загиблій та апелянт розмовляли та обмінялися номерами пейджерів. Через два дні апелянт зустрівся із загиблим і потерпілим у боулінгу, заманив їх до ізольованого місця, застрелив обох, а потім забрав їхні гроші. Коли прибула поліція, потерпілий повідомив їм, що його він був підстрелений «*by some Crip*»»²⁰²⁶.

Під час розгляду справи *Beasley v. State of Texas* офіцер поліції Грієго пояснив, що один із способів, за допомогою якого члени банди *the Crips* ідентифікують себе, – це їхній розпізнавальний одяг. Він пояснив: «Відомо, що *the Crips* носять синій одяг, такий як сині штани або сорочки, тенісні туфлі, шнурки, бейсболки з логотипом «*Raiders*», куртки з логотипом «*Raiders*», чорні або темно-сині сорочки, в поєднанні з іншим синім одягом». Офіцер поліції Грієго також засвідчив, що «коли *the Crips* були в іншому одязі, разом з іншим синім одягом, вони носили сині ганчірки або бандани на голові або в кишенях»²⁰²⁷.

У справі *United States v. Graham* судом були відзначено, що одним з основних ідентифікаторів членства у банді є бандана відповідного «кольору»: «Питання: Що означає червона бандана? Відповідь: Це означає, що вони дійсно належать до *the Bloods*, що вони є частиною банди, що вони ідентифікують себе як члени *the Bloods*»²⁰²⁸.

У справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* сторона обвинувачення робила наголос на тому, що «*the 36th Street Bang Squad* використовує різні символи

²⁰²⁵ US Ex Rel. Clemons v. Walls, 202 F. Supp. 2d 767 (N.D. Ill. 2002). US District Court for the Northern District of Illinois – 202 F. Supp. 2d 767, May 2, 2002.

²⁰²⁶ Beasley v. State of Texas, 902 S.W.2d 452 (1995). No. 1365-93. Court of Criminal Appeals of Texas, June 28, 1995.

²⁰²⁷ Beasley v. State of Texas, 902 S.W.2d 452 (1995). No. 1365-93. Court of Criminal Appeals of Texas, June 28, 1995.

²⁰²⁸ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

та ідеологію, пов'язані з національною бандою *the Bloods*. Ці прийняті символи включали носіння червоних і чорних вервиць»²⁰²⁹.

Щодо татуювань, то розгляд справи *US Ex Rel. Clemons v. Walls* продемонстрував, яке важливе значення мають татуювання — як для членів банд, так і для цілей доведення членства обвинуваченого у банді: «Блур дав свідчення щодо татуювань, які носили члени *the Black P. Stones*. Під час цих свідчень та після заперечень, заявник був змушений зняти сорочку і стати в центрі залу суду перед присяжними, поки Блур ідентифікував татуювання заявника як такі, що мають відношення до *the Black P. Stones*. Однак ані Блур, ані будь-який інший свідок не показав, що заявник мав татуювання під час пострілу майже за три роки до цього, або не міг іншим чином пов'язати заявника з бандою під час пострілу»²⁰³⁰.

При розгляді справи *US Ex Rel. Clemons v. Walls* «Блур — останній свідок, викликаний Штатом у справі проти заявника, незважаючи на заперечення адвокатів заявника, — дав свідчення щодо: (1) історії двох основних банд у Чикаго — *the Black Gangster Disciples* і *the Black P. Stone Nation*; (2) організаційної структури та ієрархії типової вуличної банди; (3) татуювань, які носили члени *the Black P. Stone Nation*. Зокрема, незважаючи на заперечення адвоката заявника, заявник був змушений розстебнути сорочку перед присяжними, в той час як Блур кружляв навколо нього в залі суду, вказуючи на його татуювання. Як доказ стверджуваного членства заявника у *the Black P. Stone Nation* Блур описав присяжним: (1) п'ятикутну зірку на руці заявника; (2) піраміду з аурою на грудях; (3) камінь на руці; (4) ініціали «B.S» на одній руці; (5) фразу «*Stone Life*» на животі; (6) татуювання у вигляді сльозинки на обличчі заявника. ... Таким чином, заявник стверджує, що: (1) свідчення Блура були представлені спеціально для того, щоб посприяти упередженому ставленню присяжних до банд та їхніх членів; (2) доказової сили свідчень Блура було недостатньо для того, щоб переважити їхній превентивний ефект; (3) через слабкість аргументації державного обвинувачення допущення свідчень Блура ставить під сумнів вердикт присяжних»²⁰³¹.

Важливість татуювань для американських вуличних та в'язничних банд наочно демонструється у рішенні у справі *People v. Brooks*, де обговорювалася

²⁰²⁹ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰³⁰ *US Ex Rel. Clemons v. Walls*, 202 F. Supp. 2d 767 (N.D. Ill. 2002). *US District Court for the Northern District of Illinois* — 202 F. Supp. 2d 767, May 2, 2002.

²⁰³¹ *US Ex Rel. Clemons v. Walls*, 202 F. Supp. 2d 767 (N.D. Ill. 2002). *US District Court for the Northern District of Illinois* — 202 F. Supp. 2d 767, May 2, 2002.

програма «*Operation Fresh Start*», метою якої було видалення татуювань банд у людей, які хотіли розпочати нове життя²⁰³².

Рукоштовання

Не менш важливим елементом субкультури афроамериканських в'язничних банд є рукоштовання.

Те, ще у голлівудських фільмах подається як епатажний кумедний ритуал, насправді має важливе значення. Недотримання його може вартувати застосування фізичного насильства для порушника субкультурних норм: «Рукоштовання *the DSBF* могли виконувати лише члени організації; сторонні, які намагалися це зробити, «*могли бути побиті*»²⁰³³.

Графіті

Величезна кількість графіті на стінах будинків на вулицях – це також один з важливих елементів функціонування банд.

Графіті – це інструмент визначення територій та їх кордонів.

У справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* суд встановив факт, що «на район Крейдок у Портсмуті претендували два «сети» *the Bloods* – *the Bounty Hunter* та *the Nine Tek Gangsters*»²⁰³⁴.

У справі *State v. Taylor* суд наголосив, що «приналежність до банди часто є просто *географічним фактором*»²⁰³⁵.

Відтак, графіті – це забезпечення стабільності здійснення злочинної діяльності та прогнозованості отримання прибутку від неї, що набуває особливого значення у торгівлі наркотиками: «*The DSBF* не соромився демонструвати свою присутність зовнішньому світу. Територія навколо комплексу *South Gwen Cherry* була розмальована графіті-тегами *the DSBF*»²⁰³⁶.

Інтернет та соціальні мережі

Епоха цифрових технологій та глобальних соціальних мереж додала нових можливостей вуличним та в'язничним бандам щодо поширення сво-

²⁰³² The People of the State of Illinois, Appellee, v. Terrence Brooks, Appellant. Docket No. 81624. 01 January 1999. Justice Rathje Opinion filed June 17, 1999.

²⁰³³ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰³⁴ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰³⁵ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

²⁰³⁶ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

їх ідей та вербування нових членів: «Крім того, були свідчення інших свідків з боку уряду про пости обвинувачених у соціальних мережах, в яких часто згадувалося членство обвинувачених у *the Bloods*»²⁰³⁷.

У справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* сторона обвинувачення зробила особливий наголос на появі нових груп, які репрезентують себе як частину *the Bloods*, які формуються саме через вплив інформації, доступної в інтернеті»²⁰³⁸.

«Блимання»

Субкультура афроамериканських в'язничних та вуличних банд, як було наголошено вище, характеризується найвищим ступенем символізму і театральності.

У переліку ритуалів особливе місце посідає «блимання» (*flashing*): «У *the DSBF* були особливі знаки для рук. Ручні знаки *the DSBF* мали символізувати велику літеру «B», малу «B» та «*East Side*», що означало «Східне узбережжя *Bloods*»²⁰³⁹.

«Блимання», або «підкидання» — це ручні знаки, за допомогою яких члени банди ідентифікують себе або демонструють свою приналежність. Той, хто подає знаки («блимає»), підтримує відповідну банду або є її членом. Більшість афроамериканських і мексиканських банд використовують ці символи. Багато з них стали частиною популярної культури, особливо в афроамериканській культурі хіп-хопу.

«Підкидання» знаку банди руками є однією з найвідоміших і найочевидніших форм «заяви» або констатації приналежності до банди. Воно використовується в багатьох ситуаціях, коли інші ідентифікатори можуть бути неможливими або недоречними, а також може показати, що член банди перебуває в цьому районі для «ведення справ», а не просто проїжджає повз. Зазвичай, ці знаки складаються з пальців однієї або обох рук у певний символ або літеру.

У справі *Davis v. the State of Texas* суд зробив акцент на провокативній поведінці потерпілого: «Жертву бачили в житловому комплексі в червоному одязі, він «викидав» ручні знаки банди *the Bloods*»²⁰⁴⁰

²⁰³⁷ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰³⁸ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰³⁹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁴⁰ Ray Charles Davis v. the State of Texas. Appeal from 299th District Court of Travis County. Jon N. Wisser, Judge Presiding

Ручні знаки також можуть слугувати для передачі більш конкретної інформації, наприклад, про те, яку групу вони представляють у більшому альянсі або в яких діях вони беруть участь зараз. Іноді вони показуються тільки тоді, коли член банди перебуває у розшуку.

Багато з цих жестів дуже схожі на інші поширені жести, і це може викликати плутанину серед членів конкуруючих банд та офіцерів поліції.

На те, що це не просто частина субкультури, вказує судова практика.

Так, у рішенні у справі *State v. Johnson* суд вказав у рішенні: «Приблизно за 9 місяців до стрілянини [офіцер поліції] заарештував двох членів банди *the Crips*, які переслідували заявника Джонсона. Заявник не вчинив жодного правопорушення і не був заарештований. Проте на місці арешту заявник «блимнув» тим, що характеризується як «бандитські знаки», перед членами банди *the Crips*, поведився хвалькувато і сказав двом членам банди *the Crips*, щоб вони більше не заходили на «територію» *the Black Gangster Disciples*; і що пізніше заявник з гордістю сказав йому, що він був членом *the Black Gangster Disciples*»²⁰⁴¹.

На вказані вище обставини судом було зроблено акцент і в мотивувальній частині відповідного судового рішення: «У цій справі докази довели, що зв'язок заявника Джонсона з *the BGD* був також мотивацією його стрілянини у членів конкуруючої банди. Під час судового розгляду було надано докази того, що він був пов'язаний з *the BGD*, а жертви були членами конкуруючої банди – *the Crips*. Докази встановили, що заявник Джонсон брав активну участь у захисті «території» *the BGD* від вторгнення членів *the Crips* приблизно за 9 місяців до стрілянини у цій справі. Він був відповідальним за арешт двох членів *the Crips*, під час арешту «блимав» перед ними знаками банди та попереджав їх триматися подалі від території *the BGD*, а пізніше похвалився офіцеру, який проводив арешт, що він є членом *the BGD*»²⁰⁴².

У рішенні у справі *United States v. Graham* суд також надав правову оцінку тому що одним з основних критеріїв членства у банді банди є ручні знаки, які вони «викидають»²⁰⁴³.

У справі *the State of South Carolina v. Price* сторона обвинувачення представила докази, вилучені з квартири апелянта, як частину своєї теорії про те, що апелянт був членом *the Bloods*, включаючи фотографії апелянта та

²⁰⁴¹ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

²⁰⁴² State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

²⁰⁴³ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

інших чоловіків, які «викидають» ручні знаки *the Bloods* і носять кольори *the Bloods*»²⁰⁴⁴.

У згаданій вище справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* сторона обвинувачення робила наголос на тому, що «*the 36th Street Bang Squad* використовує різні символи та ідеологію, пов'язані з національною бандою *the Bloods*. Ці прийняті символи включали використання різних ручних знаків, які використовували *the Bloods*»²⁰⁴⁵. «Детектив Сейлз показав численні фотографії апелянта, на яких були зображені інші члени *the 36th Street Bang Squad*, одягнені в кольори і символи банди *the Bloods*, а також ті, хто «виблискував» різні ручні сигнали банди»²⁰⁴⁶.

«Повага»

Категорія поваги має важливе значення у субкультурі вуличних та в'язничних банд.

Повагу здобувають, роблячи щось, що інші сприймають як прояв лояльності або «*готовність до роботи*».

Повагу можна здобути насильницькими діями.

«*Кинути*» когось, тобто виявити неповагу, є найбільшою образою.

Якщо члену банди виявляють неповагу, він повинен відповісти або втратити повагу²⁰⁴⁷.

У справі *United States v. Wilson and Williamson* суд надав оцінку субкультурним нормам банди *the Bloods* в аспекті категорії «неповаги»: «Якщо хтось з *the Crips* не поважає члена банди, то ти повинен розібратися з ним, тобто напасти на нього або, можливо, вистрілити у його, оскільки не зробити цього *вважалося б слабкістю*»²⁰⁴⁸.

«*Неповага*» може бути наслідком того, що хтось стріляє по машині, або це може бути незначний прояв, наприклад, суворий погляд або розмахування кольорами іншої банди²⁰⁴⁹.

²⁰⁴⁴ The State of South Carolina v. Price. Opinion No. 26139. Appeal From Richland County. Reginald I. Lloyd, Circuit Court Judge. Heard March 22, 2006. Filed April 17, 2006.

²⁰⁴⁵ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰⁴⁶ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰⁴⁷ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

²⁰⁴⁸ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

²⁰⁴⁹ State v. Taylor. 892 P.2d 697 (1995). 133 Or. App. 503. Court of Appeals of Oregon. Argued and submitted November 28, 1994. Decided March 22, 1995. Reconsideration allowed May 24, 1995.

При розгляді справи *US v. Huskey* присяжні заслухали докази того, що члени *the United Blood Nation* повинні відповідати насильством на публічні прояви неповаги²⁰⁵⁰.

«Прийиження»

Субкультура афроамериканських вуличних та в'язничних банд нерозривно пов'язана з хіп-хоп культурою та відповідним музичним стилем, який всіляко підкреслює клановість банд, ворожнечу між ними, залучення їх до наркоторгівлі та водночас неодмінно порушує питання соціальної нерівності, расизму та порушення прав афроамериканців.

Проте водночас велика частка хіп-хоп творчості — це інструмент пропаганди, демонстрації успіхів банди та її величі, зворотною стороною чого є прийиження ворогів з конкуруючих банд. Без таких *ритуалів прийиження* підтримання соціального статусу банди у суспільстві просто не уявляється, так само як не уявляється вербування нових членів банд з числа школярів та молоді.

Проте суто кримінологічна проблема полягає у тому, що в системі субкультурних координат за «*прийиженням*» йде «*образа*», а за «*образою*» має слідувати відповідна реакція, і, як правило, у формі демонстративного розстрілу кривдника за участі або за присутності інших членів банди. Інакше, член банди, якого «*прийизили*», втрачає свій високий соціальний статус у банді та на вулиці, а разом з ним «*прийиження*» зазначає і сама банда.

Відповідний аспект відображено у судовій практиці: «Наприкінці вечірки один з членів *the Gangster Disciples* виконав реп-пісню, яка прийижувала *the Vice Lords*. Потім один з членів *the Vice Lords* виконав реп-пісню, яка прийижувала *the Gangster Disciples*», за результатами чого і сталося вбивство члена конкуруючої банди²⁰⁵¹.

У рішенні у справі *United States v. Graham* судом надавалася правова оцінка фактам, що «члени угруповання часто вихваляли *the DSBF* у мережі *Facebook* та прийижували конкуруючу банду. У повідомленні, яке виявилось пророчим, член *the DSBF* попередив обвинуваченого: «Не виставляйте це лайно у всіх своїх статусах на *Facebook*. Федерали дивляться це лайно»²⁰⁵².

²⁰⁵⁰ *US v. Huskey*. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

²⁰⁵¹ *State v. Lewis*, 514 N.W.2d 63 (1994). No. 93-157. Supreme Court of Iowa. March 23, 1994.

²⁰⁵² *United States v. Graham*, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

Хіп-хоп культура: «Been spendin' most their lives livin' in a gangsta's paradise»

В контексті проблематики, що досліджується, питання впливу музики та музичних стилів на функціонування вуличних та в'язничних банд не можна недооцінювати.

Так, у справі *Taybron v. Commonwealth of Virginia* сторона обвинувачення робила особливий наголос на впливі гангстерської музики на появу нових молодіжних кримінальних груп, які репрезентують себе як частину *the Bloods*²⁰⁵³.

Початок 1990-х років – це глобальний вибух гангстерської музики, яка поширила свій вплив на майже усі країни світу, включаючи пострадянські країни. Всесвітньо відома пісня репера *Coolio* під назвою «*Gangsta's Paradise*» стала на довгі роки – і до сьогодні – візитною карткою субкультури та ідеології вуличних та в'язничних банд у Сполучених Штатах Америки, яка відкрито озвучила принципи функціонування банд, питання членства у бандах, ідеології та реакції на «образу»: «*Я ніколи не переходив дорогу людині, яка цього не заслуговувала. Проте це нечувано, щоб зі мною поводилися, як з панком. Думай, що говориш і де ходиш, а то тебе і твоїх друзів обведуть крейдою*».

Gangsta rap є суб-жанром реп-музики, що передає культуру та цінності, характерні для вуличних та в'язничних банд. Піонерами *gangsta rap*, що з'явився наприкінці 1980-х років, були *Schoolly D* з Філадельфії та *Ice-T* з Лос-Анджелеса. Пізніше він поширився у Каліфорнії з такими виконавцями, як *N.W.A* і *Tupac Shakur*. У 1992 році *gangsta rap* завдяки продюсеру і реперу *Dr Dre* та реперу *Snoop Dogg* набув широкої популярності.

Відверта природа текстів *gangsta rap* зробила його дуже суперечливим.

Gangsta rap неодноразово звинувачували у пропаганді порушення громадського порядку та злочинності, особливо нападів, вбивств та торгівлі наркотиками, а також жінконенависництва, гомофобії, безладних статевих зв'язків та матеріалізму.

Також точаться суперечки щодо причинно-наслідкового зв'язку між *gangsta rap* та насильницькою поведінкою. Дослідження, проведене Центром профілактичних досліджень Тихоокеанського інституту досліджень і оцінки у Берклі (Каліфорнія) показало, що молоді люди, які слухають реп і хіп-хоп, більш схильні до зловживання алкоголем і вчинення насильницьких дій²⁰⁵⁴.

²⁰⁵³ Floyd Taybron, s/k/a Floyd L. Taybron v. Commonwealth of Virginia. Court of Appeals of Virginia. From the Circuit Court of the City of Hampton. Opinion by Judge Larry G. Elder. January 11, 2011.

²⁰⁵⁴ NPR (2006). Study: Rap Music Linked to Alcohol, Violence. Archived from the original on February 12, 2019. Retrieved February 10, 2019. Source – www.npr.org/2006/05/08/5390075/study-rap-music-linked-to-alcohol-violence

Критики *gangsta rap* вважають, що він прославляє і заохочує злочинну поведінку і може бути принаймні частково винен в існуванні вуличних банд²⁰⁵⁵. Ті, хто підтримують або принаймні менш критично ставляться до *gangsta rap*, вважають, що злочинність на вулиці здебільшого є реакцією на бідність і що *gangsta rap* лише відображає реальність життя нижчого класу.

Багато хто вважає, що звинувачення *gangsta rap* у злочинності є формою невинуватеної моральної паніки. Багато з тих, хто вважає, що *gangsta rap* не несе відповідальності за соціальні негаразди, критикують те, як багато виконавців *gangsta rap* навмисно перебільшують своє кримінальне минуле заради вуличного авторитету.

Gangsta rap також підняв питання про те, чи є він захищеною свободою слова відповідно до Першої поправки до Конституції США, оскільки тексти пісень можуть виражати насильство та містити реальні погрози.

У справі *Elonis v. United States* Верховний Суд США постановив, що для засудження особи за використання погрозливих слів у реп-пісні необхідна наявність умислу, тобто наміру вчинити конкретний злочин²⁰⁵⁶.

Справа *Elonis v. United States* стосувалася погроз насильства у реп-піснях, написаних репером Ентоні Елонісом та порушувала питання наступне питання: чи вимагає засудження за погрози іншій особі за межами штату доведення суб'єктивного наміру погрозувати, чи достатньо показати, що «розумна людина» розцінила б заяву як «погрозливу». Це був перший випадок, коли суд розглядав справу, що стосувалася справжніх погроз та меж свободи слова у соціальних мережах.

Ентоні Елоніс закінчив пост такою заявою: *«Мистецтво полягає в тому, щоб розширювати межі. Я готовий сісти до в'язниці за свої конституційні права. А ви?»*. Тижнем пізніше Елоніс написав ще пости. Вказані дії призвели до того, що велике журі присяжних висунуло Елонісу звинувачення за п'ятьма пунктами погроз його дружині, яка живе окремо, працівникам і відвідувачам парку, місцевим органам правопорядку, агенту ФБР та іншим особам²⁰⁵⁷.

В окружному суді Елоніс подав клопотання про зняття обвинувачення, оскільки не було доведено, що він мав намір комусь погрозувати. Його клопотання було відхилено. Він попросив присяжних вказати, що «уряд повинен довести, що він мав намір передати реальну загрозу», що також

²⁰⁵⁵ Fox News (2003). Is Gangsta Rap Hurting America's Children? Published November 14, 2003. Source – www.foxnews.com/story/is-gangsta-rap-hurting-americas-children

²⁰⁵⁶ *Elonis v. United States*, 575 U.S. 723 (2015).

²⁰⁵⁷ CNN (2019). Hip-hop wants Supreme Court to rule, again, on when threatening to kill constitutes art. By Elliott C. McLaughlin. March 19, 2019. Source – <https://edition.cnn.com/2019/03/14/us/first-amendment-rappers-supreme-court-elonis/index.html>

було відхилено. Його визнали винним за останніми чотирма з п'яти пунктів обвинувачення і засудили до 44 місяців ув'язнення і 3 років умовного звільнення під наглядом. Елоніс безуспішно подав апеляцію до Третього округу.

Згодом він подав скаргу до Верховного Суду США, посилаючись на відсутність будь-яких спроб продемонструвати намір погрожувати і на права, передбачені Першою поправкою.

1 червня 2015 року Верховний суд США скасував засудження Елоніса рішенням (вісім проти одного), зазначивши: «Засудження Елоніса не може бути залишено в силі. Присяжні були проінструктовані, що уряд повинен був довести лише те, що розсудлива людина розцінила б повідомлення Елоніса як погрози, і це було помилкою. Федеральна кримінальна відповідальність, як правило, не ґрунтується виключно на результатах діяння без урахування психічного стану обвинуваченого. Протиправне діяння має бути усвідомленим, щоб бути злочинним»²⁰⁵⁸.

Навпаки, у справі репера Джамила Нокса предметом кримінального переслідування була пісня у стилі *gangsta rap* під назвою «F*** the Police» невдовзі після того, як його заарештували за звинуваченнями у зберіганні зброї та наркотиків у Пітсбурзі²⁰⁵⁹.

25-річний репер Нокс, відомий під псевдонімом *Mayhem Mal*, та його приятель *Rashee Beasley*, він же *Soulja Beaz*, були заарештовані у 2012 році після того, як поліція знайшла в їхній машині кілька пакетиків героїну, пістолет і 1489 доларів США²⁰⁶⁰.

Поки Нокс та Біслі чекали на суд, вони створили реп-пісню «F*** the Police» та виклали відео у соціальні мережі. Якщо Елоніс закликав до насильства в абстрактній формі, іноді вказуючи на те, що він випробовує межі свободи слова, то Нокс і Біслі були конкретними.

Вони називали *поіменно* поліцейських, які їх заарештовували, вихвалялися знанням їхнього розкладу та описували насильство, до якого вони готові були вдаватися. Пісня закінчується словами Нокса: «*Let's kill these cop cuz they don't do us no good. Pullin' your Glock out cause I live in the hood*».

Один з офіцерів поліції звільнився з поліції та переїхав. Інший офіцер поліції знайшов відео «*дуже небезпечним*», що змусило його побоюватися за

²⁰⁵⁸ *Elonis v. United States*, 575 U.S. 723 (2015).

²⁰⁵⁹ U.S. Attorneys (2024). Fentanyl Trafficker Who Attempted to Retaliate Against and Intimidate Witnesses Sentenced to More than 24 Years in Federal Prison. Western District of Pennsylvania. Press Release. Source – www.justice.gov

²⁰⁶⁰ CNN (2019). Hip-hop wants Supreme Court to rule, again, on when threatening to kill constitutes art. By Elliott C. McLaughlin. Tue March 19, 2019. Source – <https://edition.cnn.com/2019/03/14/us/first-amendment-rappers-supreme-court-elonis/index.html>

свою безпеку і безпеку своєї сім'ї. Він навіть взяв відпустку та попросив державну охорону.

Нокс був визнаний винним за двома пунктами терористичних погроз і двома пунктами залякування свідків, що було підтримано апеляційними судами, в тому числі Верховним Судом Пенсильванії. Суд першої інстанції постановив, що пісня становила *«реальну загрозу для жертв»* і не підлягала захисту Першою поправкою до Конституції.

У справі *Pennsylvania v. Knox* навіть суд прямо у судовому рішенні вказав, що він повинен *«відтворити текст пісні повністю без змін, хоча текст містить образи насильства та численні ненормативну лексику»*:

*Якщо хочеш яловичини, ми можемо битися ...
У мене є стволи, щоб трясати довбані вулиці ...
Ви, брудні суки, більше не зазіхнете на моє багатство ...
Це вже не гетто, до біса поліцію і суперзірку!
Брудні суки більше не стукатимуть у мої двері!
До біса поліцію!²⁰⁶¹*

Під час судового розгляду у суді першої інстанції Нокс повторив своє твердження про те, що відео було висловлюванням, захищеним Конституцією, а також стверджував, що не було достатніх доказів того, що він мав необхідний умисел для здійснення терористичних погроз та залякування свідків, оскільки він нібито не знав, що відео буде розміщено в Інтернеті.

Суд першої інстанції відхилив ці вимоги.

Що стосується Першої поправки, то суд першої інстанції постановив, що пісня становила *«справжню погрозу, спрямовану проти жертв»*; таким чином, суд дійшов висновку, що вона не є захищеною.

У провадженні у Верховному Суді Пенсильванії Нокс заперечував, що мав намір погрожувати поліції та стверджував, що вважає себе поетом, музикантом і артистом: *«Реп-музика слугує мені засобом самовираження, самореалізації, отримання економічної вигоди, викликає гордість і повагу з боку однолітків, а також дозволяє висловлюватися з суспільних питань, включаючи насильство з боку поліції, від мого імені та від імені інших осіб»*²⁰⁶².

²⁰⁶¹ Commonwealth of Pennsylvania, Appellee v. Jamal Knox, Appellant. J-83-2017. Supreme Court of Pennsylvania, Western District. Appeal from the Order of the Superior Court. Argued November 28, 2017. Decided August 21, 2018.

²⁰⁶² Commonwealth of Pennsylvania, Appellee v. Jamal Knox, Appellant. J-83-2017. Supreme Court of Pennsylvania, Western District. Appeal from the Order of the Superior Court. Argued November 28, 2017. Decided August 21, 2018.

Верховний Суд Пенсильванії наголосив, що право на вираження поглядів *«не є абсолютними»*. Конституція допускає обмеження свободи слова на основі змісту в певних обмежених сферах, коли таке мовлення *«має настільки незначну соціальну цінність як крок до істини, що будь-яка вигода, що може бути отримана від нього, явно переважає суспільний інтерес до порядку та моралі»*²⁰⁶³.

Верховний Суд Пенсильванії наголосив, що слова пісні не просто висловлюють невдоволення відносинами між поліцією та громадою або загальну ворожість до поліції. Вони не містять політичних, соціальних чи академічних коментарів, не є сатиричними чи іронічними. Скоріше, вони в основному зображують насильство по відношенню до поліції, нібито через втручання правоохоронців у життя заявників. У зв'язку з цим вони включають недвозначні погрози з такими заявами, як: *«Давайте вб'ємо цих копів, тому що вони не роблять нам нічого доброго»* і *«Весь цей відділ може отримати»*.

Верховний Суд Пенсильванії підкреслив, що «тексти пісень також виражають усвідомлення того, що вони виходять за межі фантастики чи вигадки»: «Апелянт детально описує, як він має намір вбити цих офіцерів. Таким чином, текст пісні є водночас погрозливим і дуже персоналізованим щодо жертв»²⁰⁶⁴.

Нарешті, як наголосив Верховний Суд Пенсильванії, текст пісні свідчить про те, що Апелянт знає особи конфіденційних інформаторів і планує вбити принаймні одного з них з пістолета *Glock*.

Верховний Суд США відмовив у перегляді справи у квітні 2019 року.

Підсумовуючи викладене вище, можна сказати, що американська *gangsta rap* культура допомогла не лише поширити субкультуру вуличних та в'язничних банд. На додаток *gangsta rap* культура сформулювала *«ідеологію вулиці»*, яка тотальна суперечить ідеології, що «нав'язується зверху білими чоловіками» у «білому суспільстві»: *«Подивіться, в яку ситуацію вони мене загнали. Я не можу жити нормальним життям, мене виростила вулиця. Тож я мушу бути з бандою в капюшоні»* (*Coolio, «Gangsta's Paradise»*).

Наскільки поширився вплив *gangsta rap* культури на глобальному рівні – відповіддю на це може служити факт, що саме репер *Snoop Dogg*, один з «батьків» *gangsta rap*, ніс у Парижі олімпійський вогонь, ставши фактично головною медіа-фігурою Олімпіади 2024 року.

²⁰⁶³ Commonwealth of Pennsylvania, Appellee v. Jamal Knox, Appellant. J-83-2017. Supreme Court of Pennsylvania, Western District. Appeal from the Order of the Superior Court. Argued November 28, 2017. Decided August 21, 2018.

²⁰⁶⁴ Commonwealth of Pennsylvania, Appellee v. Jamal Knox, Appellant. J-83-2017. Supreme Court of Pennsylvania, Western District. Appeal from the Order of the Superior Court. Argued November 28, 2017. Decided August 21, 2018.

Наведені вище приклади не є поодинокими, і час від час ЗМІ сповіщають про випадки затримання тих чи інших реп-співаків за підозрою у членстві та діяльності вуличних та в'язничних банд, без чого, власне, професійна музична кар'єра, як правило, не може бути успішною

Так, 11 грудня 2024 року 25-річний репер Куандо Рондо (справжнє ім'я Тікіан Террел Боумен) був засуджений після того, як на початку 2024 року визнав себе винним у змові з метою збуту наркотиків та участі у злочинній діяльності вуличних банд. Наприкінці 2023 року, після внесення застави у розмірі 100 тис. доларів США та перебування під домашнім арештом, він уклав угоду про визнання вини, що значно скоротило його потенційний термін ув'язнення²⁰⁶⁵.

Злочинна діяльність на вулицях

У справі *United States v. Graham* судом було дуже простими словами сформульовано сутність злочинної діяльності вуличної банди, що належала до «парасольки» *the Bloods*: «Обвинувачені оскаржують свої засудження та відповідні вирoki за вчинення численних злочинів у зв'язку з членством у банді з Майамі – *the Dub Street Blood Family*. Упродовж майже двох десятиліть ця банда діяла в громаді й тиранізувала її за допомогою наркоторгівлі. Коли наркотики не приносили достатнього прибутку, її члени вдавалися до збройних пограбувань. А коли члени банди переходили межу або конкуренти зазіхали на територію банди, її члени без вагань вбивали»²⁰⁶⁶.

З іншого доку, доволі стереотипне уявлення про американські в'язничні та вуличні банди як про групи молодиків, які *inodi* вчиняють здебільшого злочини один проти одного та торгують наркотики є вельми далеким від реальності.

У справі *State v. Johnson*, у центрі якої була стрілянина між бандами поблизу школи, суд зробив принциповий та особливий наголос на тому, що «цiлями цих банд є торгівля наркотиками та вчинення насильницьких злочинів»²⁰⁶⁷.

Більше того, з огляду на кількість членів, асоційованих членів та помічників в'язничних банд у США, вони вельми суттєво впливають на криміногенну ситуацію та систему правосуддя у країні.

²⁰⁶⁵ Brown, P. (2024). Quando Rondo Receives Federal Prison Sentence for Drug Conspiracy and Gang Activity. Vibe. December 12, 2024.

²⁰⁶⁶ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁶⁷ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

Останнє ілюструють справи *Weathersby v. Morris* та *State v. Gilmore*, де суд визнав допустимим імперативний відвід прокурором потенційних присяжних з числа афроамериканців. Прокурор вважав, що вони можуть зазнати залякування з боку *the Black Guerilla Family*, банди ув'язнених-афроамериканців (обвинувачений був звинувачений у вбивстві ув'язненого, і прокурору було відомо, що члени *the Black Guerilla Family* були умовно-достроково звільненими в географічному районі, де проходив судовий процес)²⁰⁶⁸.

Можна ще раз згадати і кінострічку «Кольори» зі сценою, коли новий поліцейський в районі намагався допитати афроамериканку – очевидця розстрілу бандою *the Crips* з мінівена вечірки за участі членів *the Bloods*, і очевидець категорично відмовлялася пригадувати обставини подій, на що більш досвідчений поліцейський наголосив своєму молодому колезі: «Залиши її. Її тут жити».

Під час розгляду справи *Beasley v. State of Texas* офіцер поліції – свідок обвинувачення – підкреслив, а суд відобразив це у судовому рішенні, що «*the Crips* – це чорна вулична банда, яка «віддана спільній меті та займається насильницькою та іншою злочинною діяльністю»²⁰⁶⁹. «Їхньою метою є насильство, злочинна діяльність, така як торгівля наркотиками, пограбування, залякування свідків»²⁰⁷⁰.

У справі *State v. Browne* розглядалася ситуація, коли декілька членів *the Black Gangster Disciples* вступили в перепалку з Дьюї Лампом, людиною, пов'язаною з конкуруючою бандою. Ламп жбурнув велосипед у стіну будинку, де збиралися *the Black Gangster Disciples*. Після цієї сутички кілька *the Black Gangster Disciples*, включаючи обвинуваченого та Бадді Блека, попрямували до будинку Лампа. Прибувши до будинку Лампа, Бадді Блек, озброєний пістолетом, підійшов до вікна. Коли в полі зору з'явилася фігура, хтось із членів банди вигукнув «накрый суку». Тоді Блек вистрілив зі свого пістолета. Куля влучила у матір Дьюї Лампа, пробивши їй легеню»²⁰⁷¹.

Справа *State v. Lewis* також містить приклад конфлікту між різними бандами саме на волі.

Так, між 01:00 та 02:00 годинами 12 серпня 1992 року було здійснено кілька пострілів у будинок Бренді Мейсон, розташований у районі, який на той час був територією банди *the Black Gangster Disciples*. Були представлені

²⁰⁶⁸ *State v. Gilmore*, 103 N.J. 508 (1986). 511 A.2d 1150. The Supreme Court of New Jersey. Argued February 19, 1986. Decided July 16, 1986.

²⁰⁶⁹ *Beasley v. State of Texas*, 902 S.W.2d 452 (1995). No. 1365-93. Court of Criminal Appeals of Texas, June 28, 1995.

²⁰⁷⁰ *Beasley v. State of Texas*, 902 S.W.2d 452 (1995). No. 1365-93. Court of Criminal Appeals of Texas, June 28, 1995.

²⁰⁷¹ *State v. Browne*, 494 N.W.2d 241 (1992). *State of Iowa, Appellee, v. Anthony A. Browne, Appellant*. No. 91-1129. Supreme Court of Iowa. December 23, 1992.

докази членства Льюїса у *the Vice Lords* — угрупованні, яке конкурує з *the Black Gangster Disciples*. На суді Льюїс то визнавав, то відмовлявся, то знову підтверджував, що він був членом *the Vice Lords*²⁰⁷².

Справа *State v. Johnson* була резонансною в аспекті того, що стрілянина між бандами відбулася у публічному місці, а саме поблизу школи, що зумовило призначення злочинцями максимальних строків покарання, що, в свою чергу, служило підставою

Так, 13 березня 1990 року Антуан Джонсон зробив кілька пострілів з пістолета по двох автомобілях, якими керували Марвін Джонс та Тайфа Гріффіт, члени *the Crips*, яке конкурувало з *the Black Gangster Disciples*. Він обстріляв інший автомобіль, за кермом якого був Джермейн Скотт. Інцидент стався перед початковою школою під час шкільних занять. Вже за три дні прокурор округу Кінг звинуватив заявника Джонсона за двома пунктами нападу першого ступеня — в обох випадках із застосуванням летальної зброї²⁰⁷³.

За результатами розгляду справи суд встановив наступні фактичні обставини справи та зробив наступні правові висновки: 1) Антуан Джонсон — відомий член вуличної банди *the Black Gangster Disciples*. Його членство в цій банді передувало нападам; 2) Жертви були членами вуличної банди *the Crips*, а банди *the Crips* та *the Black Gangster Disciples* є конкуруючими організаціями; 3) Цілями цих банд є торгівля наркотиками та вчинення насильницьких злочинів; 4) У структурі *the Black Gangster Disciples* існує ієрархія між її членами. Член банди підвищує свою позицію в цій ієрархії та зміцнює свій статус шляхом вчинення насильницьких дій проти членів конкуруючого угруповання; 5) Антуан Джонсон вчинив ці напади на членів конкуруючих банд, намагаючись утвердити домінування *the Black Gangster Disciples* над *the Crips* та просунути свою власну позицію в організації *the Black Gangster Disciples*; 6) Вплив нападів обвинуваченого вийшов далеко за межі запланованих жертв; 7) Обвинувачений відкрив вогонь по членах банди безпосередньо біля державної початкової школи, де проходили заняття; 8) Внаслідок дій обвинуваченого діти стали боятися ходити до школи, а батьки — побоюватися, що їхні діти були у небезпеці, перебуваючи в школі; 9) Відповідач вторгся до зони безпеки громади²⁰⁷⁴.

У справі *State of South Carolina v. Price* предметом розгляду була ситуація, коли 6 грудня 2002 року братство «*Alpha Phi Alpha*» влаштувало вечірку в

²⁰⁷² State v. Lewis, 514 N.W.2d 63 (1994). No. 93-157. Supreme Court of Iowa. March 23, 1994.

²⁰⁷³ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

²⁰⁷⁴ State v. Johnson, 124 Wn.2d 57 (1994). 873 P.2d 514. No. 60583-1. The Supreme Court of Washington, En Banc. May 26, 1994.

клубі. Під час вечірки сталася сутичка між конкуруючими бандами *the Bloods* і *the Crips*. Апелянт, який визнав свою приналежність до *the Bloods*, і Смоллз, член *the Crips*, зіткнулися один з одним. Близько 02:00 ночі 07 грудня вечірка закінчилася. Райан Брукс дістав зі своєї машини напівавтоматичний пістолет, щоб захистити себе, а апелянт дістав зі своєї машини пістолет для захисту, поки його друзі перераховували гроші, зібрані біля дверей того вечора. Деррік Уотсон дав свідчення, що близько 02:00 ночі Смоллз попросив у нього пістолет, проте у Уотсона його не було. Брукс бачив, як апелянт і Смоллз розмовляли в клубі. Він показав, що апелянт потягнувся до свого поясу, а Смоллз кинувся на апелянта; двоє чоловіків боролися за пістолет апелянта. Під час боротьби пістолет був направлений на Брукса, який вистрілював зі свого пістолета і застрелив Смоллза. Вистрілюючи, Брукс вибіг з клубу і почув нові постріли»²⁰⁷⁵.

Рішення у справі *United States v. Graham* – це свого роду енциклопедія злочинної діяльності вуличних банд, яке доцільно подати у значному обсязі²⁰⁷⁶.

Так, у рішенні у справі *United States v. Graham* суд наголосив, що «до 2017 року *the DSBF* переважно продавала крек та марихуану, але її члени регулярно працювали разом для скоєння інших злочинів, таких як збройні пограбування. Члени угруповання не цуралися насильства. Члени угруповання рекламували вогнепальну зброю та використовували її, вбиваючи членів конкуруючих банд і «чужинців». Іноді вони навіть стріляли у своїх членів за порушення правил *the DSBF*»²⁰⁷⁷.

Злочинна діяльність *the DSBF* підпадала під три широкі категорії: (1) наркотики; (2) збройні пограбування; (3) вбивства²⁰⁷⁸.

The DSBF контролював продаж наркотиків – переважно креку та марихуани – у комплексі *South Gwen Cherry*. Наркотики були фінансовим двигуном угруповання, і багато рішень ухвалювалися з огляду на цю реальність. Тільки члени *the DSBF* могли продавати у *South Gwen Cherry*, і вони робили це «щодня» позмінно. Сторонні особи повинні були отримувати дозвіл на продаж наркотиків. Пані Хаузер засвідчила, що з 2015 року вона почала постачати *the DSBF* – через Гласса, Брайанта, Грема та Вокера – наркотики,

²⁰⁷⁵ The State of South Carolina v. Price. Opinion No. 26139. Appeal From Richland County. Reginald I. Lloyd, Circuit Court Judge. Heard March 22, 2006. Filed April 17, 2006.

²⁰⁷⁶ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁷⁷ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁷⁸ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

які банда продавала у *South Gwen Cherry*. Вона також повідомила, що Брайант постачав наркотики для *the DSBF*²⁰⁷⁹.

Коли справа доходила до продажу наркотиків, «у кожного була своя позиція». Внизу ієрархічної «драбини» були «наглядачі», які попереджали групу, якщо бачили конкурентів або поліцію в цьому районі. Члени угруповання могли перейти від *watch out* до *bomb man* — посади, яка вимагала від них зберігання наркотиків. У них також був *gunman*, який був членом групи, який мав вогнепальну зброю для захисту групи²⁰⁸⁰.

Типова операція з продажу наркотиків відбувалася наступним чином.

The DSBF мав би щонайменше «вафтового» і «санера». Наркотики знаходилися в непомітній сумці («*the bomb*»), схожій на мішок для сміття або пакет з-під чіпсів. Коли клієнт замовляв наркотики, *bomb man* брав гроші та йшов до нього, щоб встановити «*the bomb*». Потім *bomb man* повертався до клієнта, щоб доставити наркотики. Сержант Келлі так само описала операції з наркотиками, які здійснювала її команда під час контрольованих закупівель²⁰⁸¹.

Крім того, Граймз розповів присяжним про фінанси наркобізнесу *the DSBF*. Порція креку («*rock*») продавалася за 5 доларів, а його комісійні становили 20%. У вдалий день Граймс клав до кишені 500 доларів, а в невдалий — 250 доларів. У середньому *the DSBF* продавали 21 грам креку щодня. Однак, як і на всіх ринках, продажі наркотиків іноді зростали, а іноді падали. Починаючи з 2016 року, продажі знизилися. Наркобізнес *the DSBF* значно зменшився, поставки стали ненадійними, а покупці перестали приходити. Тож, як і будь-який інший учасник ринку, *the DSBF* вирішив диверсифікувати свою діяльність, щоб отримати інші джерела доходу. Це означало звернення до пограбувань²⁰⁸².

«Присяжні дізналися про збройні пограбування *the DSBF* переважно від Граймса, який у відповідь на запитання захисника заявив: «Я — грабіжник». Граймс показав, що був заарештований за чотири пограбування, але скоїв понад 25 пограбувань; в якийсь момент він перестав рахувати. Перше пограбування Граймса з бандою датується його вступом до *the DSBF* у 2010 році, коли він разом з Глассом (та іншими особами, які не є обвинуваченими у цій справі) намагалися пограбувати наркоторговця. Під час цієї спроби по-

²⁰⁷⁹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸⁰ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸¹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸² United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

грабування Граймс вистрілив з пістолета, наданого йому Родрігесом, щоб показати, що з ними *«не граються, і ми будемо стріляти»*²⁰⁸³.

«Після свого першого пограбування у 2010 році Граймс постійно скоював збройні пограбування разом з *the DSBF* (*«переважно щодня»*). Він назвав Хейза одним із членів банди, який часто приєднувався до нього у цих рейдах. Вогнепальну зброю для пограбувань надавали Родрігес та Гласс»²⁰⁸⁴.

«Насильство членів *the DSBF* не обмежувалося сторонніми особами. Наприклад, Гласс підстрелив Граймса за порушення правил *the DSBF*; той пограбував клієнта, а це погано позначилося на бізнесі»²⁰⁸⁵.

«Наркотики, пограбування та вбивства мали одну спільну рису – вогнепальну зброю. Зброю використовували для продажу наркотиків, пограбувань і вбивств. Члени *the DSBF* часто публікували в соціальних мережах фотографії зі своєю зброєю, іноді спрямовуючи її прямо в камеру. Коуклі показав, що бачив, як Родрігес і Гласс видавали зброю, в тому числі пістолети та напівавтоматичні гвинтівки, членам *the DSBF y South Gwen Cherry*»²⁰⁸⁶.

Злочинна діяльність у в'язницях

У 1980-х роках суди значно посилили захист прав ув'язнених та водночас послабили законні повноваження в'язничного персоналу щодо забезпечення безпеки в американських в'язницях²⁰⁸⁷.

Відсутність можливості здійснювати безконтрольний контроль над ув'язненими, а також негативна реакція на реформи з боку в'язничного персоналу призвели до кризового стану, в якому багато ув'язнених організувалися для самозахисту і домінування над владою.

Багато таких груп швидко перетворилися на організовані злочинні синдикати, відомі сьогодні як в'язничні банди.

Це призводило до насильства та інституційного хаосу.

У Техасі дезорганізація, спричинена бурхливим розвитком в'язничних банд у середині 1980-х років, була настільки серйозною, що в'язнична адміністрація майже втратила контроль над в'язницями. Мало того, що кількість

²⁰⁸³ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸⁴ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸⁵ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸⁶ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²⁰⁸⁷ Buentello, S., Fong, R. (1991). Prison Gang Development: A Theoretical Model. *The Prison Journal. Pennsylvania Prison Society*. Volume LXXI. Number 2. P. 3-14.

вбивств ув'язнених і не смертельних ножових поранень досягла історичного максимуму (вбивства: 1982 – 12, 1983 – 8, 1984 – 24, 1985 – 27; не смертельні ножові поранення: 1982 – не зафіксовано, 1983 – не зафіксовано, 1984 – 404, 1985 – 218), деякі співробітники пенітенціарних установ зазнали фізичного нападу з боку членів в'язничних банд²⁰⁸⁸.

Прикладом наведеного вище є резонансна справа *State of Iowa v. Doss*, яка наглядно демонструє ступінь та концентрацію насильства в американських в'язницях, що мало місце у 1980-х роках через діяльність афроамериканських в'язничних банд.

Вирішальні події відбулися 2 вересня 1981 року під час в'язничного бунту у в'язниці штату Айова. Коли пізно ввечері 2 вересня влада відновила контроль над в'язницею, вона знайшла тіло ув'язненого Гері Тайсона в коморі, прибудованій до в'язничної кухні. Тайсон отримав 9 ударів ножом у шию, 9 ударів у ліву частину грудей, 3 удари в ліву частину спини та 1 удар в ліву руку. З шиї Тайсона все ще стирчав саморобний ніж²⁰⁸⁹.

Докази, представлені на суді, дозволили присяжним встановити наступні факти.

Гері Тайсон був членом в'язничної банди, відомої як *the Almighty Vice Lords*. В'язнична адміністрація вважала, що ця банда причетна до вбивства ув'язненого Аллена Льюїса в травні 1981 року.

Під час розслідування вбивства кілька *Vice Lords* були поміщені до «сегрегації» у 20-му блоці. Серед них були обвинувачений Гері Тайсон та беззаперечний лідер банди Аллен Ленглі.

Відносини Тайсона з *the Vice Lords* почали погіршуватися, коли інші члени банди дійшли висновку, що він «проходить як державний свідок» у розслідуванні вбивства Льюїса. Тайсон побоювався за своє життя. Інші ув'язнені також вважали, що життя Тайсона в небезпеці.

Увечері 2 вересня бунтівні ув'язнені звільнили ув'язнених, які перебували в 20-му блоці. Уеслі Беттс, член *the Vice Lords*, який перебував у 20-му блоці, повів ув'язненого Тоні Бейкера до кабінету у крилі «С» 20-го блоку.

Вони перебували там приблизно 30 секунд, коли увійшов Аллен Ленглі та наказав Бейкеру вийти, оскільки *Vice Lords* потрібен був кабінет для зустрічі. Коли Бейкер вийшов з кабінету, він побачив групу «віце-лордів», серед яких був відповідач, що прямували до кабінету. Коли Бейкер був нижче крила С, він подивився вгору через решітку в бік офісу. *Vice Lords* зникли.

²⁰⁸⁸ Buentello, Salvador, Fong, Robert (1991). Prison Gang Development: A Theoretical Model. *The Prison Journal. Pennsylvania Prison Society*. Volume LXXI. 2. P. 3-14. (4).

²⁰⁸⁹ *State of Iowa v. Murray Lee Doss*. 355 N.W.2d 874 (1984). Supreme Court of Iowa. No. 83-477. September 19, 1984.

На зустрічі Ленглі сказав присутнім *Vice Lords*, що настав час «*прибрати Тайсона*» і «*розібратися з Тайсоном*». Коли коротка зустріч закінчилася, Ленглі наказав *Vice Lords* знайти Тайсона та привести його до в'язничної кухні. Член банди *the Vice Lords* Веслі Беттс засвідчив, що Досс був присутній на цій зустрічі. Беттс висловив деяку невпевненість, чи чув Досс всі заяви Ленглі. Після цього *Vice Lords* перейшли до в'язничної кухні та зібралися у приймальні та коморі²⁰⁹⁰.

На суді «*віце-лорди*» Ларрі Керрінгтон, Веслі Беттс та Роберт Тейлор, користуючись імунітетом, визнали, що були на кухні. Вони засвідчили, що Аллен Ленглі та Досс також були присутні. Ув'язнений Марк Баланс бачив Досса в групі «*віце-лордів*» за межами кухні незадовго до вбивства. *Vice Lord* Террі Вілсон свідчив, що його зупинили, коли він намагався увійти на кухню. Він зазирнув туди, побачив відповідача та інших осіб і залишив місце, знаючи, що готується вбивство. «*Віце-лорди*» вийшли з приймальні до комори, забравши з собою Тайсона. Ленглі наказав іншим «*накинутися на нього*».

Тайсона схопили. Почалася боротьба.

Коли Ленглі наказав «*віце-лордам*» утримувати Тайсона, Тейлор та інші підкорилися. Потім Ленглі завдав Тайсону численних ударів ножом у груди. Коли він закінчив, Ленглі наказав Беттсу «*добити його*», і Беттс вдарив Тайсона ножом у спину та шию, залишивши ніж зануреним по руків'я в шию Тайсона²⁰⁹¹.

Іншим прикладом є справа *Walker v. Gomez and Prunty*²⁰⁹².

У цій справі йдеться про процедуру адміністративної ізоляції, яка була запроваджена Департаментом виконання покарань Каліфорнії у в'язниці Каліпатрія (юрисдикція штату) після трьох окремих інцидентів у 1995 році. На відміну від насильства між ув'язненими, що сталося в 1994 році, ці випадки включали напади ув'язнених на персонал.

5 травня 1995 року п'ятеро ув'язнених-афроамериканців напали на співробітників установи «А»; в результаті вісім співробітників були поранені. Всі п'ятеро нападників були членами банди *the East Coast Crips*, що складалася переважно з ув'язнених-афроамериканців.

Другий інцидент стався 18 червня 1995 року в корпусі «В». Троє ув'язнених-афроамериканців напали на співробітників в'язниці перед їдальнею,

²⁰⁹⁰ State of Iowa v. Murray Lee Doss. 355 N.W.2d 874 (1984). Supreme Court of Iowa. No. 83-477. September 19, 1984.

²⁰⁹¹ State of Iowa v. Murray Lee Doss. 355 N.W.2d 874 (1984). Supreme Court of Iowa. No. 83-477. September 19, 1984.

²⁰⁹² Jamel Walker, Plaintiff-Appellant, v. James H. Gomez; Kingston W. Prunty; R.R. Rath, Correctional Sergeant, Defendants-Appellees, 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). Argued and Submitted July 8, 2003. Filed June 7, 2004.

в результаті чого троє співробітників в'язниці були поранені. Вся в'язниця, включаючи корпус «А», була заблокована для пересування ув'язнених. Двоє з нападників були членами банди *the East Coast Crips*, а третій – членом іншої афроамериканської банди *the Rolling 40's* – іншої банди, що входила під «парасольку» *the Crips*.

19 червня 1995 року начальник в'язниці наказав переглянути центральні картотеки всіх ув'язнених-афроамериканців, щоб виявити членів та філіали *the East Coast Crips*, і додатково наказав обшукати в'язницю на предмет наявності зброї. Ув'язнені-афроамериканці могли бути включені до списку критично важливих працівників лише після перевірки центральної картотеки.

Третій інцидент також стався у відділенні «В», коли 31 жовтня 1995 року група ув'язнених-афроамериканців зарізала офіцера в'язниці. В'язницю знову перекрили, а ув'язнених-афроамериканців виключили зі списку критично важливих працівників, доки в'язничні чиновники не завершили розслідування.

У справі *Walker v. Gomez and Prunty* зроблено наголос, що банда, яку вважають головною відповідальною за інциденти 05 травня і 18 червня, *the East Coast Crips*, в основному складається з афроамериканців²⁰⁹³.

4 травня 1995 року афроамериканський ув'язнений напав на співробітника в'язниці, а 5 травня 1995 року п'ятеро афроамериканських ув'язнених напали на співробітників в'язниці в офісі програми відділення «А» зі зброєю, виготовленою самими ув'язненими. Чотири співробітники отримали численні ножові поранення, ще четверо зазнали тілесних ушкоджень. На час розслідування начальник в'язниці призупинив усі види діяльності, окрім побачень з родичами, наказав обшукати в'язницю на предмет наявності зброї та дозволив з'являтися на робочому місці лише критично важливим працівникам, які не були афроамериканцями. Розслідування показало, що напад 5 травня 1995 року був спровокований афроамериканським в'язничним угрупованням *the East Coast Crips*²⁰⁹⁴.

Справа *Bailey v. State of Illinois* також містить приклад летального насильства між різними в'язничними бандами саме у в'язниці²⁰⁹⁵.

²⁰⁹³ Jamel Walker, Plaintiff-appellant, v. James H. Gomez; Kingston W. Prunty; R.r. Rath, Correctional Sergeant, Defendants-Appellees, 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). Argued and Submitted July 8, 2003. Filed June 7, 2004.

²⁰⁹⁴ Jamel Walker, Plaintiff-Appellant, v. James H. Gomez; Kingston W. Prunty; R.r. Rath, Correctional Sergeant, Defendants-Appellees, 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 370 F.3d 969 (9th Cir. 2004). Argued and Submitted July 8, 2003. Filed June 7, 2004.

²⁰⁹⁵ Bailey v. State of Illinois, 622 F. Supp. 504 (N.D. Ill. 1985). US District Court for the Northern District of Illinois – 622 F. Supp. 504 (N.D. Ill. 1985). September 11, 1985.

Так, 12 червня 1981 року ув'язнений у Стейтвіллі Фред «Бобо» Коллінз з банди *the Black Gangster Disciples*, без жодних провокацій напав на члена конкуруючого угруповання Джорджа Бейлі. Коллінза було засуджено до 30 днів дисциплінарної ізоляції, і він пообіцяв помститися Бейлі після звільнення. Коллінза звільнили на 15 днів раніше та помістили в той самий блок, де утримувався Бейлі. Коллінзу було дозволено виходити з камери після закінчення звичайного часу перебування під замком, і в цей час він змовився з іншими членами банди напасти на Бейлі. Увечері 29 червня 1981 року Коллінз дістав сталеву бити, яку в порушення правил безпеки зберігали в сусідній камері понад 5 місяців. Коллінз напав на Джорджа Бейлі та завдав йому кілька ударів бити по голові, від яких той помер»²⁰⁹⁶.

Справа *Smith v. Stagner et al* демонструє приклад війни між іспаномовними американцями та афроамериканцями у в'язниці: «На момент поранення Сміт був ув'язненим виправної колонії у Соледаді (Каліфорнія). Він був ув'язнений в окремому корпусі, призначеному для найбільш агресивних ув'язнених (*O-Wing*). Наглядач *O-Wing* схвалив призначення Сміта, афроамериканця, на прогулянковий двір, який використовувався виключно іспаномовними ув'язненими, багато з яких були членами банд. 16 травня 1984 року Круз Гонсалес і Даніель Мехія, охоронці, які працювали в *O-Wing* та наглядали за прогулянковим майданчиком, побачили, як ув'язнені поводяться з саморобними ножами. Вони попередили ув'язнених, щоб ті «не рухалися», але ті проігнорували їхні попередження і почали наносити удари ножами іншим ув'язненим. В якості додаткового попередження Гонсалес і Мехія зробили по одному холостому пострілу з рушниці 12-го калібру. Коли попереджувальні постріли не зупинили напад, Гонсалес вистрілив рикошетом у стіни двору. Після цього кожен з охоронців вистрілив по десять разів у бік нападників»²⁰⁹⁷.

Конфронтація між афроамериканськими та латиноамериканськими ув'язненими в американських в'язницях триває, причому іноді вона може набувати дійсно масштабних проявів.

Так, у 2007 році у чоловічій виправній установі у Чино (на схід від Лос-Анджелеса) стався великий бунт, в якому взяли участь 800 ув'язнених. Бунт почався, коли афроамериканець і латиноамериканський ув'язнений

²⁰⁹⁶ Bailey v. State of Illinois, 622 F. Supp. 504 (N.D. Ill. 1985). US District Court for the Northern District of Illinois – 622 F. Supp. 504 (N.D. Ill. 1985). September 11, 1985.

²⁰⁹⁷ Kerry Joseph Smith, Plaintiff-Appellant, v. Allan A. Stagner, Daniel McCarthy, V. Smith, Annie Alexander, Rudolph Rutherford, Fred S. Taylor, Lt. Ortega, Daniel Mejia, Cruz-Gonzalez, Defendants-Appellees. Unpublished Disposition, 917 F.2d 28 (9th Cir. 1990). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 917 F.2d 28 (9th Cir. 1990). No. 88-15375. Submitted October 4, 1990. Decided October 29, 1990.

почали битися, що спонукало інших ув'язнених приєднатися до бійки саме за расовою ознакою. Понад 50 осіб звернулися за медичною допомогою через поранення. Охорона упродовж чотирьох годин намагалася припинити бійку²⁰⁹⁸.

Війна між афроамериканськими (у даному випадку – *the DC Blacks*) та білими (у даному випадку – *the Aryan Brotherhood*) бандами знайшла своє відображення у справах *United States v. Bingham* та *United States v. Hevle*²⁰⁹⁹.

Так, у грудні 1996 року в Льюїсбурзі в'язнична банда афроамериканців вбила білого ув'язненого. Після цього вбивства Хевл передав повідомлення Дьюї Лі, ув'язненому, якого переводили з в'язниці Льюїсбург до в'язниці Маріон, «щоб він сказав Дейву Саакяну або Майклу МакЕлхіні, але нікому іншому, що у в'язниці Льюїсбург виникли расові проблеми, і щоб він готувався». Дьюї Лі зрозумів фразу «готуватися» як початок виготовлення ножів та організацію членів *the Aryan Brotherhood*. Дьюї Лі передав повідомлення приблизно після 2 січня 1997 року²¹⁰⁰.

2 січня 1997 року близько десятка членів *the DC Blacks* напали на шістьох білих ув'язнених у в'язниці Маріон. Члени *the Aryan Brotherhood* у Маріоні зустрілися та вирішили «рухатися далі» й «вбивати всіх членів та асоційованих членів банди *the DC Blacks*, яких ми зможемо вбити». Майкла Вагнера, члена *the Aryan Brotherhood*, в'язничні офіцери перевели з Маріона до в'язниці суворого режиму у Флоренції, щоб запобігти нападу Вагнера на інших членів банди *the DC Blacks*. Під час переведення Вагнер передав кілька повідомлень «комісару» Міллсу, в тому числі повідомлення про те, що в Маріоні «йде війна»²¹⁰¹.

У відповідному судовому рішенні суд зазначив, що «Бінгем стверджує, що немає достатніх доказів для засудження його за вбивства Джойнера і Са-

²⁰⁹⁸ Tanner, A. (2007). Hispanics Battle Blacks in Major California Prison Riot. Reuters. August 9, 2007.

²⁰⁹⁹ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

²¹⁰⁰ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

²¹⁰¹ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

лама, оскільки його повідомлення Бентону про «війну з *the DC Blacks*» можна було зрозуміти лише як попередження. На підтвердження цього Бінгем посилається на докази того, що в'язниця Льюїсбург була небезпечним місцем для членів *the Aryan Brotherhood*, і він просто намагався попередити Бентона про цей факт; що його повідомлення до Льюїсбурга від 14 серпня було надіслано до того, як він підтвердив це Міллсу 17 серпня; що заголовок його листа до Міллса не мав самостійного значення; що телефонні розмови Бентона зі Слокумом свідчать про неправильне розуміння Бентоном повідомлення Бінгема; що жоден член банди *the DC Blacks* за межами Льюїсбурга не був вбитий; і що послання Роучу було попередженням, тому що містило слова «*приготуватись*» і «*утриматись*»²¹⁰².

Бінгем також стверджував, що немає достатніх доказів, які б підтверджували його причетність до вбивств Френка Джойнера та Абдула Салама, а також до замаху на вбивство Байрона Болла. Однак, як наголосив суд, «існували докази, з яких присяжні могли раціонально зробити висновок, що Бінгем віддав наказ розпочати війну з *the DC Blacks*, що призвело до нападів членів *the Aryan Brotherhood* на Джойнера, Салама і Болла»²¹⁰³.

Справа *Toussaint v. McCarthy* стосувалася війни між *the Black Guerrilla Family* (афроамериканська банда) та *the Mexican Mafia* (латинська банда): «*Emergency Housing Unit* був створений 3 жовтня 1983 року після інциденту 14 вересня 1983 року, коли афроамериканського ув'язненого зарізав ув'язнений латиноамериканського походження. Більшість ув'язнених, які перебували у *Emergency Housing Unit*, були поміщені туди через те, що в'язнична адміністрація вважала їх пов'язаними з бандами, відповідальними за міжрасове насильство. Два яруси *Emergency Housing Unit* були розділені відповідно до расової приналежності та приналежності до банд. Так, на 4-му рівні утримувалися лише афроамериканські ув'язнені, приблизно 30 осіб, багато з яких були пов'язані з в'язничною бандою, відомою під назвою *the Black Guerrilla Family*. На 5-му рівні утримувалися лише іспаномовні ув'язнені, також близько 30 осіб, багато з яких були пов'язані з іншим в'язничним угрупованням —

²¹⁰² United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

²¹⁰³ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. T. D. Bingham, aka Seal B; Bull; Tyler Davis Bingham; the Hulk, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Edgar Wesley Hevle, aka Seal R; Snail, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Ninth Circuit. Appeal from the United States District Court for the Central District of California David O. Carter, District Judge, Presiding. Argued and submitted March 8, 2011, Pasadena, California. Filed August 4, 2011.

the Mexican Mafia. Адміністрація в'язниці вважає, що *the Black Guerrilla Family* та *the Mexican Mafia* є ворогами між собою»²¹⁰⁴.

Справа *State v. Were*, навпаки, подає шокуючий приклад того, коли конкуруючі банди об'єднуються проти адміністрації в'язниці та спільними зусиллями організовують та проводять в'язничний бунт: «Бунт у в'язниці був спланований та розпочатий групою членів мусульманської банди. Як тільки бунт почався, до нього приєдналися дві інші в'язничні банди – *the Aryan Brotherhood* та *Black Gangster Disciples*. Карлос Сандерс, Стенлі Каммінгс і Варє, також відомий як «*Hamip*», були лідерами мусульманської банди під час бунту. *The Aryan Brotherhood*, банду білих расистів, очолювали Джейсон Робб і Джордж Скатцес. Членів *the Black Gangster Disciples* очолював Ентоні Лавелл»²¹⁰⁵.

Опис подій у рамках справи *State v. Were* є дійсно шокуючим: «Після початку бунту кожна з трьох банд зайняла окрему територію в блоці «L». Мусульмани контролювали блок «L-6» і залишалися там упродовж усього бунту. Під час бунту Варє носив смугасту суддівську сорочку, що означало, що йому дозволено доступ до будь-якої зони, контрольованої ув'язненими»²¹⁰⁶.

«Коли почалося захоплення, група ув'язнених у масках увійшла до камери «L-1», де перебував Валландінгем. Валландінгем зачинився в офіцерському туалеті біля входу до блоку «L-1». Кілька ув'язнених перевернули металевий стіл і почали бити ним об двері туалету. Ув'язнений Стів Макко впізнав Варє як одного з ув'язнених, який у цей час перебував біля туалету. Зрештою, Валландінгема вивели з туалету. Потім Варє, Сандерс та Реджі Вільямс, ще один член мусульманської банди, повели Валландінгема коридором до камери «L-6». Валландінгема помістили у душову камеру «L-6», де його руки були сковані наручниками за спиною, а на голову надягли простирadlo. Пізніше Валландінгема перевели до камери в блоці «L-6»»²¹⁰⁷.

«Організовані переговори між владою та ув'язненими почалися на другий день бунту. Крім того, на другий день дорожній патруль штату Огайо встановив пристрої для прослуховування у великих тунелях під блоком «L». Незабаром після цього ФБР поставило більш досконалі пристрої для прослуховування, які були розміщені в щілинах у десяти місцях під блоком «L»

²¹⁰⁴ Toussaint v. McCarthy, 597 F. Supp. 1427 (N.D. Cal. 1984). US District Court for the Northern District of California – 597 F. Supp. 1427 (N.D. Cal. 1984). October 18, 1984.

²¹⁰⁵ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²¹⁰⁶ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²¹⁰⁷ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

у січні 2008 року. Влада прослуховувала і записувала розмови ув'язнених, так звані «*тунельні плівки*», упродовж всього бунту. Всього було створено 591 «*тунельний запис*». Крім того, на другий день бунту в блоці «L» було відключено воду і світло»²¹⁰⁸.

14 квітня уповноважена за зв'язки з громадськістю Департаменту виконання покарань відповіла на запитання ЗМІ про погрози з боку ув'язнених. Вона заявила, що «погрози були, і що вони були стандартною частиною переговорів. Ув'язнені, які стежили за новинами за допомогою телевізорів і радіоприймачів на батарейках, були засмучені цими коментарями і відчували, що влада не сприймає їх серйозно»²¹⁰⁹.

Під час зустрічі 15 квітня, яка була записана на «*тунельну плівку*» № 61, Варє та інші лідери ув'язнених обговорювали вбивство одного із заручників, щоб показати владі, що вони мають намір діяти серйозно. Варє, який називав себе прихильником жорсткої лінії, закликав інших зайняти більш тверду позицію під час переговорів. Перед завершенням зустрічі 15 квітня Варє та інші лідери ув'язнених проголосували за те, щоб убити співробітника в'язниці, якщо їхні вимоги не будуть виконані. Ув'язнені-мусульмани вирішили, що Валландінгема буде вбито, оскільки він бачив, як вони вбили іншого ув'язненого на початку бунту. Після зустрічі Варє заявив: «*Я зроблю це, я зроблю це, я подбаю про це. Жорстка лінія бере гофу. Я подбаю про це*»²¹¹⁰.

Під час бунту ув'язнений Томас Тейлор був замкнений у камері в блоці «L-6». Вранці 15 квітня Тейлор бачив, як Варє та інший ув'язнений вивели Валландінгема з камери і відвели його в кінець блоку «L-6». Приблизно в той же час ув'язнений Шерман Сімс проходив повз душову «L-6». Верес стояв біля дверей душової і дивився в душ. Вони помітили Сімса і запитали, що він там робить. Поки відбувався цей обмін думками, Сімс зазирнув у душ і побачив чоловіка з чимось на голові, якого двоє людей душили мотузкою. Він також бачив, як один з них «*приставив прут до горла чоловіка*». Сімсу сказали, що він повинен буде допомогти винести тіло з в'язниці. Ув'язненим наказали загорнути тіло в простирадла. Об 11:10 ранку 15 квітня Сімс і троє інших ув'язнених у масках винесли тіло Валландінгема з в'язниці у двір для відпочинку»²¹¹¹.

²¹⁰⁸ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²¹⁰⁹ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²¹¹⁰ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

²¹¹¹ State v. Were, 118 Ohio St.3d 448, 2008-Ohio-2762. Appeal from the Court of Appeals for Hamilton County. No. 2006-1578. Submitted February 26, 2008. Decided June 17, 2008.

Окремо можна наголосити на важливому аспекті: на зв'язок – та іноді тотожність понять – вуличних та в'язничних банд вказує те, що ув'язнені вступають до банд і виходять з них, перебуваючи в ув'язненні. Сьогодні в'язничні адміністрації створила розвідувальні апарати для документування та протидії бандам²¹¹².

В американській практиці немає єдиної думки щодо того, яка стратегія – концентрації чи розосередження – робить в'язниці безпечнішими, хоча члени банд надмірно представлені в одиночному ув'язненні (так званий «адміністративній ізоляції»).

Наприклад, у справі *Wiggins v. California Department of Corrections* йшлося про члена *the Black Guerilla Family*, поміщеного на невизначений строк у *the Special Housing Unit* в'язниці штату²¹¹³.

У справі *Blocker v. Kernan et al* позивач-ув'язнений Блокер домагався звільнення з адміністративної ізоляції. Блокер був поміщений до адміністративної ізоляції у в'язниці штату Пелікан Бей, оскільки він був членом в'язничної банди *the Black Guerilla Family*. У своїй скарзі Блокер стверджував, що його переведення та подальше утримання в адміністративній ізоляції порушує його права, передбачені Восьмою і Чотирнадцятою поправками²¹¹⁴. У відповідному рішенні суд встановив, що «Блокер отримує періодичний перегляд його утримання в адміністративній ізоляції. Відповідно, тривале утримання Блокера в адміністративній ізоляції не порушує його права на належну правову процедуру. Нарешті, позов Блокера за Восьмою поправкою ґрунтується на відсутності контактних побачень з його родиною та друзями. Цей суд вже постановив, що відсутність контактних побачень не порушує Восьму поправку»²¹¹⁵.

Крім того, американські вчені наголошують, що «доказів надто мало, щоб робити якісь висновки про ефективність перспективних реабілітаційних програм» щодо членів в'язничних банд²¹¹⁶.

²¹¹² Pyrooz, D. (2022). The Prison and the Gang. *Crime and Justice*. 51.

²¹¹³ Weldon Eugene Wiggins, II, Plaintiff-appellant, v. California Department of Corrections, Director Of; James Gomez, Warden of Corcoran State Prison; Smith; Quinn Robiebeaux; Lamberg; Cynthia Stoir; R. Lopez, Defendants-appellees, 142 F.3d 447 (9th Cir. 1998). U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit – 142 F.3d 447. Submitted April 20, 1998. Decided April 23, 1998.

²¹¹⁴ Mitchell Craig Blocker, Plaintiff-Appellant, v. Peggy L. Kernan, Warden, et al., Defendants-Appellees, 29 F.3d 630. U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit – 29 F.3d 630 (9th Cir. 1994). Submitted July 18, 1994. Decided July 26, 1994.

²¹¹⁵ Mitchell Craig Blocker, Plaintiff-Appellant, v. Peggy L. Kernan, Warden, et al., Defendants-Appellees, 29 F.3d 630. U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit – 29 F.3d 630 (9th Cir. 1994). Submitted July 18, 1994. Decided July 26, 1994.

²¹¹⁶ Pyrooz, D. (2022). The Prison and the Gang. *Crime and Justice*. 51.

Вуличні та в'язничні банди як кримінальні підприємства

Особливе місце в американській судовій практиці посідає питання розмежування: 1) некримінальної діяльності членів банди; 2) «індивідуальної» кримінальної діяльності членів банди – поза межами діяльності самої банди; 3) кримінальної діяльності членів банди у межах діяльності банди.

Звичайно, в останньому випадку настає кримінальна відповідальність через вчинення найбільш тяжких злочинів з відповідними найсуворішими санкціями.

У таких випадках на порядку денному перед стороною обвинувачення постає питання доведення діяльності члена банди саме у *кримінальному аспекті* та у *межах діяльності банди*. Сторона захисту, відповідно, намагається довести, що такі злочини, якщо і вчинялися, були вчинено обвинуваченим саме в *«індивідуальному»* статусі, тобто поза межами діяльності самої банди.

При розгляді справи *United States v. Wilson and Williamson* обвинувачений не заперечував, що він убив потерпілих, проте він заперечував, що він зробив це «з метою ... збереження або підвищення» свого статусу в банді²¹¹⁷. На вказане вище суд відповів: «Нещодавно ми відмовилися від припущення, що члени банди *«завжди мотивовані, принаймні частково, бажанням зберегти свій статус у банді»*. Цей елемент статуту вважається дотриманим лише *«якщо присяжні можуть встановити, що основною метою дій підсудного було збереження або посилення його становища в рекеті»*²¹¹⁸.

У рішенні у справі *United States v. Graham* у пункті 1 обвинувального висновку обвинуваченим було пред'явлено звинувачення в тому, що вони були учасниками змови *RICO*. Обвинувачені, за твердженням уряду, були частиною *the DSBF* – злочинного угруповання (підприємства), яке займалося торгівлею наркотиками та вчиняло інші злочини (наприклад, пограбування та вбивства) з 2000 по 2017 рік на території комплексу *South Gwen Cherry*.

Свідок-експерт захисту висловив заперечення щодо свідчень офіцерів поліції. Він стверджував, що офіцери поліції надали неприпустимі експертні висновки щодо остаточного питання про те, чи існувало *підприємство* за ознаками *RICO*, називаючи обвинувачених у сукупності *«бандою»* або *«організацією»*²¹¹⁹. Він висловив думку, що обвинувачені не були бандою, оскільки:

²¹¹⁷ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

²¹¹⁸ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Keairus Wilson, Defendant-Appellant, Rondarius Williamson, Defendant-Appellant. United States Court of Appeals for the Sixth Circuit. On Appeal from the United States District Court for the Middle District of Tennessee. Filed August 27, 2014.

²¹¹⁹ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

1) вони були «купою придурків, які бігали навколо, порушуючи закон без «відчуття напрямку, без керівництва»; 2) вони вживали наркотики, що було несумісним з поведінкою членів банди; 3) вони не збиралися на збори для обговорення поточного стану справ організації; 4) вони «стріляли один в одного без розбору»; 5) вони не вбивали конкурентів²¹²⁰.

У справі *US v. Huskey* на порядку денному як раз перебувало питання відмежування злочинів, вчинених членами банди, від злочинів, вчинених у рамках функціонування банди.

Усі обвинувачені наполягали на відсутності доказів, які б підтверджували третій елемент – те, що їхня злочинна діяльність була пов'язана з діяльністю *the United Blood Nation*. Згідно з цим аргументом, торгівля наркотиками, пограбування і вбивства кожного обвинуваченого були «особистими справами людей», які випадково були пов'язані з *the United Blood Nation*. І оскільки ця злочинна діяльність була *особистою*, а не пов'язаною з бандою, обвинувачені стверджують, що Уряд не зміг довести, що вони «свідомо і навмисно домовилися про те, що» вони або хтось інший у змові «вчинять щонайменше два рекетирські акти»²¹²¹.

При розгляді справи присяжні заслухали докази того, що члени *the United Blood Nation* регулярно торгували наркотиками, щоб сплачувати внески до *the United Blood Nation*, що члени *the United Blood Nation* повинні відповідати на публічні прояви неповаги насильством, і що члени *the United Blood Nation* повинні «відпрацьовувати», включаючи вчинення насильницьких злочинів, як частина членства в банді.

Разом з іншими доказами ці докази надали присяжним підстави вважати, що обвинувачені з числа членів *the United Blood Nation* займалися торгівлею наркотиками, пограбуваннями та вбивствами саме у зв'язку у рамках підприємства²¹²².

У справі *United States v. Andrews* суд, надаючи правову оцінку діяльності банди *the El Rukns* як *кримінального підприємства*, вказав на те, що основним «діловим інтересом *the El Rukns* було розповсюдження наркотиків, в рамках якого 37 обвинувачених вступили у змову з метою зберігання з метою розповсюдження багатокілограмових партій героїну та кокаїну, сотень фунтів марихуани, тисяч пігулок амфетаміну, тисяч пігулок талвіну та трипленамі-

²¹²⁰ United States v. Graham, No. 19-10332 (11th Cir. 2024). Appeal from the United States District Court for the Southern District of Florida D.C.

²¹²¹ US v. Huskey. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

²¹²² US v. Huskey. Appeals from the United States District Court for the Western District of North Carolina. Argued: October 25, 2023. Decided January 8, 2023.

ну, багатолітрових партій кокейнового сиропу та великих обсягів фенциклідину тощо»²¹²³.

«Щоб захистити ці наркобізнеси від амбіцій «конкурентів», *the El Rukns* вирішили, що необхідно вбити безліч наркодилерів-суперників та членів конкуруючих банд. Щоб захистити членів угруповання від кримінального переслідування за деякі з цих вбивств та інших злочинів, *the El Rukns* вбивали, залякували та викрадали свідків. Кожному з обвинувачених інкримінується значна участь у цій злочинній діяльності»²¹²⁴.

При розгляді справи суд сформулював важливе питання: «У цій справі ми повинні вирішити, чи буде «пересічна людина» достатньо обізнана про те, що поведінка, яку інкримінують кожному з обвинувачених, становить «систему рекету»²¹²⁵.

Відповідь суду була однозначною: «Кожен з обвинувачених звинувачується у вчиненні численних актів рекету у зв'язку зі злочинною діяльністю *the El Rukns*. Для початку в обвинувальному акті стверджується, що кожен з обвинувачених був учасником *широкої та розгалуженої наркозмови*, яка перебувала в основі діяльності *the El Rukns*. Кожен з них також звинувачується щонайменше в одній змові з метою вбивства з метою сприяння, захисту або приховування цієї наркодіяльності. Крім того, ці злочини були вчинені упродовж тривалої співпраці з *the El Rukns*. Зрозуміло, що така поведінка лежить в основі вимоги про «систематичність» і цілком відповідає формулі «*безперервність плюс зв'язок*». Що стосується вимоги про взаємозв'язок, то акти рекету, безумовно, не були вчинені ізольовано. Вони пов'язані між собою сильною «*відмінною рисою*», яка полягає в тому, що всі вони тісно переплітаються зі справами *the El Rukns*. Цей факт, а також той факт, що банда *the El Rukns* була *злочинною організацією*, безсумнівно, задовольняє вимогу *пов'язаності*. Так само очевидно, що вимога безперервності виконана. Згідно з обвинувальним актом, банда *the El Rukns* у різних формах існує вже понад два десятиліття, і, як ми вже зазначали, кожен з обвинувачених був пов'язаний з цією організацією упродовж декількох років»²¹²⁶.

У справі *State of Tennessee v. Reynolds* сторона обвинувачення намагалася представити докази того, що обвинувачений та інші особи були членами

²¹²³ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

²¹²⁴ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

²¹²⁵ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

²¹²⁶ United States v. Andrews, 749 F. Supp. 1520 (N.D. Ill. 1990). US District Court for the Northern District of Illinois – 749 F. Supp. 1520. October 17, 1990.

банди *the Gangster Disciples*. Штат стверджував, що «докази спільного членства в банді є важливими, оскільки вони допоможуть пояснити, чому обвинувачений та Дункан були разом у лікарні одразу після вбивства жертви, і чому пістолет *Hi-Point*, судова експертиза якого пов'язала його з місцем злочину, пізніше був знайдений в автомобілі Джексона, хоча Джексон не міг бути на місці злочину у ніч стрілянини. У відповідь відповідач на початку досудового слухання намагався «виключити будь-яку згадку про банди»»²¹²⁷.

Справа *State of Tennessee v. Reynolds* містить вельми цікавий приклад того, як органи правопорядку намагалися формалізувати процес збору доказів членства у банді: «Слідчий Пенні засвідчив, що існує стандартизований на національному рівні процес перевірки того, чи є особа членом банди. З цією метою поліція вела формуляр для підтвердження членства в банді. Процес і форма перевірки належності до банди передбачали нарахування різної кількості балів за різні види діяльності, пов'язані з участю в банді, які поділялися на 15 категорій. Для того, щоб вважатися підтвердженим членом банди, потрібно було набрати певну загальну кількість балів»²¹²⁸.

При розгляді в суді справи *State of Tennessee v. Reynolds* слідчий Пенні засвідчив, що обвинувачений був визнаним членом банди *the Gangster Disciples*. Він також пояснив, яким чином обвинувачений був визнаний членом банди. Опрацьовуючи форму підтвердження членства в банді для обвинуваченого, яка була представлена як речовий доказ на слуханні, Пенні пояснив, що обвинувачений отримав 4 бали з п'ятнадцяти категорій: 1) татування/символи банди; 2) використання/володіння символікою, логотипами, кольорами тощо; 3) контакти з повноправними членами банди; 4) участь у фотозйомці з повноправними членами банди»²¹²⁹.

Відтак слідчий Пенні засвідчив, що «обвинувачений відомий у середовищі *the Gangster Disciples* як «Сонний» або «Сонний Джи». Ця фотографія продемонструвала, як обвинувачений отримав відповідні бали в категорії «бандитські татування/символи»²¹³⁰.

²¹²⁷ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County No. 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

²¹²⁸ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County No. 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

²¹²⁹ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County No. 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

²¹³⁰ State of Tennessee v. Jeremy Reynolds. The Supreme Court of Tennessee. Appeal by Permission from the Court of Criminal Appeals Criminal Court for Hamilton County No. 290147 Barry A. Steelman, Judge. March 31, 2021.

Політичні впливи та політичний дискурс

В контексті питань, що досліджуються, не можна не зазначити на політичні аспекти діяльності афроамериканських вуличних та в'язничних банд, без чого історико-правовий аналіз цього феномену буде неповним.

Автори наголошують, що «колективна свідомість щодо феномену чорних банд, здається, настільки зосереджена на сучасній їх криміногенній діяльності, що ігнорує історичну реальність, згідно з якою «чорні банди виникли на основі громадського активізму, влади чорношкірих та прогресивних низових зусиль»²¹³¹. «Спадщина чорного гангстеризму демонструє, що чорні банди були *достатньо громадянськими*, щоб допомагати у боротьбі за рівність. Крім того, деякі чорні банди були схвалені місцевим керівництвом та місцевими політиками як соціально орієнтовані громадські організації»²¹³².

З цим не можна частково не погодитися, особливо згадуючи, що афроамериканські вуличні та в'язничні банди з'явилися на місці вакууму, створено після занепаду руху та політичної партії *the Black Panthers*. Політична складова не могла зникнути просто так, особливо на фоні політичних суперечностей, рухів за громадянські права та посилення соціальної нерівності.

На додаток, можна наголосити, що «поширення банд у більшості великих міст і навіть у менших бідних районах значною мірою пов'язане з міграцією чорношкірих і перенаселеністю соціально дезорганізованих районів»²¹³³. Останнє обумовлює обговорення суто політичних проблем як першопричини появи вуличних банд.

Висновки

Афроамериканські вуличні та в'язничні банди становлять дуже важливий і знаковий феномен сучасного політичного дискурсу у США, а також соціального та економічного життя у цій країні. Так само афроамериканські вуличні та в'язничні банди становлять важливу частину культурного і музичного життя не лише у США, проте у всьому світі, трансляючи відповідні наративи через реп-культуру та різні напрямки *gangsta rap*.

²¹³¹ Cureton, S. R. (2009) Something Wicked This Way Comes: A Historical Account of Black Gangsterism Offers Wisdom and Warning for African-American Leadership. *Journal of Black Studies*. 40(2). Pp. 347-361.

²¹³² Cureton, S. R. (2009) Something Wicked This Way Comes: A Historical Account of Black Gangsterism Offers Wisdom and Warning for African-American Leadership. *Journal of Black Studies*. 40(2). Pp. 347-361.

²¹³³ Cureton, S. R. (2009) Something Wicked This Way Comes: A Historical Account of Black Gangsterism Offers Wisdom and Warning for African-American Leadership. *Journal of Black Studies*. 40(2). Pp. 347-361.

На актуальність питань, у першу чергу, вказує *кількість* членів різних вуличних та в'язничних банд. Якщо щонайменше 0,4% населення США є членами банд або пов'язані з ними, то це ставить на порядку денному закономірне питання, чому держава допускає існування та поширення цього феномену.

По-друге, якщо історія окремих вуличних та в'язничних банд вже нараховує більше 50 років, то це зумовлює питання щодо причин перманентного успіху їх функціонування – не зважаючи на численні законодавчі ініціативи та діяльність органів правопорядку з їхніми величезними бюджетами.

Американські вуличні та в'язничні банди за півстоліття свого існування у сучасному своєму вигляді сформували унікальний *політико-правовий комплекс протизаконності*, який інкорпорований до системи кримінальної юстиції та правосуддя, політичного, економічного та культурного життя країни. Діяльність вуличних та в'язничних банд постійно становить предмет обговорень політиків та джерело звинувачень політичних опонентів у занадто ліберальному ставленні до вуличних та в'язничних банд.

Щодо в'язничних банд, то їх наявність ще раз примушує порушити питання про цілі покарання, місію пенітенціарних установ та можливість досягнення таких цілей та, відповідно, успішності самої реабілітаційної місії. Поява сучасних в'язничних банд у США співпало з гострою критикою реабілітаційного ідеалу наприкінці 1960-х років та доленосною статтею Роберта Мартінсона на початку 1970-х років. Якщо і до Мартінсона реабілітаційний ідеал рухався *по інерції*, то після «вироку» реабілітаційному ідеалу через «*Nothing Works*» на фоні існування в'язничних банд та кореспондуючого інституційного насильства питання ресоціалізації злочинців та їх реінтеграції до суспільства стави ще більш примарливими, особливо враховуючи, як правило, довічний статус членства у в'язничній банді, та розчинення кордонів між «в'язничними бандами» та «вуличними бандами».

У ракурсі раніше сформульованих нами висновків щодо симулякру в'язничної субкультури, враховуючи вплив вуличних та в'язничних банд на широкі верстви населення та навіть створення «*гангстерського*» сегменту у соціальній структурі суспільства, ми можемо сформулювати висновок про належним чином організовану та глибоко продуману систему неформальної карально-репресивної влади, яка становить успішну конкуренцію формальним владним інституціям як у в'язниці, так і у вільному суспільстві. Водночас йдеться про механізм примусового вилучення матеріальних цінностей у представників середніх та нижчих рівнів вуличних і в'язничних ієрархій (і не тільки). Ця організована система карально-репресивної влади

та водночас механізм перманентного вимагання й перерозподілу матеріальних цінностей, власне, і маскується під субкультуру вуличних та в'язничних банд, формуючи її *симулякр*.

Наше дослідження було проведене з використанням формально-юридичного методу та методу контент-аналізу, де в основу дослідження покладено велика кількість рішень американських судів щодо діяльності вуличних та в'язничних банд, які є важливим джерелом поглядів політичних еліт та інших соціальних груп на передумови появи, історичні трансформації та сучасний стан феномену афроамериканського вуличного та в'язничного бандитизму. Дослідження рішень американських судів, що так чи інакше стосуються вуличних та в'язничних банд, демонструє, наскільки ця проблематика є актуальною для кримінального правосуддя, створивши комплекс проблем на кшталт «кримінальної» та «некримінальної діяльності члена банди» або розмежування «кримінальної діяльності членів банд поза межами діяльності банди» та «кримінальної діяльності членів банд у межах діяльності банди».

3.5. Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: субкультура, ієрархії та політичний дискурс

Серед величезної кількості іспаномовних банд у Сполучених Штатах Америки на першому місці перебувають традиційні лідери впливу – *the Mexican Mafia* та *Nuestra Familia*, навколо яких на відповідних орбітах соціальних відносин рухаються інші іспаномовні вуличні та в'язничні банди²¹³⁴.

The Mexican Mafia, або *La Eme* діє у в'язницях США з 1957 року, коли 13 членів різних іспаномовних вуличних банд об'єдналися у виправному закладі для молодих злочинців у м. Трейсі (Каліфорнія).

The Mexican Mafia складається переважно з латиноамериканців, хоча іноді зустрічаються білі члени, хоч це є більше винятком, аніж правилом. Традиційно *the Mexican Mafia* складається з іспаномовних ув'язнених, які народилися і виросли в США, а також з банд *Sureños* з південної Каліфорнії, які упродовж тривалого часу віддають традиційну данину *the Mexican Mafia*.

Свого часу, діючи у відповідь на зростання насильства, Департамент виконання покарань штату Каліфорнія перевів деяких членів *the Mexican Mafia* до інших в'язниць, зокрема до в'язниці Сан-Квентін. Ця акція ненавмисно допомогла *the Mexican Mafia* рекрутувати нових членів як у в'язницях, так і в колоніях для неповнолітніх у Каліфорнії.

Наразі *the Mexican Mafia* вважається найпотужнішою бандою у каліфорнійських в'язницях, яка налічує до 400 офіційних (дійсних) членів та близько 1000 кандидатів на членство, які беруть участь в її злочинній діяльності та прагнуть стати повноправними членами. Упродовж 1970-1980-х років саме *the Mexican Mafia* створила модель використання своєї влади у в'язницях для контролю та отримання прибутку від злочинної діяльності у вільному суспільстві.

Високопоставлені члени *the Mexican Mafia*, які перебувають у приватних камерах по 23 години на добу, мають можливість спілкуватися зі своїми співниками, використовуючи різні методи – від зашифрованого зв'язку на в'язничних водопровідних трубах до контрабандних листів.

Як це не дивно, але *the Mexican Mafia* та найбільш відома біла супремасистська банда *the Aryan Brotherhood* є союзниками. Вони «працюють» разом, щоб контролювати проституцію, торгівлю наркотиками та зброєю, а також «наїзди», втечі або вбивства. Водночас *the Mexican Mafia* та *the Aryan Brotherhood* є спільними ворогами афроамериканської банди *the Black Guerilla Family*.

²¹³⁴ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархії та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

Є дуже важливим факт, що нерідко *the Mexican Mafia* організовує замовні вбивства, які виконує саме *the Aryan Brotherhood*. Власне, в американському ландшафті протизаконності такий симбіоз набув ознак традиційності.

Дійсні та асоційовані члени банди залишаються вірними злочинній організації як у в'язниці, так і за її межами, особливо в містах Південної Каліфорнії, таких як Лос-Анджелес і Сан-Дієго.

The Mexican Mafia є головним актором у переліку латиноамериканських банд та однією з головних у переліку усіх вуличних та в'язничних банд у США. Вона здійснює свій вплив на інші банди Каліфорнії, погрожуючи розправою над їхніми членами, якщо вони потраплять до в'язниці. Банди та наркоторговці, які відмовляються платити «податок» за захист *the Mexican Mafia*, часто піддаються вбивствам або погрозам вбивства.

Хоча *the Mexican Mafia* є високоорганізованим злочинним угрупованням, вважається, що на сьогоднішній день банда не має єдиного лідера. У в'язницях до складу банди входять щонайменше 150 «дійсних» членів, які мають повноваження віддавати накази про вбивства. За різними оцінками, *the Mexican Mafia* налічує понад 30 тис. членів різного рівня по всій території США.

The Mexican Mafia має воєнізовану структуру, що включає «генералів», «капітанів», «лейтенантів» і «сержантів». Ті, хто має звання нижче «сержантів», вважаються «солдатами», яких іноді називають «*carnales*».

Серед символів *the Mexican Mafia* є зображення чорної руки. Основним символом банди, який часто використовується в татуюваннях її членів, є національний символ Мексики (орел і змія) на вершині полум'яного кола над схрещеними ножами.

Члени *the Mexican Mafia* часто використовують число «13» для ідентифікації членів банди, оскільки літера «М» є 13-ю літерою англійського алфавіту. Так само, інші банди, які «працюють» під «парасолькою» *the Mexican Mafia*, використовують число «13» для самоідентифікації та залякування ворогів, конкурентів та жертв.

Так, наприклад, однією з найбільш жорстоких банд Каліфорнії вважається *Puente 13 (P13)*, заснована ще у 1953 році під назвою *Old Town Puente*. Проте згодом вони відмовилися від цієї назви, пізніше додавши «13», що означає приналежність до *the Mexican Mafia*.

До союзників *the Mexican Mafia* належать такі банди та кримінальні синдикати, як *Armenian Power*, *the Aryan Brotherhood*, *Gambino crime family*, *Independent Soldiers*, *Los Angeles crime family*, *Mexikanemi*, *Mongols MC*, *MS-13*, *Sinaloa Cartel*, *Sureños*, *Tijuana Cantrell*, *Hells Angeles MC* (1960 – 1980 роки).

Ворогами *the Mexican Mafia* вважаються *Nuestra Familia*, *Norteños*, *the Black Guerilla Family*, *the Bloods*, *Los Zetas*, *Hells Angels MC* (з 1980-х років).

У свою чергу, *Nuestra Familia* – це злочинна організація мексиканських американських в'язничних банд, що походить з Північної Каліфорнії.

Nuestra Familia була організована у виправному навчальному закладі в Соледаді (штат Каліфорнія) у 1965 році. Головною причиною було те, що, хоча *the Mexican Mafia* спочатку була створена для захисту іспаномовних американців у в'язницях, члени *La eMe* жорстоко поводитися з ув'язненими *chicanos* із сільських фермерських районів Північної Каліфорнії. Тому наприкінці 1960-х років іспаномовні ув'язнені в'язничної системи штату Каліфорнія почали розділятися на дві конкуруючі групи – *Nuestra Familia* та *the Mexican Mafia* – відповідно до розташування їхніх рідних міст (лінія поділу з півночі на південь проходить через Бейкерсфілд, штат Каліфорнія).

Отже, ув'язнені, які сформували *Nuestra Familia*, об'єдналися, щоб захиститися від *the Mexican Mafia*, але згодом стали займатися торгівлею наркотиками, здирицтвом і пограбуваннями. *Nuestra Familia* не була визнана в'язничною бандою Департаментом виконання покарань Каліфорнії до 1979 року.

Nuestra Familia має офіційну письмову Конституцію і налічує близько 250 дійсних та 1000 асоційованих членів. Хоча *Nuestra Familia* – це передусім банда *chicanos*, членство в ній іноді поширюється на інших латиноамериканців, а також на осіб, які не є латиноамериканцями.

Жінкам не дозволяється ставати повноправними членами *Nuestra Familia*, але їх іноді використовують для спілкування та перевезення наркотиків, оскільки вважається, що їх рідше помічають правоохоронці.

У письмовій конституції *Nuestra Familia* подається виключно як мілітаризована організація, якою керує *Nuestro General (NG)*, який є вищою владою в Організації. Виключно він може оголосити війну для всієї Організації, і якщо Організація перебуває у стані війни, мир не може бути встановлений до оголошення про це від NG.

Члени *Nuestra Familia* носять червоні бандани, щоб ідентифікувати себе. Інші символи включають використання числа «14» або «XIV», оскільки літера «N» є 14-ю літерою англійського алфавіту. Члени *Nuestra Familia* часто використовують зображення сомбреро з мачете як символ своєї банди.

Союзниками *Nuestra Familia* є мексиканські картелі, *Norteños*, *the Black Guerilla Family*, *the Bloods*, *the Crips*, *the Latin Kings*.

Ворогами *Nuestra Familia* є *the Mexican Mafia*, *Sureños*, *the Aryan Brotherhood*, *Fresno Bulldogs*, *Mexikanemi*, *the Texas Syndicate*.

Відносини васалітету та «піхотинці» головних акторів

У загальній структурі відносин влади між різними латиноамериканськими вуличними та в'язничними бандами у США вагоме місце посідають відносини васалітету, створені між головними акторами (*Nuestra Familia, the Mexican Mafia*) та допоміжними силовими блоками відповідних банд²¹³⁵.

Основне місце у цьому контексті посідають союзи банд *Sureños* та *Norteños*, між якими вже тривалий час існує смертельна конкуренція²¹³⁶.

Sureños, також відомі як *Southern United Raza, Sur 13*, або *Sureños X3* – це групи слабко пов'язаних між собою банд, які платять данину *the Mexican Mafia*, перебуваючи у в'язницях штатів і федеральних органів влади США, і, власне, перебувають у сфері впливу *the Mexican Mafia*.

Станом на сьогодні *Sureños* є національним злочинним угрупованням у США. На волі багато банд *Sureño* ворогують між собою, а тому криваві бійки є поширеним явищем серед різних банд *Sureño*, навіть якщо їх об'єднує спільна ідентичність. Проте єдиний раз, коли це суперництво відходить на другий план, – це коли вони потрапляють до в'язниць.

Наприклад, дуже індивідуалізована та відокремлена вулична банда *Playboys 13* конкурує з більшістю інших банд *Sureño*, адже серед членів банди *the Playboys* поширена позиція, що всі інші банди є їхніми ворогами. Проте водночас вони ототожнюють себе з *the Mexican Mafia*, а тому через свою приналежність до *the Mexican Mafia*, перебуваючи у в'язниці, вони відкладають в сторону суперництво з іншими членами банд *Sureños*, створюючи єдиний фронт захисту від *Nuestra Familia, Norteños*, а також численних білих та афроамериканських банд.

Для того, щоб розкрити сутність банд *Sureños*, потрібно ще раз нагадати, що свого часу *the Mexican Mafia* була сформована, зокрема, для захисту від інших груп ув'язнених і набирала своїх членів з численних вуличних банд іспаномовних американців. Проте згодом виникло суперництво між іспаномовними ув'язненими з Південної Каліфорнії та Північної Каліфорнії.

В основі *Norteños* було покладено цінності мексиканського робітничого та сільськогосподарського руху. Тому *Sureños* з презирством ставилися до *Norteños* – мексиканських американців з сільськогосподарських районів Північної Каліфорнії, – вважаючи їх недосвідченими та соціально відсталими. У той же час як *Norteños* вважали *Sureños* – мексиканців з Південної Каліфорнії – надмірно американізованими.

²¹³⁵ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархія та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

²¹³⁶ Court of Appeals of the State of Washington, Division Three. In the Matter of the Personal Restraint Petition of Zachary Steven Skone. Petitioner. No. 39087-0-11. Published Opinion. February 22, 2024

До 1967 року *the Mexican Mafia* намагалася об'єднати всі мексикано-американські банди в Каліфорнії, і було докладено спільних зусиль, щоб покласти край суперництву між різними угрупованнями та об'єднати їх у найбільшу в'язничну банду штату. Однак суперництво між жителями Півночі та Півдня зміцнилося після інциденту, коли член *the Mexican Mafia* у в'язниці Сан-Квентін смертельно поранив свого сусіда по камері – латиноамериканця з Північної Каліфорнії – у суперечці за пару черевиків.

Після цього жителі Півночі сформували в'язничну банду *Nuestra Familia* для захисту від *the Mexican Mafia*, банди Півдня. І щоб відрізнити себе від сільськогосподарських робітників з Північної Каліфорнії, члени *the Mexican Mafia* почали називати членів банди, які працювали на них, *Sureños* – іспанський термін, що означає «Жителі Півдня».

Відповідно, ув'язнені з Північної Каліфорнії, які були пов'язані з *Nuestra Familia*, стали відомі як *Norteños*, або *Northerners*.

Коли *Sureño* запитують, що означає бути *Sureños*, вони відповідають: «*Sureño* – це солдат *the Mexican Mafia*».

В об'єднаній справі *United States of America v. Rodriguez, United States of America v. Murillo, United States of America v. Munca* судом було прямо вказано на те, що *Sureños* – це іспаномовні члени банд, які, коли потрапляють до в'язниці, об'єднуються в групу. *Sureños* – це рекрутинговий резерв для *the Mexican Mafia*, «вони вважаються піхотинцями *the Mexican Mafia*». *Sureños* займаються злочинною діяльністю для в'язничної банди *the Mexican Mafia*. Вони підкоряються наказам і розпорядженням *the Mexican Mafia* щодо їхньої злочинної діяльності, їхніх правил, норм і того, як вони мають поводитися у в'язниці»²¹³⁷.

У результаті цих в'язничних війн всі іспаномовні вуличні банди Каліфорнії приєдналися до рухів *Sureño* або *Norteño*, за рідкісними винятками (такими як *Fresno Bulldogs* або *Maravilla* зі східного Лос-Анджелеса). Так, завдяки своїй чисельності *Fresno Bulldogs* є єдиною іспаномовною бандою в Департаменті виправлення та реабілітації Каліфорнії, яка може залишатися незалежною.

²¹³⁷ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Alejandro Munca, aka Slow, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant. Order and amended opinion. Appeal from the United States District Court for the Central District of California. Argued and submitted August 28, 2013. Pasadena, California. Filed June 19, 2014. Amended September 8, 2014.

Основний оплот *Sureño* знаходиться на півдні Каліфорнії. Вони мають значну присутність у Каліфорнії, Неваді, Аризоні, Техасі, Нью-Мексико та Юті. Меншою мірою вони присутні в Іллінойсі, Оклахомі, Джорджії, Орегоні та Вашингтоні, а деякі з них поширилися навіть на схід до Нью-Йорка.

Sureño були задокументовані в американській армії, їх можна знайти як на американських, так і на закордонних базах. Їх також можна зустріти в деяких частинах Мексики.

Sureño також підтримують зв'язки з різними організаціями наркоторгівлі, що базуються в Мексиці. Їхню діяльність підтверджено в 35 різних штатах США. *Sureño* тісно пов'язані з *the Gulf Cartel*.

Sureños використовують число «13», яке представляє літеру «М», тринадцяту літеру алфавіту, щоб позначити свою вірність *the Mexican Mafia*.

Так, наприклад *Playboys 13*, які належать до банд *Sureño*. використовують число «13», щоб показати свою приналежність до *the Mexican Mafia*.

Найпоширеніші маркування та/або татуювання банди *Sureños* включають (але не обмежуються ними) *SUR*, *XIII*, *X3*, *13*, *Sur13*, *Uno Tres*, *Trece* і три крапки, розташовані як на гральному кубіку. Значок *X3* також часто можна побачити на графіті.

Союзниками різних банд *Sureños* є *the Mexican Mafia*, *the 18th Street*, *Armenian Power*, *the Aryan Brotherhood*, *the Avenues*, *El Monte Flores*, *Familia 27*, *Florencia 13*, *Gulf Cartel*, *the Mongols*, *Ontario Varrio Sur*, *the Playboys*, *Puente 13*, *Santa Monica 13*, *Toonerville Rifa 13*, *the Vineland Boys*, *the White Fence*.

Навпаки, ворогами *Sureños* є *Norteños*, *Nuestra Familia*, *the Bloods*, *the Latin Kings*, *the Tiny Rascal Gang*.

У свою чергу *Norteños* – це різні афілійовані банди, які віддають данину банді *Nuestra Familia*, перебуваючи у в'язницях штату Каліфорнія та федеральних в'язницях.

Norteños є переважно американці мексиканського походження.

Norteños зневажливо називає *Sureños* «ломом» або «південними шурами».

У справі *The People v. Valdez* надана свого роду «анатомія» відносин між головними групами «піхотинців»: «Як зазначається, банди поділяються на дві конкуруючі групи: *Norteños* і *Sureños*. Обидві групи претендують на різні кольори та чисельність і перебувають у постійному конфлікті за повагу та територію. Конфлікт часто переростає від заяв і жестів до фізичного насильства і вбивств. Кілька років тому в Сан-Хосе існувала лише одна банда *Sureño*, а решта банд були *Norteño*. Однак, починаючи з 1989 року, кількість банд *Sureño* збільшилася. На його думку, зараз існує від 20 до 30 банд *Norteño*».

і від 10 до 15 банд *Sureño*. Як наслідок, у деяких районах загострився конфлікт між ними»²¹³⁸.

«Історично банди *Norteño* часто воювали одна з одною. У відповідь на вбивство жінки з *Sureño*, велика кількість членів банди *Norteño* зустрілися у 1993 році і домовилися не воювати один з одним, а натомість зосередити свою увагу на *Sureños* та відвоювати місто для *Norteños*. В результаті народилася концепція об'єднання для боротьби зі спільним ворогом. Це було відомо як *San Jose або San Jo Familia*. Зараз у нього мало випадків, коли *Norteños* проти *Norteños*, і більшість конфліктів відбувається між *Norteños* та *Sureños*»²¹³⁹.

У рішенні у справі *Ramirez v. Reaga et al* зроблено особливий наголос, як у червні 1993 року в'язниця *Pelican Bay* потерпала від інтенсивного в'язничного насильства. У цей період директор Департаменту виконання покарань Каліфорнії був змушений оголошувати надзвичайний стан у цій в'язниці щонайменше дев'ять разів. В'язнична адміністрація вважала, що більша частина цього насильства була спровокована ув'язненими з числа *Southern Hispanic*, які нападали на ув'язнених з числа *Northern Hispanic*, чорношкірих ув'язнених і тих ув'язнених з числа *Southern Hispanic*, які не сприяли підвищенню рівня насильства. Дійсно, сім надзвичайних станів були оголошені після насильницьких інцидентів за участю латиноамериканців з числа *Southern Hispanic*²¹⁴⁰.

Пояснення, чому такі відносини васалітету вигідні усім зацікавленим сторонам, можна знайти у рішенні у справі *Jose Murillo*: «Вбивство жертви було вигідне одночасно як *the Mexican Mafia*, так і банді *the 12th Street*. Цей злочин змусив би інші банди в цьому районі боятися, що член *the 12th Street*

²¹³⁸ The People, Plaintiff and Respondent, v. Francisco Valdez, Defendant and Appellant (1997). No. H014664. Sixth Dist. Oct 15, 1997. Opinion certified for partial publication. Superior Court of Santa Clara County, No. 171485, James H. Chang, Judge. Opinion by Wunderlich, J., with Elia, Acting P. J., and Mihara, J., concurring.

²¹³⁹ The People, Plaintiff and Respondent, v. Francisco Valdez, Defendant and Appellant (1997). No. H014664. Sixth Dist. Oct 15, 1997. Opinion certified for partial publication. Superior Court of Santa Clara County, No. 171485, James H. Chang, Judge. Opinion by Wunderlich, J., with Elia, Acting P. J., and Mihara, J., concurring.

²¹⁴⁰ Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

працює на *the Mexican Mafia*. Це було б вигідно *the 12th Street*, якби їхній член скоював злочини від імені *the Mexican Mafia*²¹⁴¹.

Тому в сучасній системі стримань і протигаг вуличних та в'язничних банд США *Nortenos* та *Surenos* є «брендами» з відповідним іменем, який нерідко використовується іншими злочинними групами.

Так, у справі *Hernandez v. the State of Texas* судом було зазначено, що «на перехресному допиті Гарсія визнав, що неповнолітні іноді використовують назву відомого на всю країну угруповання, наприклад, *Surenos*, не будучи насправді пов'язаними з ним»²¹⁴².

Mara Salvatrucha: основа моральної паніки у XXI столітті

Комплексний аналіз іспаномовних банд США не можна уявити без *Mara Salvatrucha*, також відомої як *MS-13*.

The Mara Salvatrucha (MS-13) – це одна з найбільших і, можливо, найжорстокіших вуличних банд у світі. Після відносно скромного початку в Лос-Анджелесі у 1980-х роках, вона поширилася на більш ніж півдюжини країн і стала центральним об'єктом уваги правоохоронних органів в обох півкулях. Незважаючи на ці зусилля, MS-13 залишається постійною загрозою і демонструє ознаки розширення свого злочинного впливу²¹⁴³.

Спочатку *Mara Salvatrucha* була створена для захисту сальвадорських мігрантів від інших банд Лос-Анджелеса. З часом банда перетворилася на могутню конфедерацію банд, а згодом – на впливову міжнародну конфедерацію банд, яка створила відповідну моральну паніку як у США, так і в інших країнах.

Багато членів *Mara Salvatrucha* були депортовані до Сальвадору після закінчення громадянської війни в Сальвадорі в 1992 році або після арештів, що сприяло поширенню банди в Центральній Америці.

Наразі *Mara Salvatrucha* активно діє в багатьох частинах континентальної частини США, Канаді, Мексиці та Центральній Америці. Більшість її членів – громадяни країн Центральної Америки, зокрема, сальвадорці.

²¹⁴¹ The People, Plaintiff and Respondent, v. John M. Oliva, Defendant and Appellant. In the Court of Appeal of the State of California, Fourth Appellate District, Division Two. e073979 (Sper.ct.no. fvi1503175). Opinion. Appeal from the Superior Court of San Bernardino County. Tony Raphael, Judge. Affirmed in part, reversed in part with directions.

²¹⁴² Luzalbert Hernandez a/k/a Luz Albert Hernandez, Appellant, v. the State of Texas, Appellee. Appeal from 24th District Court of Victoria County (memorandum opinion). Number 13-17-00415-cr. Delivered and filed the 23rd day of August 2018.

²¹⁴³ Ягунів, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархії та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

Історія *Mara Salvatrucha* як міжнародної банди тісно пов'язана з відносинами між США і Сальвадором. У 2018 році американські члени банди, які налічувало до 10 тис. осіб, становили менше 1% від 1,4 мільйона членів банд у Сполучених Штатах, і таку ж частку становили і вбивства, вчинені членами банди.

Mara Salvatrucha налічує від 30 тис. до 50 тис. членів та асоційованих членів по всьому світу, 8-10 тис. з яких проживають у США. Вважається, що кілька тисяч членів *Mara Salvatrucha* перебувають у сумновідомому Центрі ув'язнення терористів у Сальвадорі.

Станом на сьогодні *Mara Salvatrucha* – це надзвичайно жорстока вулична банда, що діє через «*cliques*» по всій території США, а також у Сальвадорі, Гондурасі та інших країнах Америки та Європи. Банда заробляє гроші переважно на торгівлі наркотиками та здирництві та відома своїми жахливими вбивствами ймовірних конкурентів, а також членів та поплічників банди, які порушили правила банди. *MS-13* відповідальна за десятки вбивств лише у Східному окрузі Нью-Йорка.

Найбільшим конкурентом *MS-13* на міжнародному рівні є банда *the 18th Street*. Серед інших банд-суперників – *the Bloods* та *the Latin Kings*.

Члени *Mara Salvatrucha* – це, як правило, збіднілі молоді люди і підлітки, часто бездомні і відчужені від сім'ї, які живуть за рахунок дрібної торгівлі наркотиками, крадіжок і здирництва у вуличних торговців та інших дрібних злочинців. Жорстокість *maras* (або *mareros*) призвела до того, що деякі з них були завербовані *the Sinaloa Cartel*, який воює проти *Los Zetas* у мексиканських нарковійнах.

Mara Salvatrucha є однією з найбільших іспаномовних вуличних банд, що діють у США. Угрупування має *cliques* приблизно в десяти штатах США, а сама банда діє щонайменше в 42 штатах і окрузі Колумбія. «Кліки» *Mara Salvatrucha* у США слабо пов'язані між собою, і їхня конкретна діяльність визначається насамперед місцевими обставинами. Правоохоронці повідомляють про посилення координації злочинної діяльності між кліками банди в Атланті, Далласі, Лос-Анджелесі, Вашингтоні, округ Колумбія, і Нью-Йорку.

Приблизно з 2021 року фактично всі «кліки» *Mara Salvatrucha* у США об'єднані під єдиною ієрархією, яку очолює група старших лідерів банд, більшість з яких перебувають в ув'язненні, відома як *La Mesa*. *La Mesa*, серед інших функцій, як стверджується, санкціонує і керує вбивствами по всій країні.

У Сальвадорі банда є більш централізованою і згуртованою. У 2002 році кілька високопоставлених членів *Mara Salvatrucha* почали створювати *Ranfla*

Nacional – командно-контрольну структуру банди, яка керувала актами насильства і вбивствами в Сальвадорі та США.

MS-13 – це складне явище. *MS-13* – це в першу чергу соціальна спільнота, а в другу – злочинна організація. Банда не стільки для отримання прибутку, скільки для створення колективної ідентичності, яка конструюється і зміцнюється спільним, часто кримінальним досвідом, особливо актами насильства і проявами соціального контролю. *MS-13* спирається на поняття спільноти, концепцію команди та ідеологію, засновану на кривавій боротьбі зі своїм головним суперником, бандою *the Barrio 18 (the 18th Street)*, щоб підтримувати величезну, слабо організовану соціальну та кримінальну організацію.

Tren de Aragua: нові горизонти моральної паніки

Після *Mara Salvatrucha* головною «зіркою» моральної паніки у США щодо діяльності вуличних та в'язничних банд стала венесуельська в'язнична банда *Tren de Aragua*.

Tren de Aragua («*Потяг до Арагуа*») – це транснаціональна банда з Венесуели. Вважається, що вона налічує понад 5 тис. членів.

Tren de Aragua очолює Гектор Растенфорд Герреро Флорес; він був ув'язнений у в'язниці Токорон, яка функціонувала як фактична штаб-квартира організації. З того часу банда поширила свою діяльність по всій Латинській Америці та США через венесуельську кризу біженців, причому зростання банди супроводжувалося міграцією венесуельців до країн, що їх приймали.

Через тяжкість її злочинів боротьба з бандою стала пріоритетним завданням для багатьох країн, куди проникла *Tren de Aragua*. Хоча в'язниця Токорон була захоплена венесуельськими силами безпеки у 2023 році, лідери втекли, і діяльність банди триває донині. Банда має присутність у США та Колумбії та зосереджена переважно у Венесуелі, Перу та Чилі.

Членами організації є переважно венесуельці.

Tren de Aragua також є першою венесуельською злочинною організацією, яка вийшла на міжнародний рівень; вона присутня в Колумбії, Бразилії, Перу, Еквадорі, Болівії, Панамі, Коста-Ріці, Чилі, Мексиці, Тринідаді і Тобаго та Сполучених Штатах. Вона відіграє особливо домінуючу роль у торгівлі людьми та контрабанді людей у Латинській Америці.

Організація займається різними видами злочинної діяльності, такими як торгівля зброєю, хабарництво, наркоторгівля, незаконний видобуток корисних копалин, викрадення людей з метою отримання викупу та відмивання грошей.

Банда має тісні зв'язки з бразильською бандою *Primeiro Comando da Capital*.

Tren de Aragua почала з'являтися по всій території США за часів адміністрації президента Джо Байдена, коли спостерігався сплеск мігрантів, які перетинали мексикано-американський кордон, особливо з Венесуели.

У січні 2024 року ФБР підтвердило повідомлення про те, що банда діє в США.

11 липня 2024 року Міністерство фінансів США та Білий дім оголосили про санкції проти банди і визнали її транснаціональною злочинною організацією. Державний департамент також пропонував винагороду в розмірі 12 млн. доларів за інформацію, яка допоможе заарештувати лідерів організації.

У 2024 році американські чиновники на американо-мексиканському кордоні запровадили посилені співбесіди з самотніми венесуельськими мігрантами-чоловіками, щоб перевірити їх на членство у *Tren de Aragua*.

Члени *Tren de Aragua* пов'язані зі злочинами по всій території США, включаючи вбивства.

У жовтні 2023 року *Tren de Aragua* вперше з'явилася в Чикаго та його передмістях

У Нью-Йорку банду пов'язують зі стріляниною, крадіжками в роздрібних магазинах, вуличними пограбуваннями, примусом до проституції, здирництвом і торгівлею наркотиками.

Члени банди часто живуть або жили в міських притулках для мігрантів. Газета «Нью-Йорк Таймс» повідомила, що *Tren de Aragua*, як вважають, вербує нових членів банди з притулків для мігрантів.

Агенти ФБР в Ель-Пасо, штат Техас, повідомили, що у 2023 році було заарештовано 41 підозрюваного члена *Tren de Aragua*.

У 2024 році в районі Солт-Лейк-Сіті стався сплеск злочинів, пов'язаних з *Tren de Aragua*, включаючи стрілянину у вересні 2024 року в передмісті Солт-Лейк-Сіті.

Станом на початок 2025 року поліцейські звіти та офіційні заяви органів правопорядку США підтвердили присутність *Tren de Aragua* у 22 штатах (Аризона, Каліфорнія, Колорадо, Коннектикут, Флорида, Джорджія, Іллінойс, Індіана, Луїзіана, Міссурі, Нью-Джерсі, Нью-Мексико, Нью-Йорк, Північна Кароліна, Північна Дакота, Південна Дакота, Теннессі, Техас, Юта, Вірджинія, Вісконсин і Вайомінг). Також повідомлялося про активність *Tren de Aragua* в окрузі Колумбія.

Tren de Aragua відома насильством, вбивствами, викраденнями, здирництвом, хабарництвом, торгівлею людьми та наркотиками і пов'язана з більш

ніж 100 розслідуваннями по всій країні. Наразі Міністерство внутрішньої безпеки США розшукує 600 підозрюваних членів *Tren de Aragua* та «суб'єктів, що становлять інтерес», які нелегально перебувають на території США.

На Заході США члени *Tren de Aragua* були заарештовані в Аризоні, Каліфорнії, Колорадо, Юті, Нью-Мексико і Вайомінгу.

У Нью-Мексико федеральні агенти заарештували втікачів, яких розшукували за вбивство з особливою жорстокістю та викрадення людей у Техасі.

На Середньому Заході члени *Tren de Aragua* були заарештовані за насильницькі злочини в Іллінойсі, Індіані, Міссурі та Вісконсині, а правоохоронці в Огайо беруть участь у розслідуванні крадіжок банкоматів на території кількох штатів. Цього року члени *Tren de Aragua* вперше були заарештовані в Північній і Південній Дакоті та Міссурі.

У штатах Мексиканської затоки члени *Tren de Aragua* були заарештовані в Техасі та Луїзіані.

У Луїзіані вони пов'язані з операцією секс-торгівлі, що охоплює кілька штатів і передбачає незаконне ввезення жінок до США, утримання їх у схованках у Луїзіані, Флориді, Нью-Джерсі, Техасі та Вірджинії, а також примушування до проституції, встановила влада.

У 2024 році губернатор Техасу оголосив *Tren de Aragua* іноземною терористичною організацією, і органи штату правопорядку активно працюють над їхнім викриттям та ліквідацією в рамках численних операцій.

Злочини *Tren de Aragua* в Техасі пов'язані з розслідуванням схеми пограбування банківських банкоматів, мережі секс-торгівлі та інших насильницьких злочинів, що охоплює кілька штатів.

На Південному Сході члени *Tren de Aragua* були заарештовані у Флориді, Джорджії, Північній Кароліні, Теннессі та Вірджинії за звинуваченнями у скоєнні численних кримінальних злочинів.

У Північній Кароліні правоохоронці заарештували «лейтенанта» *Tren de Aragua*, втікача, якого розшукував Інтерпол за звинуваченнями, пов'язаними з тероризмом.

У штаті Теннессі члени *Tren de Aragua* були заарештовані в мережі секс-торгівлі, що діяла в декількох штатах.

На Північному Сході члени *Tren de Aragua* були заарештовані в Нью-Джерсі і Нью-Йорку за низку насильницьких злочинів.

Організація

Організованість іспаномовних банд у США характеризується надзвичайним високим рівнем, як порівняти з іншими бандами. Ще раз можна

нагадати, що, наприклад, *the Mexican Mafia* традиційно збирає данину з численних банд *Sureños* і що саме *the Mexican Mafia* є замовником вбивств, виконання яких доручається *the Aryan Brotherhood*.

У письмовій конституції *Nuestra Familia* зазначається, що основною метою та завданням Організації є «*покращення життя її членів та перетворення Організації на сильну та самодостатню сім'ю*»: «Всі члени Організації будуть працювати виключно для досягнення цієї мети і відкладуть всі особисті цілі та почуття в сторону до тих пір, поки не буде досягнута ця мета. Член сім'ї не звільняється від своїх зобов'язань перед Організацією через те, що він вийшов з в'язниці, але повинен працювати вдвічі старанніше, щоб сім'я була створена».

Членство

Як правило, членство у банді є довічним.

Так, у письмовій конституції *Nuestra Familia* зазначається, що *familianos* залишається членом до смерті або іншої форми звільнення з Організації. Він завжди повинен ставити інтереси Організації на перше місце і завжди понад усе — як у в'язниці, так і на волі²¹⁴⁴.

У справі *The People v. Valdez* офіцером поліції — експертом обвинувачення — було надано яскравий опис принципів членства у бандах: «Існують постійні та тимчасові учасники, *bangers-on* та *wanna-be's*; добросовісні члени, які були формально прийняті (*jumped in*) через побиття іншими членами; та лідери банди (*hard core*). Також можна бути членом однієї банди і водночас співучасником іншої. Члени банди можуть піти у відставку і вийти з неї. Однак деякі роблять це неохоче, оскільки це означає, що їх можуть *jumped out*, а це може бути набагато гірше, ніж бути *jumped in*»²¹⁴⁵.

Раса

Питання расової належності є одним з найбільш важливих питань функціонування латиноамериканських в'язничних та вуличних банд, де це питання водночас може характеризуватися і відкритістю, і значним консервативним елементом.

²¹⁴⁴ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархії та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

²¹⁴⁵ *The People, Plaintiff and Respondent, v. Francisco Valdez, Defendant and Appellant* (1997). No. H014664. Sixth Dist. Oct 15, 1997. Opinion certified for partial publication. Superior Court of Santa Clara County, No. 171485, James H. Chang, Judge. Opinion by Wunderlich, J., with Elia, Acting P. J., and Mihara, J., concurring.

Так, у письмовій конституції *Nuestra Familia* прямо зазначається, що «членами Організації можуть бути тільки особи латинського походження. Ця Конституція не встановлює жодного максимуму чи мінімуму щодо членства в Організації; однак NG може встановити такі обмеження, які є необхідними для підтримання належного контролю, хоча інші особи інших національностей (рас) будуть розглядатися на предмет членства за згодою як капітана, так і NG».

З іншого боку, крайня расова нетерпимість нерідко зумовлювала появу інших банд саме за расовою ознакою. Так, наприклад, жорстоке ставлення каліфорнійської банди *Varrio Longos (Longos X13)* до різних етнічних груп було основною причиною формування азіатських, самоанських і камбоджійських вуличних банд, таких як *the Tiny Rascals* або *the Asian Boyz*.

На відміну від супремасистських білих банд питання членства у латиноамериканських бандах є неоднозначним, а відповідь на це питання залежить від конкретної банди.

З одного боку, численні рішення американських судів свідчать про кризові сутички між афроамериканськими та латиноамериканськими бандами у в'язницях.

Так, у справі *Cole v. Holder Jr.* було зроблено наголос, що іспаномовні банди банд принесли свою «античорну культуру» до Центральної Америки, коли їх депортували, і що в Центральній Америці людині з татуванням *the Crips*, швидше за все, погрожуватимуть, поб'ють або вб'ють члени банд *MS-13* або *the 18th Streets*²¹⁴⁶.

Одночасно можна ще раз задати, що *the Aryan Brotherhood* – найбільш відома та одна з найбільш жорстоких білих банд – є союзником *the Mexican Mafia* у питаннях контролю проституції, торгівлі наркотиками, зброєю та організованих вбивств.

З іншого боку, існують приклади тісної взаємодії афроамериканськими та латиноамериканськими бандами.

Так, прикладом може служити *the Spanish Gangster Disciples* – вулична банда, що виникла на південній стороні Чикаго. Влітку 1983 року група латиноамериканців, які входили до складу *the Gangster Disciples*, об'єдналася з *the Maniac Latin Disciples* та вирішила створити латиноамериканську організацію, подібну до *the Gangster Disciples*. *The Spanish Gangster Disciples* була відга-

²¹⁴⁶ Hubert George Cole, Petitioner, v. Eric H. Holder Jr., Attorney General, Respondent. No. 09-73625 (9th Cir. 2011). On Petition for Review of an Order of the Board of Immigration Appeals. Argued and Submitted December 7, 2010. Pasadena, California. Filed September 22, 2011. Before: John T. Noonan, Marsha S. Berzon, and Consuelo M. Callahan, Circuit Judges. Opinion by Judge Berzon; Concurrence by Judge Noonan; Dissent by Judge Callahan.

луженням від *the Gangster Disciples*, яка здебільшого була інтернаціональною бандою в силу перебування у ній як афроамериканських банд (наприклад, *the Black Disciples*), так і білих банд (наприклад, *the Simon City Royals*).

Не менш цікавим прикладом іспаномовних банд з огляду на питання расової належності та, що є більш важливим, расової «чистоти», типової для білих супремасистських банд, є банда *the Almighty Saints*, вулична банда, заснована на початку 1960-х років у Чикаго. Ключовим, по-перше, є те, що сама банда була заснована польською молоддю з числа дітей емігрантів, проте згодом до її складу увійшли переважно латиноамериканці та «розчинили» білих у своєму складі. По-друге, після утворення в'язничних альянсів *the People Nation* та *the Folk Nation* у 1980-х роках, *the Saints* спочатку вирішили залишитися ренегатами, відмовившись приєднатися до жодної з них. Проте наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років багато членів банди *the Saints* були ув'язнені, що змусило *the Saints* приєднатися до *the People Nation* для захисту. Вони були прийняті до *the People Nation* бандою *the Almighty Latin Kings* як «двоюрідні брати». При цьому одним з головних гравців альянсу *the People Nation* є банда *the Bloods*, яка переважно афроамериканською вуличною бандою.

Іншим прикладом може бути вулична банда *Playboys 13*, також відома під аббревіатурою *PBS13*, що з'явилася в окрузі Лос-Анджелес у середині 1950-х років. Спочатку банда була переважно іспаномовною, але в останні роки, хоча це трапляється рідко, інші етнічні групи змогли отримати членство, що зробило її багатонаціональною. Однак у всіх своїх «кліках» у Латинській Америці та Сполучених Штатах «Плейбой» залишаються переважно іспаномовними.

У справі *Zachary Steven Skone* судом було зазначено, що у рамках обвинувачення держава намагалася довести, що Скоун, який не був латиноамериканцем, або був членом *the Norteños* – кримінального вуличного угруповання, яке зазвичай асоціюється з американцями мексиканського походження, або намагався стати членом *Norteños*²¹⁴⁷.

Навпаки, загальний ландшафт американського вуличного та в'язничного бандитизму характеризується багатьма прикладами, коли іспаномовні американці стають членами інших банд, сформованих за расовою ознакою.

Так, у рішенні у справі *The People v. Tyrone* відображено таке: «Офіцер Роберт Сміт дав свідчення як експерт з питань банд. Він мав великий досвід роботи з бандою *Rollin' 40's* та неодноразово зустрічався з Фостером. Він

²¹⁴⁷ Court of Appeals of the State of Washington, Division Three. In the Matter of the Personal Restraint Petition of Zachary Steven Skone. Petitioner. No. 39087-0-11. Published Opinion. February 22, 2024

знав Фостера як члена банди щонайменше з 2013 року. До складу банди *Rollin' 40's* входили переважно афроамериканці, але була також невелика кількість латиноамериканців»²¹⁴⁸.

Мілітаризація

У своїй більшості іспаномовні банди є мілітаризованими організаціями з відповідною квазівійськовою ієрархією²¹⁴⁹.

Так, у письмовій конституції *Nuestra Familia* прямо зазначається, що *Nuestro General (NG)* має бути досвідченим «досвідченим воїном». Ця кваліфікація є обов'язковою для того, щоб обіймати цю високу посаду. Коли прийде час *NG* обирати собі наступника, він зробить це з числа командирів, які є в його розпорядженні.

NG має право у стані війни призначати капітанів. У мирний час він зберігає право звільняти будь-якого командира, який недбало ставиться до виконання своїх обов'язків; однак він відмовляється від права призначати капітанів, якщо в сім'ї, з якої був звільнений капітан, немає запасного капітана, який міг би взяти на себе командування. Орган сім'ї звільненого капітана обирає його наступника.

Капітан є командиром полку *La Nuestra Familia* і має звання нижче *el NG*. Його обов'язки полягають в тому, щоб очолювати і направляти полки *La Familia* під його командуванням для успішного досягнення цілей Організації.

З цією метою капітан має право обирати своїх лейтенантів (*tenientes*) і має право звільнити лейтенанта, якщо він (капітан) відчуває, що вони не справляються зі своїми обов'язками щодо керівництва. У мирний час звільнений лейтенант має право подати апеляцію.

Лейтенант є третьою ланкою у владній ієрархії *La Nuestra Familia*, він підпорядковується капітану. Він є представником *La Nuestra Familia*, оскільки постійно контактує з *familianos*, а отже, повинен завжди подавати гарний приклад для наслідування *soldados*.

За кожним лейтенантом закріплюється певна кількість *soldados*. Він відповідає за їхнє навчання, задоволення основних потреб та поведінку. Кожен лейтенант повинен опитувати всіх нових *familianos*, приписаних до нього, на

²¹⁴⁸ The People, Plaintiff and Respondent, v. Tyrone Foster, Defendant and Appellant. The Court of Appeal of The State of California, Second Appellate District, Division One. Appeal from a judgment of the Superior Court of Los Angeles County. Los Angeles County Super. Ct. No. BA446457.

²¹⁴⁹ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархії та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

предмет наявності інформації про прихованих або потенційних ворогів *La Nuestra Familia*. Щоразу, коли один або всі його *soldados* вступають у бій з ворогами *La Nuestra Familia*, він (лейтенант) повинен подати капітану повний звіт про те, що сталося.

Ієрархія

У справі *The People v. Ramirez et al* розкрита ієрархія латиноамериканських в'язничних банд по лінії *the Mexican Mafia* з урахуванням відносин васалітету *Sureños*²¹⁵⁰.

Так, найнижчий рівень у банді займають *Southsiders*, або «піхотинці». Це ув'язнені, які належали до банд на волі або на вулицях і які ще не просунулися у лавах *the Mexican Mafia*.

Як тільки член місцевої вуличної банди потрапляє до в'язниці, він залишає все суперництво позаду та присягає на вірність *the Mexican Mafia* і стає *Southsider*.

Перебуваючи у в'язниці, *Southsiders* будуть працювати разом заради «справи» (колективного блага *the Mexican Mafia*) в надії просунутися по «службі» та стати *Executive* або *Tio*.

Кожен *Tio* має у своєму розпорядженні «армію» *Southsiders* у кожній в'язниці свого округу.

Sureños займають середній рівень ієрархії в'язничного угруповання. Для того, щоб стати *Sureño*, житель Півдня повинен зарекомендувати себе через *putting in work*, яка полягає у вчиненні нападів та інших актів насильства на користь *the Mexican Mafia*.

Southsiders зобов'язані долучатися до цих актів насильства, коли їх закликають до цього інші члени організації, особливо ті, що займають керівні посади.

Для тих *Southsiders*, які не бажають долучатися або працювати, в ізоляторі буде надана можливість потрапити під охорону, оскільки такі відмови, як правило, роблять *Southsiders* мішенню для *the Mexican Mafia*.

У кожній житловій одиниці в'язниці призначається один *shot caller*, обраний з числа *Southsiders*. Репутація *shot caller* — це найбільш головне, що є у нього, а тому якщо хтось кидає виклик його авторитету, він повинен

²¹⁵⁰ The People, Plaintiff and Respondent, v. Jamie H. Ramirez et al., Defendants and Appellants. The Court of Appeal of the State of California. Fourth Appellate District. Division Two. E074402 (Super. Ct. No. SWF1601096). Opinion. Appeal from the Superior Court of Riverside County. Kelly L. Hansen, Judge. Affirmed in part as modified; reversed in part.

«відповісти», а *Southsiders* повинні допомогти або зіткнутися з відповідними наслідками²¹⁵¹.

Неформальні покарання

Як у будь-якій неформальній ієрархії, стабільність вуличних банд залежить від системи покарань, що накладаються членами банди за рішеннями неформального суду. Тому основи такої стабільності забезпечують розгалуженим апаратом примусу, який нерідко функціонує на підставі писаних конституцій.

Так, у письмовій конституції *Nuestra Familia* зазначається, що капітани полків виноситимуть вирок за всі незначні порушення поведінки. Під час війни апеляції до *NG* не приймаються.

Покарання виконує полковий лейтенант або полк в цілому за наказом командира сім'ї, якщо це наказано командиром сім'ї.

Всі *familianos* підлягають дисциплінарному стягненню або негайному виключенню з Організації. За жодних умов не допускаються бійки між членами сім'ї. Це призведе до дисциплінарного покарання, а якщо пролиється кров, то це призводить до виключення однієї або всіх сторін, що брали участь у бійці.

Частина Конституції *Nuestra Familia* містить свого роду дисциплінарний статут її членів.

Так, зокрема, наголошується на тому, що жоден член цієї Організації не повинен ставити матеріальні речі, будь то наркотики, гроші або жінки (в тому, що стосується *pinta*) вище за інтереси *Nuestra Familia* або сім'ї. Жоден *familiano* не повинен брехати про своє становище в *Nuestra Familia* або при обговоренні справ *familiano* з керівником або братом-членом. Не можна брехати або створювати неправдиві враження. Священним обов'язком *familianos guerrero* є воювати за *Nuestra Familia*, і жоден *soldado* не повинен вважати, що через те, що він воює за свою Організацію, він має право на особливі привілеї.

Моральні категорії відіграють важливу роль: «Важливо лише те, що ти, як *guerrero Nuestra Familia*, виконуєш свої обов'язки. Пам'ятай, що справжній *guerrero* не повинен хвалитися своїми досягненнями».

²¹⁵¹ The People, Plaintiff and Respondent, v. Jamie H. Ramirez et al., Defendants and Appellants. The Court of Appeal of the State of California. Fourth Appellate District. Division Two. E074402 (Super. Ct. No. SWF1601096). Opinion. Appeal from the Superior Court of Riverside County. Kelly L. Hansen, Judge. Affirmed in part as modified; reversed in part.

Субкультура та символізм

Як і на прикладі інших банд США, створених за расовою ознакою, субкультура та відповідні символи латиноамериканських в'язничних та вуличних банд посідають особливе місце в їх функціонуванні та підтримці їх життєдіяльності²¹⁵².

Так, наприклад, члени *MS-13* відомі своєю жорстокістю та субкультурним моральним кодексом, заснованим на нещадній відплаті. Абитурантів б'ють упродовж 13 секунд як ініціацію до вступу в банду.

Принаймні одне з угруповань *MS-13* – *the Fulton clique* (Лос-Анджелес) – вимагає від потенційних членів скоєння вбивства для того, щоб розглянути їхню кандидатуру на повноправне членство.

Ідентифікація членів банд: татуювання, кольори та уніформа

Татуювання і кольори в діяльності латиноамериканських банд мають принципове значення.

У справі *Hernandez v. the State of Texas* судом було зазначено, що «*Sureños* має структуру рангів, розпізнавальні знаки, символи або кольори»²¹⁵³.

На червоний колір як ідентифікаційний засіб *Norteños* вказано у рішенні у справі *Zachary Steven Skone*: «Він просто носить червоне – колір банди *Norteños*»²¹⁵⁴.

Татуювання для члена банди – це не мода і не примха: «*Татуювання потрібно було заробити*»²¹⁵⁵. Більшість членів мають велику кількість татуювань, у тому числі на обличчі. Проте останнім часом банди почали відходити від татуювань саме на обличчі, щоб легше було скоювати злочини непоміченими.

Так, члени *Mara Salvatrucha*, як і більшість сучасних американських банд, використовують систему знаків на руках для ідентифікації та комунікації. Одним з найпоширеніших є «голова диявола», яка утворює літеру «М», коли її показують догори ногами.

²¹⁵² Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархія та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

²¹⁵³ *Luzalbert Hernandez a/k/a Luz Albert Hernandez, Appellant, v. the State of Texas, Appellee*. Appeal from 24th District Court of Victoria County (memorandum opinion). Number 13-17-00415-cr. Delivered and filed the 23rd day of August 2018.

²¹⁵⁴ Court of Appeals of the State of Washington, Division Three. In the Matter of the Personal Restraint Petition of Zachary Steven Skone. Petitioner. No. 39087-0-11. Published Opinion. February 22, 2024

²¹⁵⁵ The People, Plaintiff and Respondent, v. John M. Oliva, Defendant and Appellant. In the Court of Appeal of the State of California, Fourth Appellate District, Division Two. e073979 (Sper.ct.no. fvi1503175). Opinion. Appeal from the Superior Court of San Bernardino County. Tony Raphael, Judge. Affirmed in part, reversed in part with directions.

У справі *Treglia v. Director of California Department of Corrections et al* позивач стверджував, що відповідачі не повідомили його належним чином про те, що вони вважають мезоамериканський символ пов'язаним з бандами. Позивач стверджував, що він не знав, що цей символ означає зв'язок з *the Mexican Mafia*. Позивач стверджував, що цей символ був витатуюваний у нього на потилиці з дванадцяти років. Він стверджував, що цей символ використовується іспаномовними вуличними бандами з південної Каліфорнії для ідентифікації себе як жителів Півдня. Крім того, позивач стверджував, що цей символ є «примхою», яку можна знайти на одязі та інших предметах. Як наслідок, позивач також стверджував, що положення, на яке посилаються відповідачі, вважаючи, що символ є доказом приналежності до банди, є неконституційно розпливчастим²¹⁵⁶.

Наскільки татуювання є важливими у діяльності іспаномовних банд може служити справа *Cole v. Holder Jr.*, в центрі якої перебував афроамериканець Коул з Гондурасу, який намагався припинити зв'язки з бандами.

Так, Коул, 40-річний чорношкірий колишній член банди, народився в Гондурасі та переїхав до США в одинадцятирічному віці разом з матір'ю та двома сестрами. Він мав довгу кримінальну історію в Сполучених Штатах, яка почалася, коли він був ще неповнолітнім.

Перебуваючи у в'язниці, він приєднався до афроамериканської банди *the Crips*, щоб захистити себе від іспаномовних банд. Перебуваючи в банді *the Crips*, він зробив собі татуювання з символами та літерами, пов'язаними з бандою, на обличчі та тілі. У серпні 2007 року Коул став жертвою вогнепального поранення; він був серйозно поранений і потребував постійної медичної допомоги.

Перебуваючи у в'язниці в молодості, він відчував загрозу з боку іспаномовних членів банд, приєднався до *the Crips* для захисту та зробив собі кілька татуювань *the Crips*, зокрема, краплю сльози під оком, літеру «G» за вухом, а також татуювання на літках, руках і на спині.

Після звільнення з в'язниці Коул припинив зв'язки з *the Crips* і працював у службі допомоги бездомним. Тим не менш, конкуруючі банди все ще могли ідентифікувати його як члена банди *the Crips* через його татуювання. За словами Коула, іспаномовні банди ненавидять *the Crips* та вбивають членів банди *the Crips*. Коул не видалив татуювання, оскільки видалення татуювання – це болючий і тривалий процес.

²¹⁵⁶ *Treglia v. Director of California Department of Corrections et al*, No. 2:2009cv00352 – Document 58 (E.D. Cal. 2010). Order and Findings and Recommendations signed by Magistrate Judge Kendall J. Newman on 11/24/10.

Незважаючи на те, що Коул відмежувався від *the Crips*, він продовжував відчувати загрозу з боку іспаномовних банд. У серпні 2007 року Коул став жертвою вогнепального поранення, спричиненого іспаномовною бандою. Він стояв з другом біля магазину, коли повз нього проїхала машина з чотирма або п'ятьма іспаномовними чоловіками, які показували на нього пальцями та вигукували свою приналежність до банди *Santa Monica 13*. Коул і його друг швидко повернулися до автівки. Але не встиг його друг завести машину, як з пасажирського боку, де сидів Коул, під'їхала інша машина, та іспаномовний чоловік почав стріляти в Коула²¹⁵⁷.

При розгляді цієї справи в суді експерт захисту наголосив, що двома найбільшими бандами в Гондурасі є *MS-13* та *the 18th Street*, і що члени цих банд вбивають людей з татуваннями з конкуруючих банд, таких як *the Crips*. Водночас поліція Гондурасу не розслідує вбивства членів банд або підозрюваних у причетності до них.

Експерт наголосив, що Коул має 90% шансів бути затриманим гондураською поліцією і понад 75% шансів бути вбитим членами банди в Гондурасі через свої татування *the Crips*. Експерт також свідчив про ризик, з яким Коул міг зіткнутися в Гондурасі з боку ескадронів смерті та соціальних чисток, спрямованих на ліквідацію членів банд. Групи поліцейських та інших впливових громадян катують та вбивають тих, кого вони вважають небажаними, в тому числі підозрюваних членів банд²¹⁵⁸.

На відміну від багатьох латиноамериканських банд члени *Tren de Aragua* не мають татувань, які б свідчили про членство в організації. *Tren de Aragua* більше схожа на інші злочинні організації Південної Америки, такі як Медельїнський картель або Картель Калі, які здебільшого не використовують татування для позначення членства. Це заважає легко ідентифікувати членів організації.

²¹⁵⁷ Hubert George Cole, Petitioner, v. Eric H. Holder Jr., Attorney General, Respondent. No. 09-73625 (9th Cir. 2011). On Petition for Review of an Order of the Board of Immigration Appeals. Argued and Submitted December 7, 2010. Pasadena, California. Filed September 22, 2011. Before: John T. Noonan, Marsha S. Berzon, and Consuelo M. Callahan, Circuit Judges. Opinion by Judge Berzon; Concurrence by Judge Noonan; Dissent by Judge Callahan.

²¹⁵⁸ Hubert George Cole, Petitioner, v. Eric H. Holder Jr., Attorney General, Respondent. No. 09-73625 (9th Cir. 2011). On Petition for Review of an Order of the Board of Immigration Appeals. Argued and Submitted December 7, 2010. Pasadena, California. Filed September 22, 2011. Before: John T. Noonan, Marsha S. Berzon, and Consuelo M. Callahan, Circuit Judges. Opinion by Judge Berzon; Concurrence by Judge Noonan; Dissent by Judge Callahan.

Графіті

Величезна кількість графіті на стінах будинків на вулицях – це також один з важливих елементів функціонування латиноамериканських банд.

Графіті – це інструмент визначення територій та їх кордонів²¹⁵⁹.

Крім того, графіті – це інструмент залякування ворогів та залучення рекрутів до своїх лав: «*The East Side Dukes* зазвичай використовували графіті, щоб оголосити про свої вбивства всьому району, зазвичай вказуючи вулицю, на якій жив член банди, та ідентифікуючи намічені жертви»²¹⁶⁰.

У справі *Quiroz v. Clark* під час судового розгляду судом було взято до уваги показання експерта, що «графіті дуже важливе для банд і служить для ідентифікації територій, на які банда претендує. Воно також служить для нагнітання страху в районі. Якщо графіті замальовують, це вважається неповагою до тих, хто його намалював»²¹⁶¹.

У справі *The People v. Cesar Javier Olguin et al* йшлося про те, як обвинувачений намалював напис «*BSSR FTR El Cisco*» на бордюрі на перехресті, заявляючи про свої територіальні претензії на цей район. Графіті стосувалося вуличного угруповання *the Southside F Troop* та його нікнейму *El Cisco*. Пізніше обвинувачений помітив, що хтось перекреслив його графіті, провівши лінію з балончика і написавши поруч логотип банди *the Shelley Street*. Хоча він знав, що банда *the Shelley Street* вже не існує, обвинувачений припустив, що графіті зіпсував один з її колишніх членів. Він сприйняв це як знак неповаги та виклик його територіальним претензіям²¹⁶².

Під час розгляду цієї справи в суді офіцер поліції як свідок обвинувачення надав свідчення про важливість територіальності для іспаномовних банд, пояснивши, що графіті використовується для позначення території банди і що перекреслення графіті банди є формою *неповаги*: «Повага, зазвичай у формі страху, має першорядне значення для іспаномовних банд, тому перекреслення графіті або вигуків назви банди членам конкуруючої банди – ще одна демонстрація неповаги – часто призводить до насильницького протистояння. Такі взаємні виклики стали очікуваною пре-

²¹⁵⁹ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархія та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

²¹⁶⁰ The People, Plaintiff and Respondent, v. Deondre Arthur Staten, Defendant and Appellant. Superior Court of Los Angeles County, No. KA006698, Alfonso M. Bazan, Judge. No. S025122. Nov. 9, 2000.

²¹⁶¹ Joaquin Ramon Quiroz, Petitioner, v. Ken Clark, Warden, Respondent. Eastern District of California. 1:09-CV-01131 AWI GSA HC. Findings and recommendation regarding petition for writ of habeas corpus.

²¹⁶² The People, Plaintiff and Respondent, v. Cesar Javier Olguin et al., Defendants and Appellants. Nos. G014071, G014235. Fourth District, Division Three. Dec 30, 1994. Superior Court of Orange County, No. C-94232, Jean M. Rheinheimer, Judge. Opinion by Bedsworth, J., fn. with Wallin, Acting P. J., and Crosby, J., concurring.

людією до насильницьких протистоянь між членами банд, особливо там, де групи об'єдналися або де є зброя»²¹⁶³.

Думка вказаного офіцера поліції про те, що банди зазвичай жорстоко реагують на викреслювання їхніх графіті, ґрунтувалася на його розслідуванні справ упродовж кількох років, інтерв'ю з членами банд та іншими особами, а також на аналізі поліцейських звітів. Йому було відомо про щонайменше одне вбивство, спричинене викреслюванням графіті, та численні перестрілки, спричинені цим, у тому числі щонайменше шість випадків, які він розслідував особисто²¹⁶⁴.

У справі *Quiroz v. Clark* судом аналізувався випадок, коли на цегляній стіні були намальовані графіті банди *the 18 Street* та банди *the Cynos 13*; графіті означали союз між ними. Були також випадки перекреслених графіті, що означало постійне суперництво з бандами Бейкерсфілда. Графіті навколо прізвиська заявника свідчило про те, що заявник стверджував про членство в банді *the 18th Street*, про зв'язок з бандою *the Cynos 13* та про те, що він претендує на територію, яка належить обом бандам²¹⁶⁵. На інших стінах у цьому районі графіті було написано прізвисько заявника, а також згадка про *the Cynos 13* та *the 18 Street*, що вказували на членство заявника в банді та його об'єднанні²¹⁶⁶.

«Неповага» та «приниження»

Як і на прикладі субкультури афроамериканських вуличних та в'язничних банд, особливе місце у діяльності іспаномовних банд посідає категорія «неповаги». Ігнорувати «неповагу», продемонстровану члену банди, означає ігнорувати неповагу, продемонстровану банді в цілому.

«Неповага» карається, як правило, смертю особи, яка її висловила або продемонструвала: «Неповага з боку представника іншої раси, особливо

²¹⁶³ The People, Plaintiff and Respondent, v. Cesar Javier Olguin et al., Defendants and Appellants. Nos. G014071, G014235. Fourth District, Division Three. Dec 30, 1994. Superior Court of Orange County, No. C-94232, Jean M. Rheinheimer, Judge. Opinion by Bedsworth, J., fn. with Wallin, Acting P. J., and Crosby, J., concurring.

²¹⁶⁴ The People, Plaintiff and Respondent, v. Cesar Javier Olguin et al., Defendants and Appellants. Nos. G014071, G014235. Fourth District, Division Three. Dec 30, 1994. Superior Court of Orange County, No. C-94232, Jean M. Rheinheimer, Judge. Opinion by Bedsworth, J., fn. with Wallin, Acting P. J., and Crosby, J., concurring.

²¹⁶⁵ Joaquin Ramon Quiroz, Petitioner, v. Ken Clark, Warden, Respondent. Eastern District of California. 1:09-CV-01131 AWI GSA HC. Findings and recommendation regarding petition for writ of habeas corpus.

²¹⁶⁶ Joaquin Ramon Quiroz, Petitioner, v. Ken Clark, Warden, Respondent. Eastern District of California. 1:09-CV-01131 AWI GSA HC. Findings and recommendation regarding petition for writ of habeas corpus.

коли це відбувається на очах в інших *Sureños*, була «важливим фактором» у культурі *Sureños*. Покаранням за таку неповагу буде «якийсь жорстокий напад»²¹⁶⁷.

Саме це, наприклад, продемонстровано в об'єднаній справі *United States of America v. Rodriguez*, *United States of America v. Murillo*, *United States of America v. Munca*, де Уряд намагався представити докази того, що мотивом вбивства потерпілого була неповага потерпілого до *Sureños*.

У цій же справі судом було наголошено, що «повага з боку інших ув'язнених є важливим елементом кредо *Sureños*, а неповага «є нетерпимою»²¹⁶⁸.

У справі *Quiroz v. Clark* судом було взято до уваги показання експерта, що «іспаномовні банди вважають неповагою переїзд іншої банди на їхню територію, і вони, як правило, реагують на це насильством. Крім того, коли на банду нападає інша банда, вона повинна відповісти тим же або втратити владу, повагу та авторитет у цьому районі»²¹⁶⁹.

Злочинна діяльність у в'язницях

Як правило, головними ворогами латиноамериканських банд у в'язницях, якщо умовно виключити суперечки між *Sureños* та *Norteños*, є ув'язнені афроамериканського походження, прикладом чого може служити справа *Toussaint v. McCarthy*, де судом оцінювалася головна причина насильства – ворожнеча між *the Black Guerilla Family* і *the Mexican Mafia*²¹⁷⁰.

²¹⁶⁷ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Alejandro Munca, aka Slow, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant. Order and amended opinion. Appeal from the United States District Court for the Central District of California. Argued and submitted August 28, 2013. Pasadena, California. Filed June 19, 2014. Amended September 8, 2014.

²¹⁶⁸ United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Alejandro Munca, aka Slow, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Oscar Rodriguez, aka Lonely, Defendant-Appellant; United States of America, Plaintiff-Appellee, v. Jose Murillo, aka Yogi, Defendant-Appellant. Order and amended opinion. Appeal from the United States District Court for the Central District of California. Argued and submitted August 28, 2013. Pasadena, California. Filed June 19, 2014. Amended September 8, 2014.

²¹⁶⁹ Joaquin Ramon Quiroz, Petitioner, v. Ken Clark, Warden, Respondent. Eastern District of California. 1:09-CV-01131 AWI GSA HC. Findings and recommendation regarding petition for writ of habeas corpus.

²¹⁷⁰ Toussaint v. McCarthy, 597 F. Supp. 1427 (N.D. Cal. 1984). US District Court for the Northern District of California – 597 F. Supp. 1427 (N.D. Cal. 1984). October 18, 1984

Небезпека іспаномовних банд у в'язницях може бути проілюстрована також і на прикладі справи *Ramirez v. Reagan, Marshall, Johnson, Linfor, Dillard, Bush, Gomez*, в якій Армандо Рамірес, іспаномовний ув'язнений каліфорнійської в'язниці *Pelican Bay*, подав позов, стверджуючи, що співробітники в'язниці дискримінували його за расовою ознакою, коли вони (1) піддали іспаномовних ув'язнених більш інтенсивній перевірці щодо рівня безпеки; (2) відмовили всім іспаномовним ув'язненим у можливості працювати в якості «критично важливих працівників» під час ізоляції в'язниці; (3) обмежили іспаномовних ув'язнених невеликим бетонним прогулянковим двором для спостереження, дозволивши ув'язненим інших рас спостерігати за ними на головному прогулянковому дворі²¹⁷¹.

Через вісім років після засудження за вбивство першого ступеня, 8 січня 1990 року, Армандо Раміреса перевели з в'язниці Фолсом (*юрисдикція штату*) до в'язниці *Pelican Bay* (*юрисдикція штату*).

Рамірес був латиноамериканцем і походив з Південної Каліфорнії (видомий як *Southern Hispanic*); згідно з конфіденційними джерелами Рамірес був пов'язаний як з бандою *the Carson Barrio Probe*, так і з *the Mexican Mafia*. Внаслідок цих зв'язків, а також в'язничного дисциплінарного досьє з актами насильства, Рамірес був поміщений до режиму «*Close A*» після прибуття до в'язниці *Pelican Bay*. До лютого 1992 року рівень його утримання під вартою був знижений до «*Close B*».

З січня 1990 року і до переведення Раміреса до в'язниці Ланкастер (*юрисдикція штату*) 30 червня 1993 року в'язниця *Pelican Bay* потерпала від інтенсивного в'язничного насильства. У цей період директор Департаменту виконання покарань Каліфорнії був змушений оголошувати надзвичайний стан у цій в'язниці щонайменше дев'ять разів. В'язнична адміністрація вважала, що більша частина цього насильства була спровокована ув'язненими з числа *Southern Hispanic*, які нападали на ув'язнених з числа *Northern Hispanic*, чорношкірих ув'язнених і тих ув'язнених з числа *Southern Hispanic*, які не сприяли підвищенню рівня насильства. Дійсно, сім надзвичайних станів були оголошені після насильницьких інцидентів за участю латиноамериканців з числа *Southern Hispanic*²¹⁷².

²¹⁷¹ Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

²¹⁷² Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

Після одного з таких інцидентів, що стався 5 листопада 1991 року, адміністратор програми Хелсел наказав ізолювати корпус «Б» в'язниці. Під час ізоляції ув'язнені перебували у своїх камерах, і лише ті з них, кого визначили як «критично важливих працівників», могли з'являтися на своїх робочих місцях (і заробляти залікові бали для дострокового звільнення). Під час ізоляції, яка тривала до 11 грудня 1991 року, Хелсел дозволив усім «*критично важливим працівникам*» — за винятком іспаномовних критично важливих працівників — з'являтися на роботі.

24 січня 1992 року іспаномовні та чорношкірі ув'язнені з корпусу «Б» стали учасниками ще одного насильницького інциденту. Заступник начальника в'язниці Сі Джей Джонсон наказав ізолювати корпус «Б» і наклав ті ж самі обмеження на іспаномовних «*критично важливих працівників*». Хоча це блокування було знято 18 лютого 1992 року, третє блокування (з тими ж обмеженнями) було запроваджено 24 лютого 1992 року, через два дні після того, як група латиноамериканців з числа *Southern Hispanic* напала на чотирьох чорношкірих ув'язнених у головному прогулянковому дворіку. Ця ізоляція закінчилася 6 березня 1992 року.

У розпал ізоляції помічник начальника в'язниці Джонсон попросив Хелсела та радника з питань виконання покарань Гелбрейта підготувати аналіз насильницьких інцидентів, що сталися в період з 5 листопада 1991 року по 23 лютого 1992 року.

Гелбрейт проаналізував 51 інцидент, що стався за межами охоронюваних житлових блоків, і особливо вивчив 23 інциденти, пов'язані з об'єктом «Б», який, здавалося, був «*магнітом для насильства*».

У вказаних 23 інцидентах брали участь 58 ув'язнених — 1 білий ув'язнений, 5 чорношкірих ув'язнених, які належали до вуличної банди *the Bloods*, і 52 іспаномовних ув'язнених. Хоча деякі звіти про інциденти вказували на те, що латиноамериканці підбурювали до насильства, в аналізі Гелбрейта не було вказано, хто саме підбурював до кожного інциденту.

Спираючись на дані дослідження Гелбрейта, в'язничні чиновники почали перекваліфіковувати тих ув'язнених у корпусі «Б», які, на їхню думку, могли бути найбільш відповідальними за насильницькі інциденти. Вони переглянули справи двох груп: чорношкірих та латиноамериканців.

Якщо у справі чорношкірого ув'язненого вказувалося, що він був членом вуличної банди *the Bloods*, йому призначалася зустріч з класифікаційним комітетом; з 46 членів *the Bloods*, які з'явилися перед комітетом, 16 були переведені до категорії «*Close A*».

В'язничні чиновники піддавали іспаномовних ув'язнених більш ретельній перевірці. Якщо латиноамериканський ув'язнений мав приналежність до банди або дисциплінарні порушення у своєму в'язничному досьє, його викликали на розгляд комісії²¹⁷³.

Зі 160 латиноамериканських ув'язнених, справи яких розглянула комісія, 58 ув'язнених (включно з Раміресом) були переведені до категорії «*Close A*», а 20 інших були поміщені під «спеціальну програму посиленого режиму утримання під вартою».

Посадовці стверджували, що вони не могли ще більше звузити сферу перевірки іспаномовних ув'язнених, яка була спрямована на пошук тих іспаномовних ув'язнених, які були відповідальні за підбурювання до насильства, оскільки: (1) латиноамериканці, які брали участь у минулих інцидентах, на відміну від чорношкірих, не належали до жодної вуличної банди або не належали до жодної банди взагалі; і (2) латиноамериканці, які організовували насильство, все ще залишалися в загальній масі ув'язнених, оскільки сегрегація ув'язнених, які брали участь у попередніх насильницьких інцидентах, не зупинила насильство серед загальної маси.

Чиновники вирішили, що іспаномовний ув'язнений, який раніше був пов'язаний з будь-якою бандою або мав проблеми з законом, з більшою ймовірністю стане одним з невідомих підбурювачів, ніж ув'язнений, який не має жодної з вищезазначених характеристик.

Незважаючи на перекваліфікацію, насильство продовжувалося.

14 січня троє іспаномовних ув'язнених напали на чорношкірого ув'язненого в юридичній бібліотеці корпусу «Б». Корпус «Б» було закрито, а іспаномовним «критично важливим працівникам» знову заборонили працювати. Коли ізоляцію зняли, чорношкірих і білих ув'язнених з «Б» випустили з камер на головний прогулянковий двір для спостереження – чорні перебували у дворі половину дня, білі – другу половину – перед тим, як їх відпустили до загальної маси.

Латиноамериканців, однак, випускали з камер на чотири менші бетонні прогулянкові майданчики для спостереження перед тим, як випустити їх до загальної маси ув'язнених. За меншими майданчиками, які краще охоронялися, охоронцям було легше стежити. В'язничні офіцери стверджували, що за іспаномовними ув'язненими необхідно спостерігати більш ретельно,

²¹⁷³ Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

оскільки саме вони були відповідальними за підбурювання до 28 з 45 насильницьких інцидентів, що сталися у корпусі «Б» у період з 15 січня 1993 року по 10 квітня 1993 року.

23 квітня 1993 року Рамірес подав позов про порушення належної правової процедури, Восьмої поправки та права на рівний захист. Всі позови, окрім позову про рівний захист, були відхилені 11 червня 1993 року.

30 червня 1993 року Рамірес подав виправлену скаргу, стверджуючи, що відповідачі порушили його права на рівний захист шляхом: (1) інтенсивного перегляду класифікації іспаномовних ув'язнених у корпусі «Б»; (2) відмови іспаномовним ув'язненим у статусі «критично важливих працівників» під час ізоляції 6 листопада 1991 року, 24 січня 1992 року, 24 лютого 1992 року та 14 січня 1993 року; (3) ув'язнення іспаномовних ув'язнених у маленьких бетонних двориках для спостереження.

Суд, вирішуючи справи, постановив, що відповідачі могли обґрунтовано вважати, що їхня більш ретельна перевірка іспаномовних ув'язнених у корпусі «Б» на предмет можливої перекваліфікації була обґрунтовано пов'язана з безпекою. Сім з дев'яти надзвичайних станів були оголошені у відповідь на насильство за участі іспаномовних ув'язнених, а 52 з 58 ув'язнених, які брали участь у насильстві під час тримісячного дослідження Гелбрейта, були іспаномовними. Тому є підстави вважати, що іспаномовні ув'язнені як група більш схильні до насильства, ніж інші групи, і тому *«заслужують на ретельнішу перевірку»*.

Суд також не вважав, що відповідачі *«закинули занадто широку сітку своєї перевірки»*. В'язничний персонал не повинен чекати, поки невідомий підбурювач підніме бунт, перш ніж діяти проти нього²¹⁷⁴.

Звіти про інциденти не вказували на те, що в заворушеннях брали участь лише іспаномовні члени банди – тому відповідачі обґрунтовано вважали, що перекваліфікація лише членів банди не зупинить насильство. Також було розумно ретельніше вивчити тих ув'язнених, які мали дисциплінарні проблеми в минулому, оскільки вони, за логікою речей, були б більш схильні до дезорганізації, ніж ув'язнені, які не мали проблем у минулому. Хоча суд погодився з Раміресом, що відповідачі могли б обмежитися перевіркою латиноамериканців з числа *Southern Hispanic* (саме вони найчастіше брали участь у насильницьких інцидентах), він повторив, що

²¹⁷⁴ Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

відповідачі могли обґрунтовано вважати, що перевірка всієї підгрупи іспаномовних ув'язнених, яку вони провели, була обґрунтовано пов'язана з безпекою у в'язниці.

Суд також дійшов висновку, що відповідачі були небезпідставно переконані в тому, що утримання іспаномовних ув'язнених, які вийшли з ізоляції, у маленьких бетонних двориках для спостереження, було обґрунтовано пов'язано з міркуваннями безпеки²¹⁷⁵.

Злочинна діяльність у складі банди

Як і у випадку з афроамериканськими та білими супремасистськими бандами закон не робить винятків і посилює відповідальність за злочини, вчинені саме у складі банди і на виконання цілей, що постають перед бандою²¹⁷⁶.

Так, у справі *The People v. Foster* суд присяжних визнав обвинуваченого Тайрона Фостера винним за одним пунктом звинувачення в умисному вбивстві першого ступеня і п'ятьма пунктами звинувачення в умисному замаху на вбивство. Присяжні визнали правдивими твердження про те, що злочини були скоєні у складі банди і що Фостер особисто стріляв з вогнепальної зброї. Суд першої інстанції засудив Фостера до довічного ув'язнення у в'язниці штату на загальний строк у 90 років.

В апеляційній скарзі Фостер порушував п'ять питань, стверджуючи, що: 1) суд першої інстанції помилився, прийнявши до уваги заяви, зроблені Фостером агенту під прикриттям у в'язниці; 2) було недостатньо доказів на підтримку його засудження за п'ятьма пунктами замаху на вбивство; 3) стандартні інструкції для присяжних не містили адекватного опису необхідного елементу умислу для замаху на вбивство; 4) було недостатньо доказів того, що стрілянина була пов'язана з діяльністю банди; 5) прийняття до уваги посилання на нерозкриті крадіжки з проникненням у житло є помилковим і таким, що завдає шкоди. Фостер стверджував, що помилки суду першої інстанції накопичилися у такому обсязі, що позбавили його права на справедливий судовий розгляд.

Проте суд дійшов висновку, що докази були достатніми для підтвердження всіх п'яти пунктів обвинувачення у замаху на вбивство. Докази були

²¹⁷⁵ Armando Ramirez, Plaintiff-Appellee, v. Jack R. Reagan; Charles D. Marshall, Warden; C.J. Johnson; Jourden; R. Linfor; P.J. Dillard; Galbraith Bush; Lawrence, Program Administrator at Pelican Bay State Prison; James Gomez, Director of Department of Corrections of the State of California, Defendants-Appellants, 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). US Court of Appeals for the Ninth Circuit – 82 F.3d 423 (9th Cir. 1996). Argued and Submitted March 14, 1996. Decided April 9, 1996.

²¹⁷⁶ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархія та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.

достатніми для підтвердження звинувачень у створенні банди, інструкції для присяжних були адекватними, і суд першої інстанції не допустив жодної доказової помилки²¹⁷⁷.

У справі *Treglia v. Director of California Department of Corrections et al* позивача – члена *the Mexican Mafia* – засудили до адміністративної ізоляції у *the Security Housing Unit* у в'язниці *Pelican Bay*. Хоча позивач стверджував, що відповідачі порушили його право на належну правову процедуру, коли визнали його членом банди та засудили до адміністративної ізоляції у *the Security Housing Unit*, суд віддав належне доводам відповідачів, що позивач та трое інших відомих членів *the Mexican Mafia* підписали вітальну листівку до дня народження, адресовану іншому члену *the Mexican Mafia*. Виходячи з інших доказів приналежності позивача до банди, підпис позивача на вітальній листівці мав достатні ознаки достовірності його приналежності до банди²¹⁷⁸.

Іноді поняття «злочин, вчинений у складі банди» має, як на перший погляд, зовсім незвичне значення, як це представлене у рішенні у справі *Garibay v. State*²¹⁷⁹.

Так, у ніч на 24 липня і рано вранці 25 липня 2002 року Гарібай був присутній на вечірці в будинку на колесах, що належав Едварду Форі. Всі присутні, окрім дівчини Форі, були членами банди *the Hard Times 13* – іспаномовного угруповання, відомого своїми татуюваннями у вигляді цифри «13», а також синіми кольорами банди та одягом із зображенням цифри «13».

Під час вечірки Гарібай та двоє інших членів банди, Едвард Нава та Міранда Сандерс, вирішили піти на «пивну пробіжку», під якою члени банди розуміли відкрите викрадення пива з магазину. Перед тим, як піти, Гарібай попросив у Форі пістолет і чорну куртку. Форі тримав у своєму трейлері револьвер для використання членами банди²¹⁸⁰.

Озброївшись для походу за пивом, Гарібай, Нава і Сандерс вирушили до цілодобового магазину, що знаходиться поруч з трейлерним парком. Вони приїхали туди на викраденій *Toyota Celica* та припаркувалися за магазином. Сандерс зачекав у машині, поки Гарібай і Нава зайшли всередину. За-

²¹⁷⁷ The People, Plaintiff and Respondent, v. Tyrone Foster, Defendant and Appellant. The Court of Appeal of The State of California, Second Appellate District, Division One. Appeal from a judgment of the Superior Court of Los Angeles County. Los Angeles County Super. Ct. No. BA446457.

²¹⁷⁸ *Treglia v. Director of California Department of Corrections et al*, No. 2:2009cv00352 – Document 58 (E.D. Cal. 2010). Order and Findings and Recommendations signed by Magistrate Judge Kendall J. Newman on 11/24/10.

²¹⁷⁹ *Garibay v. State*, 620 S.E.2d 424 (2005). 275 Ga. App. 170. No. A05A1347. Court of Appeals of Georgia. August 17, 2005.

²¹⁸⁰ *Garibay v. State*, 620 S.E.2d 424 (2005). 275 Ga. App. 170. No. A05A1347. Court of Appeals of Georgia. August 17, 2005.

йшовши всередину, Гарібай взяв пиво з холодильника. Потім він направив револьвер на продавця та почав вимагати гроші. Нава зайшов за прилавок і забрав 111 доларів США з двох кас магазину. Коли жертва відкривала другу касу, Нава вдарив його ззаду. Нава наказав Гарібаю застрелити жертву, але Гарібай цього не зробив. Після того, як Гарібай і Нава втекли з пивом і грошима, потерпілий зателефонував 911.

Коли Гарібай і Нава повернулися до трейлера, вони похвалилися пограбуванням і поділилися пивом з іншими членами банди. Вони також розділили гроші між собою і Форі та повернули пістолет Форі²¹⁸¹.

Тим часом поліцейські, що прибули на виклик 911, використали службових собак, щоб відстежити слід грабіжників від магазину до трейлерного парку. Коли Гарібай і Агірре намагалися покинути трейлерний парк, поліція спробувала зупинити їх на виїзді. Однак замість того, щоб зупинитися, вони кинулися навтьоки, змусивши поліцію переслідувати їх на великій швидкості по шосе. Поліція схопила Гарібая та Агірре після того, як зіштовхнула їхню машину з дороги. Під час обшуку з кишень Гарібая поліція вилучила 50 доларів. Вони також виявили, що у Гарібая та Агірре на тілі було витатуйоване число «13».

Тут членство в банді було ключовим для пояснення мотиву участі Гарібая в злочинах. Присяжні були уповноважені встановити, що Гарібай вчинив збройне пограбування під час «пивного походу», що в розумінні банди означало крадіжку пива для банди. Гарібай дійсно поділився пивом з членами банди на бандитській вечірці в будинку банди, позначеному цифрою «13».

Крім того, Гарібай здійснив пограбування разом з іншим членом банди, використовуючи «бандитську зброю», і обидва носили знаки приналежності до банди, татування «13» і футболки з цифрою «13». На підставі цих доказів присяжні могли зробити висновок, що збройне пограбування було скоєно в інтересах банди²¹⁸².

Політичні впливи та політичний дискурс

Незважаючи на те, що *Tren de Aragua* стала частою темою президентської кампанії Дональда Трампа 2024 року, до грудня 2024 року було визнано, що вплив *Tren de Aragua* в США насправді був перебільшеним: банда мала постійні осередки за межами Венесуели лише в Перу та Чилі, і навіть

²¹⁸¹ Garibay v. State, 620 S.E.2d 424 (2005). 275 Ga. App. 170. No. A05A1347. Court of Appeals of Georgia. August 17, 2005.

²¹⁸² Garibay v. State, 620 S.E.2d 424 (2005). 275 Ga. App. 170. No. A05A1347. Court of Appeals of Georgia. August 17, 2005.

мала обмежений успіх у налагодженні операцій у сусідній з Венесуелою країні – Колумбії²¹⁸³.

Тим не менш, є надзвичайно символічним, що у січні 2025 року Президент Трамп розпорядився визнати *Tren de Aragua* іноземною терористичною організацією в рамках директиви, спрямованої проти банд і картелів.

Як наслідок, на початку лютого 2025 року США відправили першу групу мігрантів до в'язниці Гуантанамо після того, як Президент Трамп оголосив про плани розширити місця утримання мігрантів на цій базі. У короткій заяві Департаменту внутрішньої безпеки (DHS) йшлося, що затримані були саме членами *Tren de Aragua*. Десять затриманих були доставлені з військової бази Форт-Блісс поблизу кордону з Техасом на базу ВМС США на Кубі.

Висновки

Іспаномовні (латиноамериканські) вуличні та в'язничні банди становлять дуже важливий і знаковий феномен сучасного політичного дискурсу у США, а також соціального та економічного життя у цій країні.

Більшість з них – це, у першу чергу, *соціальні спільноти*, а в другу – банди у традиційному розумінні цього слова. Іспаномовні банди у США – це надзвичайно складне політичне та соціальне явище, яке характеризується динамічністю розвитку.

Іспаномовні банди у США діють не стільки для отримання прибутку (хоча останній, безумовно, є одним з пріоритетів), скільки для створення *колективної ідентичності*, яка конструюється та зміцнюється спільним, часто кримінальним досвідом, особливо актами насильства та проявами соціального контролю.

Більшість з них спирається на важливе поняття *спільноти*, концепцію команди та ідеологію, засновану на кривавій боротьбі зі своїм головним суперником (або суперниками), щоб підтримувати величезну, слабко організовану соціальну та кримінальну організацію.

²¹⁸³ Ягунов, Д. (2025). Латиноамериканські вуличні та в'язничні банди у США: економіка, субкультура, ієрархії та судова практика. *European Journal of Economics and Management*. 11. 1. С.23-45.